

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΦΙΛΟΛΟΓΩΝ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ

«Μιλώντας για τον
«Άλλο» μέσα από τη
Λογοτεχνία»

Δράση Φιλαναγνωσίας & Δημιουργικής
Γραφής Ιανουάριος – Μάιος 2023

Επιστημονική Καθοδήγηση: Κων/να Καλαούζη, Σ.Ε. Φιλολόγων
Δωδ/νήσου. Επιμέλεια εντύπου: Λουκία Ορφανού

2023

Εκδότης:
Σύνδεσμος Φιλολόγων Δωδεκανήσου
7^ο Γυμνάσιο Ρόδου, Μιχ. Πετρίδη 29, 85133 Ρόδος
Τηλ. 2241023535
<http://syndesmos-filologon.blogspot.com/>
anagnostes.dodekanisou@gmail.com
filologoi.dodekanisou@gmail.com

Μιλώντας για τον « Άλλο» μέσα από τη Λογοτεχνία

Επιμέλεια: Κων/να Καλαούζη, Λουκία Ορφανού

ISBN: 978-618-86719-0-4

Ημερομηνία έκδοσης : Ιούνιος 2023

Ηλεκτρονική σελιδοποίηση: Λουκία Ορφανού

Περιεχόμενα

Εισαγωγικό σημείωμα του Συνδέσμου Φιλολόγων Δωδεκανήσου: Το περιεχόμενο του ηλεκτρονικού βιβλίου-ευχαριστίες.....	5
Σημείωμα της Σ.Ε. φιλολόγων Δωδεκανήσου, Κωνσταντίνας Καλαούζη.....	8
Σημείωμα του Διευθυντή της Διεύθυνσης Β/θμιας Εκπαίδευσης Δωδ/νήσου Ιωάννη Παπαδομαρκάκη....	9
Εργασίες μαθητών/τριών ανά σχολείο.	11
1ο Γενικό Λύκειο Καλύμνου.....	11
Υπεύθυνες καθηγήτριες: Άννα Πάου, Ειρήνη Πουγούνια.....	11
2ο Γυμνάσιο Καλύμνου.....	14
Υπεύθυνη Καθηγήτρια: Μαρία Γαλουζή.....	14
2ο Γυμνάσιο Καλύμνου.....	17
Υπεύθυνοι καθηγητές: Γιώργος Μπούζαλης & Ειρήνη Μπόλλη (παράλληλη στήριξη).....	17
2ο Γυμνάσιο Καλύμνου.....	19
Υπεύθυνη καθηγήτρια: Αργυρώ Τρικοίλη.....	19
Εσπερινό Γυμνάσιο με Λ.Τ. Καλύμνου.....	20
Υπεύθυνη καθηγήτρια: Ελένη Φλωριανού.....	20
Γενικό Λύκειο Απερίου Καρπάθου.....	22
Υπεύθυνη καθηγήτρια : Ειρήνη Χατζηγεωργίου.....	22
Γυμνάσιο – Λ. Τάξεις Καστελλορίζου.....	24
Υπεύθυνη καθηγήτρια: Ελένη Κονιδάρη.....	24
2ο Γενικό Λύκειο Κω «Οδυσσέας Ελύτης».....	27
Υπεύθυνη καθηγήτρια: Ευαγγελία Καμπουράκη.....	27
2ο Γενικό Λύκειο Κω «Οδυσσέας Ελύτης».....	30
Υπεύθυνη Καθηγήτρια: Μαρίνα Κρούς.....	30
Γυμνάσιο Αντιμάχειας Κω.....	31
Υπεύθυνη Καθηγήτρια: Μαρίτα Αμοιρίδου.....	31
Υπεύθυνος Καθηγητής: Γιώργος Κωνσταντινίδης.....	31
Ε.Ε.Ε.ΕΚ. ΚΩ.....	34
Υπεύθυνη καθηγήτρια: Χριστίνα Σπούρδουλα.....	34
Γυμνάσιο Νισύρου (Γυμνάσιο & Λ.Τ. Νισύρου).....	35
Υπεύθυνες καθηγήτριες: Χριστιάνα Μόσχου, Βασιλική Σουλιώτη.....	35
Γυμνάσιο Πάτμου.....	38

Υπεύθυνη καθηγήτρια : Οικονόμου Ειρήνη	38
1ο ΕΠΑ.Λ. Ρόδου	46
Υπεύθυνη καθηγήτρια: Αναστασία Ζέππου	46
3ο Γυμνάσιο Ρόδου	53
Υπεύθυνη καθηγήτρια : Κωνσταντία Τσάπρα	53
5ο Γυμνάσιο Ρόδου	57
Υπεύθυνη καθηγήτρια: Εμμανουέλα Διακοσάββα	57
5ο Γυμνάσιο Ρόδου	64
Υπεύθυνη καθηγήτρια: Ιωάννα Λεντή	64
5ο Γυμνάσιο Ρόδου	68
Υπεύθυνη καθηγήτρια: Αντωνία Ματσίγκου	68
5ο Γυμνάσιο Ρόδου	77
Υπεύθυνη καθηγήτρια: Γεωργία Παπασταθοπούλου	77
5 ^ο Γυμνάσιο Ρόδου	77
Υπεύθυνη καθηγήτρια: Ευστρατία Σαχλού	77
7 ^ο Γυμνάσιο Ρόδου	81
Υπεύθυνη καθηγήτρια : Λουκία Ορφανού	81
Γυμνάσιο Κρεμαστής Ρόδου	83
Υπεύθυνη καθηγήτρια : Μαρία Ειρήνη Διδασκάλου	83
Γυμνάσιο Παραδεισίου Ρόδου	84
Υπεύθυνη καθηγήτρια: Μαρία Τσάκωνα	84
Υπεύθυνος καθηγητής: Άγγελος Γιαννακός.....	84
Μουσικό Σχολείο Ρόδου	88
Υπεύθυνη καθηγήτρια: Μάνθα Μήτρου	88

Εισαγωγικό σημείωμα του Συνδέσμου Φιλολόγων Δωδεκανήσου: Το περιεχόμενο του ηλεκτρονικού βιβλίου-ευχαριστίες.

Ο Σύνδεσμος Φιλολόγων Δωδεκανήσου σε συνεργασία με τη Σ.Ε. φιλολόγων Δωδεκανήσου, Δρ. Κωνσταντίνα Καλαούζη και τη Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Δωδεκανήσου, με την υποστήριξη της Σχολικής Επιτροπής Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Δήμου Ρόδου, διοργάνωσαν δράση για τους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές/-ήτριες του Ν. Δωδεκανήσου με στόχο την ενδυνάμωση της φιλιαναγνωσίας και της δημιουργικής γραφής στο Γυμνάσιο και το Λύκειο.

Συγκεκριμένα, προτάθηκε η ανάγνωση και επεξεργασία λογοτεχνικών κειμένων (αποσπασμάτων, διηγημάτων, μυθιστορημάτων, ποιημάτων) με θέμα την αναπαράσταση του «Άλλου», του διαφορετικού, στη λογοτεχνία. Η επεξεργασία των κειμένων εντάχθηκε είτε εξολοκλήρου, είτε μερικώς στο μάθημα της Λογοτεχνίας, κάτι που προβλέπεται και από το ισχύον ΠΣ (ΔΕΠΠΣ 2003, ΠΣ 2011 – Συμπληρωματικά προς τα ισχύοντα). Επίσης, ήταν δυνατόν να ενταχθεί στο πλαίσιο λειτουργίας ενός Ομίλου Φιλιαναγνωσίας.

Οι εκπαιδευτικοί που συμμετείχαν κλήθηκαν να επεξεργαστούν με τους/τις μαθητές/-ήτριες ένα λογοτεχνικό κείμενο και να αναθέσουν ασκήσεις δημιουργικού μετασχηματισμού, οι οποίες κρίθηκαν για την ευστοχία και την πρωτοτυπία τους. Οι ασκήσεις δημιουργικής γραφής είχαν τρεις κατηγορίες: Δημιουργική αφήγηση βάσει του βασικού θέματος ετερότητας που τίγεται στο λογοτεχνικό κείμενο, σύνθεση ποιήματος σχετιζόμενο με το θέμα της ετερότητας που εξετάστηκε, σύνθεση πολυτροπικού κειμένου (αφίσα με μήνυμα σχετιζόμενο με το ζήτημα ετερότητας που συζητήθηκε, ψηφιακή αφήγηση κ.λπ.). Οι συμμετέχοντες/-ουσες καθηγητές/-ήτριες που εντάχθηκαν στη δράση παρακολούθησαν σεμινάριο προετοιμασίας με την καθοδήγηση της Σ.Ε. Φιλολόγων Δωδεκανήσου, κας Καλαούζη. Την Παρασκευή 5 Μαΐου 2023 πραγματοποιήθηκε η παρουσίαση των έργων μαθητών και μαθητριών.

Στον ηλεκτρονικό αυτό βιβλίο περιλαμβάνονται τα έργα μαθητών και μαθητριών που επελέγησαν από τους/ τις εκπαιδευτικούς για τη συμμετοχή στη δράση. Τα παιδιά με τα κείμενά τους ανέδειξαν τόσο το ταλέντο τους, όσο και την ευαισθησία τους στο θέμα του σεβασμού στη Διαφορά. Οι συνάδελφοι τα καθοδήγησαν και τους άνοιξαν δρόμους ώστε να ανακαλύψουν την ανθρώπινη και δημιουργική πλευρά του σχολείου.

Συγχαρητήρια και έπαινοι οφείλονται στους ακόλουθους μαθητές και στις ακόλουθες μαθήτριες: στον Άγγελο Άλλγκια του Γυμνασίου Καστελλορίζου, στην Ειρήνη Βλάχου, στην Ευαγγελία Βιολέντη, στη Ζαχαρούλα Καμίτση, στη Ζέτα Γρύλλη, στην Ισμήνη Γαμπιεράκη, στη Μαριλού Καμίτση, στον Παναγιώτη Γιάνναρο και στον Στέλιο Ζαφείρη του Γυμνασίου Πάτμου, στη Ραφαέλα - Χριστίνα Θεοδότου και στη Σοφία Μιχαηλίδου του ΓΕΛ Απερίου Καρπάθου, στον Νίκο Γκαντάεβ, στον Κώστα Μπίλλη, στον Σταύρο Χατζηπαυλή, στη Σεβαστιάνα Πέτρου, στον Στέλιο Πέτρου, στον Μιχάλη Καλλερέ, στη Ματούλα (Γραμματική) Σδρέγα, στον Μανώλη Κουλλιιά, στον

Γιάννη Καμαριώτη, στον Σταύρο Παπανικόλα, στη Χριστίνα Ραούλη του Ε.Ε.Ε.ΕΚ. Κω, στην Τσαμπίκα Μυρσίνη Κάλφα, στον Ιωάννη Παπαοικονόμου, στη Χριστιάνα Ειρήνη Τσαγκαλίδου, στη Μαρία Αικατερίνη Ιγνατάκη, στην Αναστασία Παππά και στη Φωτεινή Στεργαλλά του Γυμνασίου Παραδεισίου Ρόδου, στην Τσαμπίκα – Κυρά Παπανικολάου, στην Άννα Κωστάκη, στην Αμάντα Μπρόνστ και στη Δήμητρα – Αθηνά Γιάννη του Μουσικού Σχολείου Ρόδου, στην Παρθένα(Ρένα) Κουκουράκη, στην Ουλφέτ Χαματζή, στην Ερατώ Φραζή, στη Σέβη Χατζηστεργίου, στον Επαμεινώνδα Καστάνη, στον Ηλία Λάσκαρη και στον Νίκο Καλτσάτη του 2ου ΓΕΛ Κω «Οδυσσέας Ελύτης», στην Αντελίνα Τσάνε, στη Ναταλία Διακαντώνη, στη Ραφαέλα Συνεσίου και στην Καίτη Πέρου του Γυμνασίου Αντιμάχειας Κω, στην Αγγελική Πετράκη, στη Νάνσια Σταμέλου, στη Σεβαστή Πλάτση, στην Αγγελική Φλωρέντζη, στη Σοφία Χαλικού, στη Μαρία Μηνιώτη, στην Ελένη Θεοδωρίδου, στην Αφροδίτη Γαλουζή, στον Γιάννη Κλωνάρη, στη Νομική- Ιωάννα Ζαΐρη, στην Πετρούλα Κουτσοουράη, στη Δήμητρα Αμπελά, στη Μαργαρίτα Κεμεντσετζίδου και στον Μάνο Vohellazh του 2ου Γυμνασίου Καλύμνου, στην Μπρισίλντα Ζωή Ζενέλι, στην Παρασκευή Παναγιώτα Κουρδούμπα, στον Αρμάντο Μπάλλα, στην Τριανταφυλλιά Παπαδέλια, στην Όλγα Μαρία Σαμαρά, στην Κωνσταντίνα Μαρία Τορίζη, στον Κωνσταντίνο Δερμιτζάκης, στην Αγάπη Παυλίνα Ιατροπούλου, στον Αλέξανδρο Καπαράκη, στον Κωνσταντίνο Παναγιώτη Κετσέ, στη Σπηλιανή Μαρία Κορίζη, στη Μαρία Άννα Παπασάββα, στη Μαρία Σπηλιανή Φασουλάρη, στην Νεφέλη Ευαγγελία Φίλιππου Κανάρη και στην Κοκώνα Χρυσοπούλου της Α΄ και Β΄ τάξης του Γυμνασίου Νισύρου στην Ευδοκία Γιαμαίου, στη Σαββίνα Τσαμπουνάρη, στην Ειρήνη Χαλιπήλια, στην Αγγελική Νυστάζου, στον Νικόλα Σαρούκο, και στη Γεωργία Γουρλά του Εσπερινού Γυμνασίου με Λυκειακές Τάξεις Καλύμνου, στην Ευαγγελία Γεωργούλα, στη Φωτεινή Γεωργούλα, στη Δήμητρα-Ραφαέλα Μπακάλη, στην Αγγελική Παπαδημήτρη, στη Σεβαστή Παπαδημήτρη, στη Μαρία Πηδιάκη, στην Τσαμπίκα –Σωτηρία Πλατέλλα και στη Μαρία Φανιού του Γυμνασίου Κρεμαστής, στον Σταμάτη Αντώνογλου, στον Μιχαήλ-Άγγελο Ιατρό, στον Γεώργιο Ισκά, στον Θεοδωρή Κούττη, στην Παντελία Κουφού, στη Βασιλική Κρητικού, στη Μελίνα Σκούμπρου, στον Αχιλλέα Βογιατζή, στη Σείγια Σανσόγλου, στον Χρήστο Σταυρογιάννη, στη Στεργούλα Οικονομίδα, στην Αυγή Σφυρίου, στη Δέσποινα Βαλταδώρου, στην Κατερίνα Ζαλάχα, στην Παναγιώτα Κουρδουνάκη, στην Παναγιώτα Μαρκοπούλου, στη Γαβριέλλα Ντελλάκη, στη Μαρκέλλα Παλατιανού, στην Αθανασία Γιούλη, στον Γιάννη Καραμιχάλη, στον Γιώργο Κάβουρα, στη Δήμητρα Ζανδέ, στον Λουκά Κάβουρα και στον Στέργο Καραγιάννη, του 5ου Γυμνασίου Ρόδου, στη Σοφία – Εφραιμία Κλάδη και στην Ελένη Κουτσομανώλη – Φιλιππάκη του 7 ου Γυμνασίου Ρόδου, στην Καλλιόπη Ανδρεαδάκη, στην Ευαγγελία Χατζησταυρίδη, στη Μελίνα Σαντορινιού, στον Άγγελο Τσολερίδη και στη Γεωργία Ρούσου του 3ου Γυμνασίου Ρόδου, στην Θεοδώρα Αντώνογλου, στη Μαρία Γιαννακά και στην Ελένη Μαρία Μαντζανά του 1 ου ΕΠΑΛ Ρόδου και στην Άννα Σμαλιού, στη Μαρία -Σαββίνα Τόλιου, στην Κατερίνα Συνδικάκη, στη Θεοδώρα Καμπουράκη, στον Κώστα Μιχαήλου, στη Γαλατιανή Λελέκη, στη Μαρία Μαγκλή και στον Σκεύο Κουλλιά του 1^{ου} ΓΕΛ Καλύμνου.

Θερμές ευχαριστίες οφείλονται, επίσης, σε όλους και όλες τους/τις συναδέλφους όσοι /ες έλαβαν μέρος υποστηρίζοντας τους μαθητές, στην Ευαγγελία Καμπουράκη, στην Ελένη Κονιδάρη, στη Χριστίνα Σπούρδουλα, στην Αναστασία Ζέππου, στη Μαρίνα Κρούου, στην Αργυρώ Τρικοίλη,

στη Μαρία Γαλουζή, στον Γιώργο Μπούζαλη και στην Ειρήνη Μπόλλη, στην Αντωνία Ματσίγκου, στην Εμμανουέλα Διακοσάββα, στην Ιωάννα Λεντή, στη Γεωργία Παπασταθοπούλου, στην Ευστρατία Σαχλού, στη Λουκία Ορφανού, στην Ειρήνη Χατζηγεωργίου, στη Χριστιάνα Μόσχου και στη Βασιλική Σουλιώτη, στη Μαρί(τ)α Αμοιρίδου και στον Γεώργιο Κωνσταντινίδη, στη Μαρία Ειρήνη Διδασκάλου, στη Μαρία Τσάκωνα και στον Άγγελο Γιαννακό, στην Ειρήνη Οικονόμου, στην Έλενα Φλωριανού, στη Μάνθα Μήτρου, στην Κωνσταντίνα Τσάπρα, στην Άννα Πάου και στην Ειρήνη Πουγούνια.

Ευχαριστίες εκφράζονται, ακόμα, στην Σ.Ε. Φιλολόγων κα Κων/να Καλαούζη για τη συνεργασία και την επιστημονική καθοδήγηση της δράσης, στον προϊστάμενο της Διεύθυνσης Β/θμιας Εκπαίδευσης Δωδ/νήσου κο Ιωάννη Παπαδομαρκάκη για την ένθερμη υποστήριξη, στον κο Σάββα Χριστοδούλου προϊστάμενο της Σχολικής Επιτροπής Β/θμιας Εκπαίδευσης Δωδ/νήσου για την οικονομική υποστήριξη της δράσης και στον Διευθυντή του 7^{ου} Γυμνασίου Ρόδου κο Ιωάννη Σάρλη για τη βοήθεια στην εκτύπωση των βεβαιώσεων συμμετοχής και στη μορφοποίηση του ψηφιακού μας βιβλίου.

Απολογισμός της δράσης δημοσιεύθηκε στον ροδιακό ημερήσιο τύπο¹. Μετά την ένθερμη και αθρόα συμμετοχή των φιλολόγων της Δωδεκανήσου στη δράση αυτή ξεκίνησε η συζήτηση για την καθιέρωσή της ως θεσμού. Το Δ.Σ. του Συνδέσμου με πολλή χαρά θα κάνει τις απαραίτητες ενέργειες ώστε να καθιερωθεί αυτή η δράση.

Εκ μέρους του Δ.Σ. του Συνδέσμου Φιλολόγων Δωδεκανήσου

Η πρόεδρος

Λουκία Ορφανού

¹ Δείτε πατώντας [εδώ https://www.rodiki.gr/article/494003/paroyiash-ergwn-mathhtwn-kai-mathhtriwn-apo-ta-dwdekanhsa?fbclid=IwAR3WiUkPqWEvONuw3yMFnjqHfpjhK0IzgK9iZ9qDxPf6k7MUGH9vRvWxSn8](https://www.rodiki.gr/article/494003/paroyiash-ergwn-mathhtwn-kai-mathhtriwn-apo-ta-dwdekanhsa?fbclid=IwAR3WiUkPqWEvONuw3yMFnjqHfpjhK0IzgK9iZ9qDxPf6k7MUGH9vRvWxSn8)

Σημείωμα της Σ.Ε. φιλολόγων Δωδεκανήσου, Κωνσταντίνας Καλαούζη.

Η λογοτεχνία συνιστά έκφραση της ανθρώπινης δημιουργικότητας. Ενσωματώνει τα πολιτισμικά αγαθά, αναπλάθει τα βιώματα μέσα από πολλαπλές ωσμώσεις και τα επαναφέρει μέσα από τον λόγο ως προ(σ)κλήσεις για προβληματισμό και αναστοχασμό. Ταυτόχρονα, όμως, εμπλέκει τα βιώματα αυτά με τα βιώματα των αναγνωστών /στριών, ωθώντας τους να πλέξουν μέσω των δικών τους εμπειριών τα νοήματα, να ανα-νοηματοδοτήσουν και τελικά να συν-δημιουργήσουν. Η λογοτεχνία γι' αυτό τον λόγο συνιστά και ένα ύψιστης σημασίας μορφωτικό αγαθό. Η παρουσία της στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση στοχεύει, μεταξύ άλλων, στη δημιουργία κριτικά σκεπτόμενων αναγνωστών/τριών, αλλά και στην τόνωση της δημιουργικής έκφρασης και εκδήλωσης συναισθημάτων, αλλά και ταλέντων.

Στο πλαίσιο αυτό η διενέργεια δράσεων που προωθούν τη φιλαναγνωσία, αλλά και τη δημιουργική γραφή, συνιστά μία ιδιαίτερης αξίας πρωτοβουλία. Η συγκεκριμένη δράση του Συνδέσμου Φιλολόγων, μάλιστα, στόχευε στην ανάδειξη ενός θέματος που αγγίζει σε υψηλό βαθμό τα ενδιαφέροντα των μαθητών/τριών, το θέμα του Ξένου και της Διαφορετικότητας. Μέσα από την εξαιρετική καθοδήγηση των εκπαιδευτικών που εθελοντικά έλαβαν μέρος στη δράση, τα παιδιά ήρθαν σε επαφή με ποικιλία λογοτεχνικών κειμένων που φώτιζαν τις πολλαπλές πλευρές της Διαφορετικότητας και αναδείκνυαν την ανάγκη για σεβασμό του Άλλου, για ανάγκη εξομάλυνσης των διαφορών, για την ανάδειξη της σημασίας της ανθρωπιάς και της ενσυναίσθησης ως κοινωνικών αγαθών.

Οι μαθητές/τριες μέσω της δημιουργικής γραφής είχαν την ευκαιρία να προβληματιστούν μπαίνοντας σε ποικίλους ρόλους, αλλάζοντας οπτικές και εστιάσεις. Ανέδειξαν με αυτόν τον τρόπο διάφορες εκδοχές της διαφορετικότητας μέσα από έναν λόγο γεμάτο συναίσθημα. Οι εργασίες αυτές αποδεικνύουν τη δυνατότητα που δίνει η λογοτεχνία στα παιδιά να εκφραστούν, να δημιουργήσουν ελεύθερα χωρίς τον φόβο του λάθους και να νιώσουν πως το σχολείο συνιστά ένα πεδίο ανοιχτό που προσφέρει ευκαιρίες όχι μόνο για την απόκτηση γνώσεων, αλλά για την ενδυνάμωση της συνεργασίας και της δημιουργικότητας.

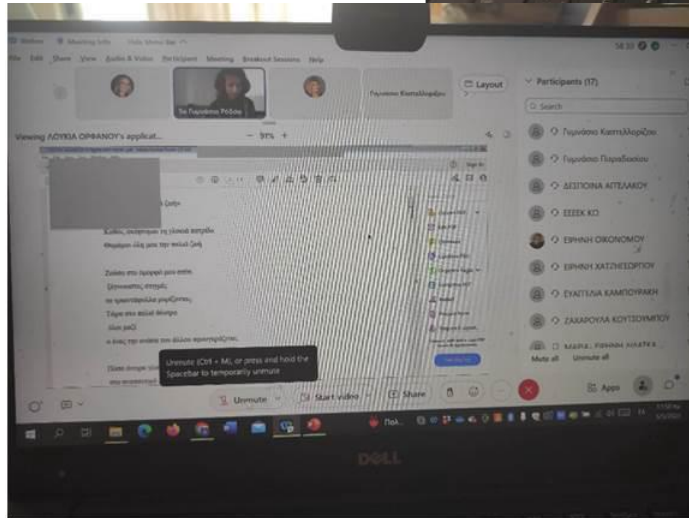
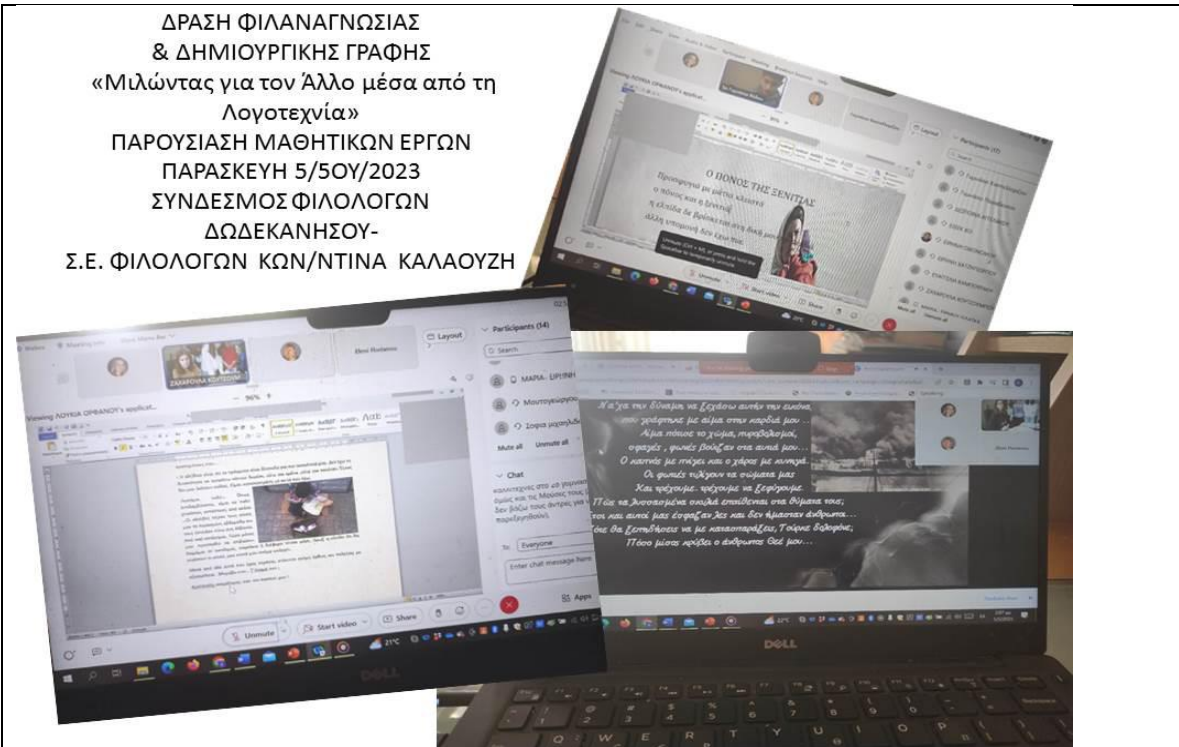
Σημείωμα του Διευθυντή της Διεύθυνσης Β/θμιας Εκπαίδευσης Δωδ/νήσου Ιωάννη Παπαδομαρκάκη.

Η πρωτοβουλία του Συνδέσμου Φιλολόγων Δωδεκανήσου για τη δράση φιλιαναγνωσίας και δημιουργικής γραφής συνιστά έναν εξαιρετικό τρόπο ανάδειξης της δημιουργικότητας και του πηγαίου ταλέντου που διακρίνει τους μαθητές και τις μαθήτριές μας. Γι' αυτό εξαρχής η δράση υποστηρίχτηκε τόσο από τη Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Δωδεκανήσου όσο και από τη Σύμβουλο φιλολόγων. Συμμετοχή και τα έργα των παιδιών ήταν συγκινητικά. Το αποτέλεσμα των προσπαθειών τους που περιλαμβάνεται στο παρόν e-book αποτελεί ένα απάνθισμα πρωτότυπων προσπαθειών που έγιναν πράξη με την καθοδήγηση των εμπνευσμένων καθηγητών και καθηγητριών τους.

Εύχομαι αυτή η πρωτοβουλία να έχει συνέχεια, ώστε να δίνουμε πάντα τον πρώτο λόγο στα παιδιά, αναδεικνύοντας τη δημιουργικότητα και τα πολλαπλά ταλέντα τους.

Ιωάννης Παπαδομαρκάκης, Διευθυντής Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Δωδεκανήσου.

ΔΡΑΣΗ ΦΙΛΑΝΑΓΝΩΣΙΑΣ
& ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΓΡΑΦΗΣ
«Μιλώντας για τον Άλλο μέσα από τη
Λογοτεχνία»
ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΜΑΘΗΤΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 5/5ΟΥ/2023
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΦΙΛΟΛΟΓΩΝ
ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ-
Σ.Ε. ΦΙΛΟΛΟΓΩΝ ΚΩΝ/ΝΤΙΝΑ ΚΑΛΑΟΥΖΗ

ΔΡΑΣΗ ΦΙΛΑΝΑΓΝΩΣΙΑΣ
& ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΓΡΑΦΗΣ
«Μιλώντας για τον Άλλο μέσα από τη
Λογοτεχνία»
ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΜΑΘΗΤΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 5/5ΟΥ/2023
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΦΙΛΟΛΟΓΩΝ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ-
Σ.Ε. ΦΙΛΟΛΟΓΩΝ ΚΩΝ/ΝΤΙΝΑ ΚΑΛΑΟΥΖΗ

Εργασίες μαθητών/τριών ανά σχολείο.

1ο Γενικό Λύκειο Καλύμνου

Υπεύθυνες καθηγήτριες: Άννα Πάου, Ειρήνη Πουγούνια.

Ο Άλλος με τη ματιά του 1^{ου} ΓΕΛ Καλύμνου

Κείμενα που διδάχτηκαν :

- 1.Ρέα Γαλανάκη, Ελένη ή Κανέννας
- 2.Μαρία Σκιαδαρέση, Όσα δεν έζησαν
- 3.Παντελής Μηχανικός, Ποιήματα
- 4.Ουίستان Χιου Ώντεν, Προσφυγικό μπλουζ(1939)
- 5 Πρόσφυγας

ΠΟΙΗΜΑΤΑ

Κάτι άγνωστο μα κάτι οικείο Κάτι ζεστό και κάτι κρύο Κάτι κοντινό μα διαφορετικό Κάτι ταπεινό και σεβαστό Κάτι σπάνιο και κάτι άγριο Χωμένο μες το ίδιο Κάτι εφήμερο και κάτι όμορφο Χαμένο μες στο σύνολο Κάτι τολμηρό Και κάτι τρανταχτό Σαν κύμα πια ξεσπάει Τους τοίχους να γκρεμίσει Κάτι ισάξιο με το "κανονικό", με το κατεστημένο, κάτι όμορφο και κάτι διαφορετικό Σμαλιού Άννα, Β Λυκείου	Ένας Άλλος Κάθε μέρα είσαι ένας άλλος, το πρωί είσαι ένας γλάρος και το βράδυ παπαγάλος. Κάθε μέρα όλο αλλάζεις και τους γύρω σου κουράζεις. Ψάχνοντας τρόπο να μοιάσεις, τον εαυτό σου θα τον χάσεις. Κι αν μια μέρα μετανιώνεις, θα είναι αργά να επανορθώσεις. Όσο διαφορετικός και αν είσαι, δεν μπορείς να το αρνείσαι. Πάψε πια να προσποιείσαι και τους άλλους να μιμείσαι. Αποδέξου αυτό που είσαι και πια «άλλος» να μην είσαι . Τόλιου Μαρία -Σαββίνα Συνδικάκη Κατερίνα Καμπουράκη Θεοδώρα, Β Λυκείου

Η διαφορετικότητα είναι το βασίλειο του πεπρωμένου, Ένας κόσμος που οι διαφορές του γίνονται ευλογία. Στον ουρανό οι αστέρες λάμπουν διαφορετικά, Στη γη οι άνθρωποι ζουν με διαφορετικούς τρόπους. Μα η διαφορετικότητα πολλές φορές φέρνει δυστυχία, Οι άνθρωποι αρνούνται να αποδεχτούν την ποικιλία. Όμως, αν δούμε πέρα από τα στερεότυπα, Θα βρούμε έναν κόσμο πλούσιο σε χρώματα και μορφές. Η διαφορετικότητα είναι ωραία, Μαγική και πολύτιμη παρουσία, Είναι το αλατοπίπερο που δίνει γεύση στη ζωή, Είναι η πνοή που κάνει τον κόσμο να γυρίζει. Ας αποδεχτούμε τη διαφορετικότητα, Ας την αγκαλιάσουμε και να την αναδείξουμε, Γιατί αυτή είναι η πραγματική ομορφιά, Που κάνει τη ζωή μας πλούσια και αξιομνημόνευτη. Κώστας Μιχαήλου, Α΄ Λυκείου	Σε έναν διαφορετικό κόσμο Με διαφορετικούς ήχους Και διαφορετικά χρώματα Κάθε όν είναι διαφορετικό Και αυτό το κάνει μοναδικό Χρειάζεται να μάθουμε Να αγκαλιάζουμε τη διαφορετικότητα Δεν υπάρχει τίποτα να φοβόμαστε Στη διαφορετικότητα δεν υπάρχει κανένα κακό Με ανοιχτό μυαλό και καρδιά Μπορούμε να αλληλεπιδρούμε και να μαθαίνουμε από την διαφορετικότητα Είμαι διαφορετικός και είσαι διαφορετικός Αυτό είναι αυτό που μας κάνει όμορφους και ξεχωριστούς Ας αποκτήσουμε το θάρρος Να αγκαλιάσουμε τη διαφορετικότητά μας με αγάπη και σεβασμό Γαλατιανή Λελέκη ,Α΄ Λυκείου

" Η υδρόγειος " Όταν το παγκόσμιο χάρτη αγναντεύω Πολλά κράτη βλέπω Ποιος να ξέρει του κάθε λαού Τις δουλειές Και κάθε ανθρώπου τις βούλες Όλοι τόσο διαφορετικοί Ο ένας με τον άλλον Άγνωστοι μεταξύ αγνώστων της κάθε χώρας πρόσοψη Ιδιοσυγκρασίας και ιδεολογίας Κάτοχοι μεγάλης ελευθερίας Μαγκλή Μαρία ,Β΄ Λυκείου	Άλλος Όμοιος διαφορετικός μισητός αξιαγάπητος, έχθρα, ρατσισμός. Όλοι μιλούν λίγοι καταλαβαίνουν τον πόνο και άλλοι τόσοι τον βιώνουν. Όλοι είμαστε άλλοι διαφορετικοί αλλά ίσοι και όμοιοι. Όλοι είμαστε άλλοι Σκεύος Κουλλιάς, Β΄ Λυκείου

2ο Γυμνάσιο Καλύμνου

Υπεύθυνη Καθηγήτρια: Μαρία Γαλουζή

Με αφορμή τα κείμενα:

Ηλία Βενέζη, *Η επιστροφή του Αντρέα*, της Β΄ Γυμνασίου, το παράλληλο κείμενο της Διδώς Σωτηρίου, *Οι νεκροί περιμένουν* (απόσπασμα) και με προβολή κατάλληλου οπτικοακουστικού υλικού (ντοκιμαντέρ, μαρτυρίες, ηχητικά ντοκουμέντα...), οι μαθήτριες Αγγελική Πετράκη, Νάνσια Σταμέλου, Σεβαστή Πλάτση, Αγγελική Φλωρέντζη, Σοφία Χαλικού, Μαρία Μηνιώτη, Ελένη Θεοδωρίδου συνέθεσαν το ακόλουθο ποίημα, το πλαisiώσαν με εικόνες και με την επιμέλεια της καθηγήτριας μετετράπη σε βίντεο . Η φωνή που ακούγεται είναι περσινής μαθήτριάς του σχολείου, της Ειρήνης Καρδούλια.

Αντίο Σμύρνη μου

Νά'χα την δύναμη να ξεχάσω αυτήν την
εικόνα,
που γράφτηκε με αίμα στην καρδιά μου
...

Αίμα πότισε το χώμα,
πυροβολισμοί, σφαγές,
φωνές βούιζαν στα αυτιά μου...
Ο καπνός με πνίγει και ο χάρος με
κυνηγά...

Οι φωτιές τυλίγουν τα σώματα μας
Και τρέχουμε.. τρέχουμε να ξεφύγουμε.
Πώς τα λυσσασμένα σκυλιά επιτίθενται
στα θύματα τους;

Έτσι και αυτοί μας έσφαζαν λες και δεν
ήμασταν άνθρωποι...

Πότε θα ξεπηδήσεις να με
κατασπαράξεις Τούρκε δολοφόνε;
Πόσο μίσος κρύβει ο άνθρωπος Θεέ
μου...

Αφήνω πίσω μου συντρίμια,
μια Σμύρνη, αλλιώτικη, καμένη!

Ο χρόνος πέρασε, βρήκαμε στεριά.
Δεν κατάλαβα για πότε έγινα πρόσφυγας.
Θα μπορέσω να αντέξω αυτά που θα 'ρθουν;
Ας πέθαινα μαζί σου...
Με έδιωξαν γιατί είμαι Ελληνίδα και τώρα
Τουρκάλα με φωνάζουν,
Ενώ για αδέρφια τους νόμιζα, εχθροί είναι και
αυτοί.
Ποτέ δεν γνώρισα τέτοια πίκρα.
Ξένη είμαι στον τόπο τους και εγώ θέλω πίσω
τον δικό μου.
Τίποτα δεν μου άφησαν, τίποτα δεν έχω!
Μου δανείζουν μια ζωή προσφυγιάς, ξένη
πατρίδα.
Προσφυγιά! Ναι, το είχα ακούσει, σαν κάτι
μακρινό και απίθανο.
Κοίτα όμως που τώρα στέκεται μπροστά μου
Και με κοιτάει κατάματα.
Μας έταξαν διάφορα, μα τίποτα δεν έγινε.
Πως την πατρίδα πίσω θα παίρναμε, τα σπίτια
μας, τις ζωές μας...
Κανένας δεν έμεινε να μας βοηθήσει, έρμια

Μαύρα σύννεφα σκέπασαν την ομορφιά σου Αχ Σμύρνη μου φλογοτυλιγμένη, πάει η αρχοντιά σου, Πάνε τα παιδιά σου, πάνε όλοι... Κάποτε έτρεχα ανέμελα, παίζοντας και τώρα τρέχω από το τούρκικο μαχαίρι να ξεφύγω... Κάποτε Σμυρνιά αρχόντισσα και τώρα μια ζητιάνα... Κάποτε γειτονιές γεμάτες φωνές και γέλια Και τώρα μόνο πόνος και οδύνη... Χάθηκαν τα χρώματα σου από τους πολύχρωμους μπαξέδες τα αρώματα σου από τα μπαχάρια σου. Η θάλασσα δεσπόζει σαν λέμβος σωτηρίας Και εγώ με δύο μονάχα κουρέλια πάνω μου, χωρίς κανέναν πλάι μου. Αχ Σμύρνη μου, πάρε με στην αγκαλιά σου, να γύριζε ο χρόνος στα παλιά... Εγώ Σμυρνιά γεννήθηκα! Μέσα στον πλούτο και στον πολιτισμό... Τώρα από μακριά, μια τελευταία ματιά στον τόπο μου, στην παλιά μου ζωή και κάθομαι και αναπολώ... Τα πάντα κήκαν... μα οι αναμνήσεις όχι! Αχ Σμύρνη μου αγαπημένη που δεν γνώρισες ποτέ τέτοια καταστροφή, πάντα ήσουν κοσμοπολίτισσα και ζηλευτή... Μαζί σου γέλασα, χόρευα, ερωτεύτηκα. Να΄μασταν τώρα στα σοκάκια σου, να ακούω τους σκοπούς σου, να μεθούσα με την μυρωδιά σου και ως το πρωί να ονειρευόμουν κοντά	γίναμε στου καθενός το κέφι. Δουλειά δεν μας δίνουν, μήτε σπίτια έχουμε. Στις παράγκες μας στοιβάζουν, σαν άχρηστα σκουπίδια. Ποτέ δεν θα ξεχάσω την πρώτη μέρα στον καταυλισμό... Θάφτηκε για πάντα η αξιοπρέπεια μου. Αηδία γέμισε η ψυχή μου... Στο θέαμα των πονηρών σκέψεων Δεν έχω το δικαίωμα να αρνηθώ στο να ξεπουληθώ... Όλα τα μάτια καρφωμένα πάνω μου, πρόστυχη να με φωνάζουν! Μας κυνηγούσαν με πέτρες αποκαλώντας μας τουρκόσπορους. Λες και έφταιγα! Μα τι νομίζετε; Ήθελα να χάσω πατρίδα, σπίτι, οικογένεια και να έρθω να πάρω τα δικά σας; Και να ήταν μόνο αυτά... Καινούργιος οχτρός γεννήθηκε και ύπουλα μας χτυπά.. Χάρε ύπουλε μεταμορφωμένε σε λοιμό , Ποιον θα διαλέξεις αυτή τη φορά; Αν δεθώ με κάποιον θα τον πάρεις πάλι μακριά μου. Να΄χα το κουράγιο να αντέξω ό,τι μέλλει να συμβεί! Πάει η ελπίδα και η χαρά μου... Χάθηκε για πάντα. Ας ξανταμώσουμε σε μια άλλη ζωή... Αντίο Σμύρνη μου, Πατρίδα μου γλυκιά...

σου. Ποιος να το φανταζόταν; Η Σμύρνη, η πόλη που έμοιαζε πως δεν θα πεθάνει ποτέ, να σβήσει τόσο νωρίς... Να γυρνούσα το χρόνο πίσω, να ξαναζούσα λίγο το όνειρο μα τώρα ζω έναν εφιάλτη.	

Δείτε την ψηφιακή αφήγηση/βίντεο πατώντας [εδώ](#)

2ο Γυμνάσιο Καλύμνου

Υπεύθυνοι καθηγητές: Γιώργος Μπούζαλης & Ειρήνη Μπόλλη (παράλληλη στήριξη)

Αφόρμηση: Μελέτη ολόκληρου λογοτεχνικού έργου, «Ο δρόμος για τον παράδεισο είναι μακρύς» (Μαρούλας Κλιάφα) και του διηγήματος της Λ. Ψαραύτη, *Ο Κωνσταντής* (ΚΝΛ, Α' Γυμνασίου).

Τάξη Α', τμήμα 2ο: Οι μαθητές/ τριες έκαναν εργασίες δημιουργικής γραφής με βάση το ακόλουθο φύλλο εργασίας:

Φαντάσου ότι η Βερόνικα συναντά τον Κωνσταντή:

1. Να παρουσιάσετε ένα διάλογο μεταξύ τους στον οποίο να μοιράζονται σκέψεις, συναισθήματα, συμβουλές απέναντι στα προβλήματα που βιώνουν στην καθημερινότητα τους. Εκφραστείτε ελεύθερα φτιάχνοντας διαλόγους σε έγγραφο word ή σε μορφή κόμικ ή ζωγραφίζοντας οι ίδιοι τα συνεφάκια σας.

2. Σκεφτείτε συνθήματα και συνθέστε ποιηματάκια με αντιρατσιστικό περιεχόμενο. Φτιάξτε μια ψηφιακή αφίσα με όποιο πρόγραμμα θέλετε.

Την ημέρα του Μεγάλου Σαββάτου η Βερόνικα μαζί με την οικογένεια της αποφάσισαν να φύγουν από την πολυκατοικία και να κάνουν μια βόλτα με το αμάξι. Που να ήξερε όμως ότι στον δρόμο της θα συναντήσει ένα παιδί τον Κωνσταντίνο που φαίνεται να αντιμετωπίζει τις ίδιες δυσκολίες με αυτήν τόσο σε οικονομικό επίπεδο όσο και σε θέματα κοινωνικής συμπεριφοράς. Συναντάει τον Κωνσταντίνο στο φανάρι και λέει στους γονείς της να σταματήσουν και να τον βοηθήσουν. Η Βερόνικα αρχίζει σιγά σιγά και τον πλησιάζει με την επιθυμία να μάθει περισσότερα για αυτόν. Τα υπόλοιπα συνεχίζονται στον παρακάτω διάλογο.

-Καλησπέρα!

-Καλησπέρα, πώς θα μπορούσα να σε βοηθήσω;

-Για την ακρίβεια πες μου έναν τρόπο που θα μπορούσαμε εμείς να σε βοηθήσουμε

-Ένα πακέτο χαρτομάντιλα και ένα στυλό να αγοράζεις μου είναι αρκετό, βλέπεις είμαι σε μια πολύ δύσκολη οικονομική κατάσταση και από κάτι μικρό να δίνει ο καθένας με βοηθάει για να μπορώ να επιβιώσω.

-Σε καταλαβαίνω απόλυτα δυστυχώς και εγώ δεν βρίσκομαι και στην καλύτερη οικονομική κατάσταση και εκτός από αυτό αντιμετωπίζω και πολλά προβλήματα με τους συνανθρώπους μου λόγω της καταγωγής μου που είναι από την Αλβανία. Α κάτι που παρέλειψα να πω είναι ότι με λένε Βερόνικα εσένα;

-Χαίρω πολύ Βερόνικα εμένα με λένε Κωνσταντίνο, ταυτίζομαι ιδιαίτερα με αυτά που λες διότι και εγώ από Αλβανία είμαι και έχω τον ίδιο τρόπο αντιμετώπισης από τους ανθρώπους καθημερινά. Κάθε φορά που σταματάει κάποιο αμάξι και καλά γα να βοηθήσει παίρνουν ότι είναι να πάρουν και μου πετάνε τα κέρματα πάνω μου κοιτώντας σε εμένα με ειρωνεία και σχολιάζοντας την καταγωγή μου. Δύσκολα βρίσκεις ανθρώπους που πραγματικά νοιάζονται για εσένα .

-Κωνσταντίνε δυστυχώς οι άνθρωποι στην σημερινή εποχή αρνιούνται να δεχτούν τη διαφορετικότητα και κατακρίνουν οποιαδήποτε κίνηση ή απόφαση σου, προσπαθούν να απομυζήσουν τα πάντα από εσένα χωρίς να δίνουν τίποτα. Όταν πρωτοήρθαμε στην πολυκατοικία που ζούμε τώρα, οι γείτονες μας φώναζαν κλέφτες και μαχαιροβγάλτες κάνοντας ότι ήταν δυνατό για να φύγουμε από εκεί.

-Η ζωή είναι σκληρή Βερόνικα. Τα πράγματα πάνε καθημερινά από το κακό στο χειρότερο. Λυπάμαι για όλα αυτά που έχεις περάσει και ελπίζω μια μέρα να καταλάβουν τα λάθη τους και να συμμορφωθούν , για την ώρα να σου πω την αλήθεια στεναχωριέμαι που δεν έχω την δυνατότητα να χαρώ τις διακοπές του Πάσχα λόγω της οικονομικής μου δυσκολίας.

– Κωνσταντίνε μην στεναχωριέσαι καθόλου! Μπορούμε εμείς να σε φιλοξενήσουμε και να περάσουμε όλοι μαζί την πιο τέλεια γιορτή του χρόνου!

– Σε ευχαριστώ πάρα πολύ Βερόνικα για αυτήν την ευκαιρία που μου έδωσες! Είναι πραγματικά θαυμάσια ιδέα.

– Παρακαλώ Κωνσταντίνε , άντε ας τα αφήσουμε τώρα αυτά μπες μέσα στο αμάξι, έχουμε στο σπίτι ρούχα για να αλλάξεις και κουλουράκια που έφτιαξε η μαμά μου το πρωί.

– Βερόνικα ευχαριστώ και πάλι ευχαριστώ για την βοήθεια που μου προσφέρεις .

– Τίποτα, άλλωστε όλοι έτσι πρέπει να κάνουν να βοηθάνε τους συνανθρώπους τους όταν έχουν ανάγκη.

Καρασίμου Ειρήνη

Εργασία μαθητών/τριών παράλληλης στήριξης (Διάλογος Βερόνικας Κωνσταντή) Πατήστε [εδώ](#)
Εργασία Μάνου Vohellazng (Διάλογος Βερόνικας Κωνσταντή) : Πατήστε [εδώ](#)

2ο Γυμνάσιο Καλύμνου

Υπεύθυνη καθηγήτρια: Αργυρώ Τρικοίλη

Αφόρμηση: Μελέτη ολόκληρου λογοτεχνικού έργου, «Ο δρόμος για τον παράδεισο είναι μακρύς» (Μαρούλας Κλιάφα) και του διηγήματος της Λ. Ψαραύτη, *Ο Κωνσταντής* (ΚΝΛ, Α' Γυμνασίου).

Τάξη Α', τμήμα 1ο: Οι μαθητές/ τριες έκαναν εργασίες δημιουργικής γραφής με βάση το ακόλουθο φύλλο εργασίας: Φαντάσου ότι η Βερόνικα συναντά τον Κωνσταντή:

1. Να παρουσιάσετε ένα διάλογο μεταξύ τους στον οποίο να μοιράζονται σκέψεις, συναισθήματα, συμβουλές απέναντι στα προβλήματα που βιώνουν στην καθημερινότητα τους. Εκφραστείτε ελεύθερα φτιάχνοντας διαλόγους σε έγγραφο word ή σε μορφή κόμικ ή ζωγραφίζοντας οι ίδιοι τα συνεφάκια σας.

2. Σκεφτείτε συνθήματα και συνθέστε ποιηματάκια με αντιρατσιστικό περιεχόμενο. Φτιάξτε μια ψηφιακή αφίσα με όποιο πρόγραμμα θέλετε.

Αφίσες με αντιρατσιστικά μηνύματα και ποιήματα:

[Εδώ](#)

[Εδώ](#)

[Εδώ](#)

Εργασία Αφροδίτης Γαλουζή [Εδώ](#)

Εργασία Γιάννη Κλωνάρη [Εδώ](#)

Εργασία Νομικής Ιωάννας Ζαΐρη [Εδώ](#)

Εργασία Πετρούλας Κουτσουράη (κόμικς) [Εδώ](#)

Εργασία Δήμητρας Αμπελά [Εδώ](#)

Εργασία Μαργαρίτας Κεμεντσετζίδου [Εδώ](#)

Κόμικ (με ζωγραφική) [Εδώ](#)

Παλάμη με αντιρατσιστικά συνθήματα: [Εδώ](#)

Εσπερινό Γυμνάσιο με Λ.Τ. Καλύμνου

Υπεύθυνη καθηγήτρια: Ελένη Φλωριανού

Αναφορά της καθηγήτριας :

«Στα πλαίσια του μαθήματος της νεοελληνικής λογοτεχνίας επιλέχθηκαν αποσπάσματα από το έργο του **Ν. Καζαντζάκη «Βίος και Πολιτεία του Αλέξη Ζορμπά»**, προκειμένου να αναδείξουμε το -πάντα επίκαιρο δυστυχώς- θέμα των γυναικοκτονιών και των έμφυλων στερεοτύπων.

Συγκεκριμένα, μελετήθηκαν αποσπάσματα όπου παρουσιάζεται η όμορφη και περήφανη χήρα του χωριού, που αποτελεί αντικείμενο (ανεκπλήρωτου) πόθου των αντρών και ζήλιας των γυναικών. Ο αρσενικός πληθυσμός του χωριού αρνείται πεισματικά να αποδεχτεί την άρνηση της χήρας να συνάψει ερωτικές σχέσεις μαζί τους, ενώ οι γυναίκες την αντιμετωπίζουν ως επικίνδυνο και σατανικό πειρασμό, που διασαλεύει τα ήθη του τόπου τους και κολάζει τα αρσενικά.

Η χήρα θεωρήθηκε ηθικά υπεύθυνη για την αυτοκτονία του νεαρού Μαυραντώνη, που έβαλε τέλος στην ζωή του μη μπορώντας να αντέξει την απόρριψη από την μεριά της. Το γεγονός αυτό πυροδότησε μια σειρά από εκρηκτικές καταστάσεις, που οδήγησαν στην τραγική σκηνή του ομαδικού λιντσαρίσματος και της άγριας δολοφονίας της χήρας, προκειμένου «να ξεπλυθεί η τιμή» του νεαρού αδικοχαμένου.

Μετά την ολοκλήρωση ομαδικών εργασιών πάνω στα αποσπάσματα, με άξονα συγκεκριμένα φύλλα εργασίας, οι μαθητές επιδόθηκαν -με ελεύθερη επιλογή- σε ασκήσεις δημιουργικής γραφής αλλά και στην δημιουργία μιας ψηφιακής αφήγησης, (ολιγόλεπτο ταινιάκι) που σκοπό θα είχε να ευαισθητοποιήσει τον κόσμο για το θέμα της βίας κατά των γυναικών.

Ακολουθεί

1. Το φύλλο εργασίας που περιέχει μέσα και τις ασκήσεις δημιουργικής γραφής που δόθηκαν στους μαθητές. Δίνονται πολλές και διαφορετικές ασκήσεις, ώστε να ανταποκρίνονται στις διαφορετικές κλίσεις και στα ενδιαφέροντα των μαθητών, που καλούνται να εκφραστούν δημιουργικά με ποικίλους τρόπους (γραφή, εικαστική, μουσική σύνθεση / ψηφιακή αφήγηση, δραματοποίηση κ.α.)

Δείτε το φύλλο εργασίας πατώντας [εδώ](#)

2. Οι απαντήσεις των μαθητών σε ασκήσεις δημιουργικής γραφής της επιλογής τους.

Δείτε τις απαντήσεις πατώντας [εδώ](#)

Ακούστε και το ηχητικό αρχείο με αφήγηση στο καλύμνικο ιδίωμα πατώντας [εδώ](#) .
Αφηγείται η Αγγελική Νυστάζου.

(Εκφώνηση άσκησης: Φανταστείτε μια σκηνή με την χήρα και τις υπόλοιπες γυναίκες του χωριού: η όμορφη και περήφανη χήρα περνά μπροστά από την αυλή ενός σπιτιού, στο οποίο βρίσκονται μαζεμένες πολλές γυναίκες του χωριού, διαφορετικής ηλικίας. (δεν έχει σημειωθεί ακόμα η αυτοκτονία του Μαυραντώνη). Γράψτε έναν διάλογο ανάμεσα στις γυναίκες, που να αφορά τον τρόπο που αντιμετωπίζουν την χήρα, τις σκέψεις που κάνουν γι' αυτή, τα συναισθήματα που τους προκαλεί. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε, αν θέλετε, καλύμνικο ιδίωμα).

3. Το φύλλο εργασίας για τη δημιουργία ταινίας με θέμα τη βία κατά των γυναικών.

Δείτε το πατώντας [εδώ](#) .

4.0 σύνδεσμος στο Youtube για το ταινιάκι που δημιούργησαν οι μαθητές και οι μαθήτριες με τίτλο «οι τρεις πίθηκοι», με σκοπό την ευαισθητοποίηση του κόσμου για το θέμα των γυναικοκτονιών

Βίντεο/Ψηφιακή αφήγηση : [Εδώ](#) <https://youtu.be/ssYFFLTDa4k>

Μαθητές/τριες: Ευδοκία Γιαμαίου, Σαββίνα Τσαμπουνάρη, Ειρήνη Χαλιπήλια, Αγγελική Νυστάζου, Νικόλας Σαρούκος, Γεωργία Γουρλά.

Γενικό Λύκειο Απερίου Καρπάθου

Υπεύθυνη καθηγήτρια : Ειρήνη Χατζηγεωργίου

Στα πλαίσια του μαθήματος της Ν. Γλώσσας και Λογοτεχνίας Γ΄ Λυκείου έγινε η ερμηνευτική επεξεργασία των στίχων του τραγουδιού «Καθρέφτης» του Αλκίνοου Ιωαννίδη με βασικό θέμα ετερότητας την εχθρική και φιλική αντιμετώπιση του Άλλου.

Δύο έργα που δημιουργήθηκαν με αφορμή τους στίχους του τραγουδιού "Καθρέφτης" του Αλκίνοου Ιωαννίδη είναι :

1. της Ραφαέλας -Χριστίνας Θεοδότου με θέμα δημιουργικής εργασίας:

«Υποθέτω πως είμαι το μικρό παιδί και μετά τη συνάντηση με τους δύο "ξένους" γράφω δύο περίπου σελίδες (μέχρι 400 λέξεις) από το ημερολόγιό μου.»

και

2. της Σοφίας Μιχαηλίδου με θέμα δημιουργικής εργασίας :

«Εμπνέομαι από τους στίχους του τραγουδιού "Καθρέφτης" και δημιουργώ ένα πολυτροπικό κείμενο/μία αφήγηση για το θέμα της ετερότητας και της εχθρικής ή φιλικής αντιμετώπισης του Άλλου (ζωγραφική ή κολάζ).»

Πέμπτη 13 Απριλίου

1.

Αγαπημένο μου ημερολόγιο,

η αλήθεια είναι πως έχω να σου γράψω μέρες! Έφτασε επιτέλους ο καιρός που βγαίνουμε για διακοπές του Πάσχα από το σχολείο. Έτσι λοιπόν αποφασίσαμε με τους γονείς και τους φίλους, να πάμε στο χωριό μας για το Πάσχα. Η διαδρομή μας προς το χωριό ήταν υπέροχη αφού είχε αρκετό ήλιο και η αλήθεια ήταν ότι χαιρόμασταν που θα βλέπαμε τον παππού και τη γιαγιά μας, μας είχαν λείψει. Αφού λοιπόν φτάσαμε στο χωριό και τακτοποιηθήκαμε, είπαμε με τα παιδιά, να κάνουμε μία βόλτα στην πλατεία και εκεί καθίσαμε σε ένα παραδοσιακό εστιατόριο της κυρίας Σοφίας.

Εκεί είδα αρκετό κόσμο να πλησιάζει, μία μαυροφορεμένη γυναίκα. Πήγαμε κι εμείς να δούμε τι γίνεται και τρέχουν όλοι. Η γυναίκα ήταν αμίλητη, κάποιιοι άρχισαν και την κορόιδευαν, κάποιιοι την έσπρωχναν, κι άλλοι της πέταξαν ένα κομμάτι ψωμί. Εκεί κοντά μου είχε έναν κήπο με κόκκινα τριαντάφυλλα, έκοψα ένα και της έδωσα, την πήρα μακριά από το πλήθος, της μίλησα και της είπα «μην στεναχωριέσαι» της ζήτησα να μου πει ένα τραγούδι ήθελα να την κάνω να χαμογελάσει, αλλά εκείνη μου είπε: « Πότε σου μην τους πεις τι άσχημοι που μοιάζουν αυτοί που σε σιχαίνονται μα στέκουν και κοιτάζουν» και είπε «ποτέ σου μην κοιτάς τον άλλον στα μάτια γιατί καθρέφτης γίνεσαι και όλοι σε σπαν κομμάτια».

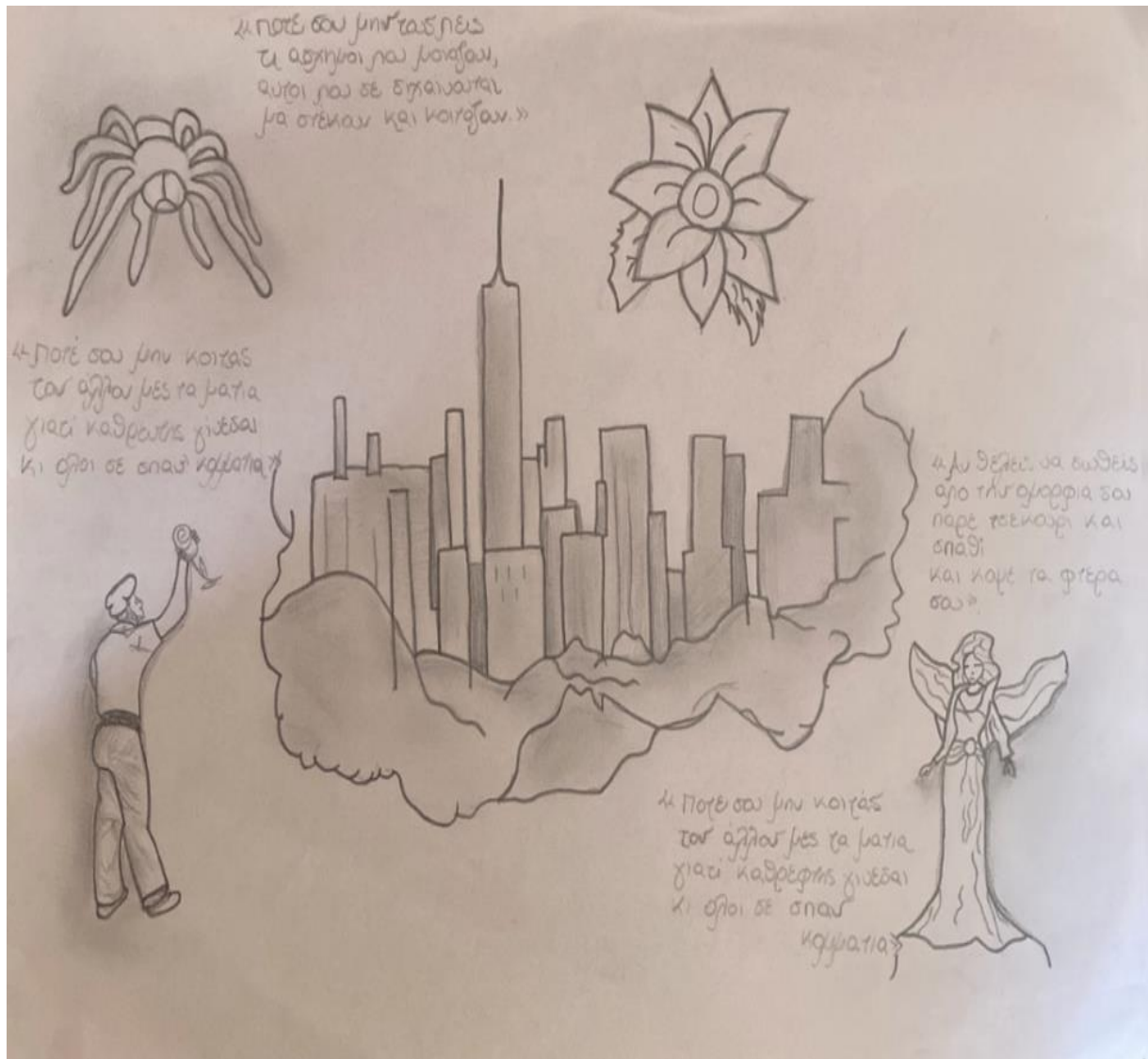
Αφού βοήθησαν την γυναίκα αυτήν να βρει ένα καταφύγιο, στον δρόμο μου, συνάντησα

έναν μεγάλο κλουβί, στο εσωτερικό του, είχε έναν όμορφο άνθρωπο, σαν άγγελος ήταν, είχε γύρω του πολύ κόσμο που ήταν αγριεμένος ήθελαν να Δουν την ομορφιά του, εγώ πλησίασα και του ζήτησα να πει ένα τραγούδι, και είπε: « Αν θέλεις να σωθείς από την ομορφιά σου πάρε τσεκούρι και σπαθί και κόψε τα φτερά σου» και είπε « Πότε σου μην κοιτάς τον άλλον στα μάτια γιατί καθρέφτης γίνεσαι και όλοι σε σπαν κομμάτια».

Η αλήθεια είναι πως δεν θα ξεχάσω ποτέ στη ζωή μου αυτό το Πάσχα και θα κρατήσω τα λόγια αυτών των δύο ανθρώπων. Αυτό που με ενόχλησε αρκετά ήτανε η άσχημη και απάνθρωπη αντιμετώπιση των ανθρώπων απέναντι στην διαφορετικότητα!

Ραφαέλα – Χριστίνα Θεοδότου (Γ2)

2.

Σοφία Μιχαηλίδου (Γ2)

Γυμνάσιο – Λ. Τάξεις Καστελλορίζου
Υπεύθυνη καθηγήτρια: Ελένη Κονιδάρη

Εργασία του μαθητή Άγγελου Άλλκγια (Γ΄ Γυμνασίου) σε διάλογο με το βιβλίο «Το αγόρι με τη ριγέ πιτζάμα». Ο μαθητής πρόσθεσε ένα ακόμη κεφάλαιο στο τέλος του βιβλίου συνεχίζοντας την ιστορία των δυο αγοριών.

Διαβάστε την και [εδώ](#)

Η επόμενη ζωή

Μετά το τραγικό τους τέλος, τα δύο αγόρια συνειδητοποιούν πως είναι ακόμη κρατημένα από το χέρι και βρίσκονται σε ένα καινούριο τόπο, ένα λαμπρό τόπο γεμάτο με λευκά σύννεφα και με μια τεράστια χρυσαφένια πόρτα μπροστά τους. Από πίσω φαινόταν πως υπήρχαν χρυσά κτίρια. Μακριά περπατούσαν κάτι φιγούρες.

Ο Σμούελ με μεγάλη περιέργεια ρώτησε, “Μπρούνο... πού είμαστε;”. Ο Μπρούνο σκέφτηκε την απάντησή του και είπε, “Δεν έχω την παραμικρή ιδέα”. Κοίταξαν γύρω τους, αλλά δεν υπήρχε τίποτα παρά μόνο σύννεφα και η τεράστια χρυσή πόρτα. Πίσω από την πόρτα φαινόταν δύο κουκκιδίτσες που σε λίγο έγιναν κηλίδες, που έγιναν μορφές, που έγιναν δύο αγαπημένα πρόσωπα του Μπρούνο και του Σμούελ!

“Δεν το πιστεύω” είπε έκπληκτος ο Σμούελ. “Όντως, τον βρήκαμε, Μπρούνο. Βρήκαμε τον πατέρα μου!”. Η χρυσή πόρτα άνοιξε και ο Σμούελ έτρεξε σα σίφουνας να αγκαλιάσει τον μπαμπά του σφιχτά. Έκπληκτος ο Μπρούνο κοιτούσε τον Σμούελ και τον πατέρα του, αλλά ξέχασε το δεύτερο πρόσωπο που ήρθε. Έτσι έστριψε το βλέμμα του προς το διπλανό άτομο. Δεν ήταν άλλη από τη γιαγιά του! Δεν πίστευε στα μάτια του ο Μπρούνο.

Μετά από λίγα λεπτά σοκ, είπε: “Γιαγιά, είσαι εσύ;”. “Ναι, Μπρούνο μου, εγώ είμαι” είπε η γιαγιά του χαμογελώντας. Από τα μάτια του Μπρούνο άρχισαν να πέφτουν δάκρυα, κυλούσαν στα μάγουλα του και κατέληγαν στα σύννεφα. “Μου είχες λείψει πάρα πολύ! Νόμιζα πως πέθανες, γιαγιά, αλλά όχι... είσαι ζωντανή και σε βρήκα!” είπε ο Μπρούνο τρέχοντας με κλάματα στη γιαγιά του να την αγκαλιάσει. “Αχ, Μπρούνο!” αναστέναξε η γιαγιά αγκαλιάζοντας τον εγγονό της. “Έχω, όντως, πεθάνει, Μπρούνο!”. Ο Μπρούνο σκούπισε τα δάκρυά του και συνοφρυώθηκε για λίγο. “Μα, αν έχεις πεθάνει, εγώ γιατί σε βλέπω;” ρώτησε με σύγχυση. “Επειδή, Μπρούνο, δυστυχώς κι εσείς χάσατε τη ζωή σας μέσα στο καταραμένο θάλαμο του στρατοπέδου” απάντησε η γιαγιά με στεναχώρια και θυμό, επειδή ο εγγονός της πέθανε από τις χαζομάρες του γιου της.

Ο Μπρούνο το σκέφτηκε λιγάκι και είπε, “Γιαγιά, είσαι σίγουρη πως πεθάναμε;”. Έκπληκτη η γιαγιά, επειδή δεν ήταν σίγουρη αν ο Μπρούνο θυμόταν κάτι, τον ρώτησε: “Παιδί μου, θυμάσαι τίποτα πριν έρθεις εδώ;” Συνοφρυώθηκε ξανά ο Μπρούνο και απάντησε, “Θυμάμαι πως πήγα στην άλλη μεριά του φράχτη και ψάχναμε μαζί με τον Σμούελ τον πατέρα του. Άρχισε να βρέχει. Κάποιοι στρατιώτες μας μάζεψαν όλους μαζί και μας έβαλαν σε ένα μακρύ δωμάτιο με σιδερένια πόρτα. Μετά από αυτό, καταλήξαμε εδώ, δε θυμάμαι κάτι άλλο. “Εσύ, Σμούελ, θυμάσαι κάτι;” Είπε γυρνώντας προς τον φίλο του ο Μπρούνο. Ο Σμούελ προσπάθησε να θυμηθεί κάτι, αλλά τίποτα, μόνο κούνησε το κεφάλι του με απορία.

“Άκου εδώ!” λέει η γιαγιά “Κακόμοιρα, δε θυμάστε το θάνατό σας. Όμως, πιστεύω πως είναι καλύτερα έτσι. Συμφωνείς, Άντονυ;”. “Απόλυτα!”, είπε ο πατέρας του Σμούελ. Τα δύο αγόρια κοιτάχτηκαν κι έπειτα ο Μπρούνο είπε, “Σμούελ”. “Ναι, Μπρούνο” αποκρίθηκε εκείνος. “Νομίζω ότι είμαστε στον παράδεισο”. “Άρα πε...”. “Ναι, πεθάναμε, Σμούελ” απάντησε ο Μπρούνο διακόπτοντας τον Σμούελ.

Ο Σμούελ έστρεψε το βλέμμα προς τον πατέρα του και τον ρώτησε, “ Μπαμπά, πού πήγες εκείνη τη Δευτέρα; Πήγες για δουλειά; Δύο μερόνυχτα σε έψαχνα και ένιωθα πολύ μόνος μου”. Ο πατέρας σκέφτηκε καλά την απάντησή του κι έπειτα είπε, “Σμούελ, γιε μου, δεν πήγα για δουλειά”. Συνοφρυώθηκε για λίγο ο Σμούελ πριν ρωτήσει, “Τότε πού πήγες, ρε μπαμπά;”. Ο πατέρας συλλογίστηκε με μεγάλη προσοχή τι να πει και τι να μην πει στο γιο του. “Σμούελ, άκου: Μας πήραν εμάς γιατί...ε... ήθελαν να μας μετακινήσουν σε ένα άλλο στρατόπεδο, αλλά επειδή ήμουν πολύ πεινασμένος, δε μπορούσα να περπατήσω παραπέρα. Έτσι, με σκότωσαν”. Μόλις το άκουσε αυτό ο Σμούελ, κόντεψε να βάλει τα κλάματα, αλλά κράτησε τα δάκρυά του επειδή σκέφτηκε ότι τώρα που τον ξαναείδε δεν υπάρχει νόημα να κλάψει. Ο Σμούελ άνοιξε το στόμα του σαν να ήθελε να πει κάτι, αλλά δεν είπε τίποτα.

Λίγα λεπτά σιωπής πέρασαν μέχρι που ο Μπρούνο μίλησε, «Λυπάμαι, κύριε Άντονυ, που φύγατε χωρίς να χαιρετήσετε τα παιδιά σας...» Μόλις άκουσε τον εαυτό του συνειδητοποίησε τι ακριβώς είπε και ρώτησε, «Περιμένετε, ο Σμούελ έχει κι έναν αδερφό, έτσι;». Ο Σμούελ έπαθε σοκ από την ερώτηση του Μπρούνο και σκέφτηκε, «Πώς γίνεται να έχω ξεχάσει τον Γιόζεφ!».

Ο πατέρας του Σμούελ κούνησε το κεφάλι του και είπε, “Φυσικά, και έχει!”. “Τότε, πού είναι;” ρώτησε αμέσως ο Σμούελ αντί για τον Μπρούνο. “Όταν είχατε μαζευτεί όλοι μαζί στη βροχή ακούγατε και πυροβολισμούς, έτσι δεν είναι;” είπε ο πατέρας. “Ναι!” αποκρίθηκαν και τα δύο αγόρια. “Ένας από τους στρατιώτες πυροβόλησε τον Γιόζεφ” συμπλήρωσε. Τώρα ο Σμούελ ήταν σίγουρος ότι θα βάλει τα κλάματα, αλλά ο καλύτερος φίλος του, ο Μπρούνο, τού είπε, “Μη στεναχωριέσαι, Σμούελ, θα τον αγκαλιάσεις, όταν τον δεις εδώ”. “Όχι ακριβώς” πετάχτηκε η γιαγιά του Μπρούνο, σα να έκρυβε κάτι από τα παιδιά. “Κοίτα, πυροβολήθηκε ο Γιόζεφ, αλλά δεν πέθανε!”. Έκπληκτοι και οι δύο τους είπαν, “Α, ζει;”. “Ναι, με λίγα λόγια ζει!” απάντησε η γιαγιά.

“Εσείς πού το ξέρετε; Το βλέπετε κάπου; Επειδή εγώ δε βλέπω τίποτα με όλα αυτά τα σύννεφα” είπε ο Σμούελ. “Αυτοί που πάνε στον παράδεισο έχουν τη δύναμη να βλέπουν το μέλλον και το παρελθόν” είπε η γιαγιά. “Αλλά μέχρι ένα σημείο” συμπλήρωσε ο Άντονου. Συνοφρυώθηκαν τα αγόρια, πριν ο Μπρούνο ρωτήσει, “Το παρόν;”. “Τι;” απάντησε ο πατέρας του Σμούελ. “Βλέπετε και το παρόν;” ρώτησε ξανά ο Μπρούνο. “Α, ναι! Ξεχάσαμε!” φώναξε η γιαγιά μέσα στο αυτί του Άντονου. “Σιγά βρε! Δίπλα σου είμαι!” είπε τρομαγμένος εκείνος και συνέχισε, “Ναι, μπορούμε, μικρέ μου φίλε, να βλέπουμε και το παρόν!”.

Μετά από λίγο ρώτησε κι ο Σμούελ, “Μπαμπά, έζησε κανένας εκεί κάτω;”. “Πολύ λίγοι, Σμούελ”, απάντησε με βαριά καρδιά ο πατέρας, “Όχι μόνο εμείς, εκατομμύρια έχασαν τη ζωή τους”. “Γιατί γίνονταν όλο αυτό το κακό, όμως;”, ρώτησε ο Μπρούνο. Το σκέφτηκαν λίγο οι μεγάλοι κι έπειτα απάντησε η γιαγιά, “Επειδή ο Φύρης σάς μισούσε τους Εβραίους, και τόσους άλλους ανθρώπους και έφτιαξε στρατόπεδα για να τους εξαφανίσει. Έπειτα ανόητοι σαν τον γιο μου τον ακολούθησαν”.

Μετά από λίγα λεπτά σιωπής, ρώτησε ξανά ο Μπρούνο, “Γιαγιά, τι έγινε με την οικογένεια μας εκεί κάτω;”. Σαστισμένη η γιαγιά από την ερώτηση είπε με βαριά καρδιά, “Ο πατέρας σου σε έψαχνε για μήνες πριν έρθουν κάποιοι άλλοι στρατιώτες να τον πάρουν, ενώ η μητέρα και η αδερφή σου πήγαν στο Βερολίνο ελπίζοντας πως θα ήσουν εκεί.” Μόλις το άκουσε αυτό ο Μπρούνο άρχισε να δακρύζει, ακόμη και για την “καταδικασμένη περίπτωση”. Ο Σμούελ έβαλε το χέρι του στον ώμο του Μπρούνο και τον αγκάλιασε. “Όλα θα πάνε καλά”, αναστέναξε ο Σμούελ. “Ευχαριστώ”, είπε μισοχαρούμενος ο Μπρούνο που είχε έναν καλό φίλο να τον υποστηρίζει.

“Λοιπόν”, είπε ο πατέρας του Σμούελ χτυπώντας τα χέρια του, “είστε έτοιμοι να δείτε τι έχει από την άλλη μεριά της πόρτας;” Καθώς το έλεγε αυτό η μεγάλη χρυσή πόρτα άνοιξε πίσω τους και εμφανίστηκε η χρυσή πόλη του παραδείσου. Ο Άντονου καθώς βάδιζε οδηγώντας τα δύο παιδιά στον παράδεισο θυμόταν τα φριχτά πράγματα που είχε περάσει και όλα όσα δεν είπε στο γιο του και ευχήθηκε να μην επαναληφθεί αυτός ο εφιάλτης για κανέναν. Η γιαγιά τον άκουσε και είπε, “Μη στεναχωριέσαι άλλο, Άντονου, είμαι σίγουρη πως η ευχή σου θα γίνει πραγματικότητα. Και οι πιο κακούργοι και οι πιο ανόητοι άνθρωποι μπορούν να αλλάξουν και να μάθουν από τα λάθη τους, αλλά όλοι στο τέλος παίρνουν αυτό που αξίζουν.”

ΤΕΛΟΣ

2ο Γενικό Λύκειο Κω «Οδυσσέας Ελύτης»
Υπεύθυνη καθηγήτρια: Ευαγγελία Καμπουράκη

Οι εργασίες έχουν ως κείμενο αναφοράς το διήγημα του Δημήτρη Χριστόπουλου, «Ροτβάϊλερ».

ΤΟ ΡΟΤΒΑΪΛΕΡ

Ένα παιδί μοναχικό, χωρίς φωνή. Μπλέχτηκε σε μία αδυσώπητη παρέα, με τον νεοναζισμό και τη βία σαν την κύρια ιδέα.

Έτσι έπεσε σε δύσκολες δοκιμασίες
Και πολέμησε με δαίμονες
Καθώς προχωρούσε ευθεία
Μακριά από την αγάπη αλλά και την ελευθερία

Οι φίλοι του τον κατανάλωναν,
Και η αδερφή του τον φοβόταν
Μόνος του, στον κόσμο αυτό
Χωρίς αλληλεγγύη και συμπόνια.

Όσπου ένας Ινδονήσιος
Μίλησε στην αδερφή του,
Ξεσηκώνοντας το άγριο θηρίο
Κάνοντας το βίαιο και κρύο.

Ο πόλεμος ξεκίνησε

Και το αίμα άρχισε να ρέει

Με την φυλακή και την ξενιτιά

Δίπλα του σαν χρέη

Νικόλαος Καλτσάτης

Ηλίας Καστάνης, ποίημα. Πατήστε [εδώ](#)

«Είσαι ο Ροτβάιλερ. Έχουν περάσει τα χρόνια και έχεις αποφυλακιστεί. Αποφασίζεις να εξιστορήσεις τη ζωή σου σε ένα βιβλίο. Να γράψεις μια σελίδα για το βράδυ που τραυμάτισες θανάσιμα τον Ινδονήσιο».

2 Ιουλίου 2017

Το ξέρω, έχει περάσει αρκετός καιρός από εκείνη τη «μοιραία» ημέρα. Αν με ρωτούσε κανείς, όχι, δεν σκόπευα να δολοφονήσω άνθρωπο. Μπορεί να μου είχε περάσει σαν σκέψη, άλλα κάτι τέτοιο να γίνει πραγματικότητα;

Έχω ζήσει μια άστατη ζωή, δυσλειτουργική οικογένεια, απών μητέρα. Δουλεύει συχνά βλέπεις. Νεκρός πατέρας. Ε, είχα και μια μικρή αδερφή να φροντίσω. Θα έκανα, λοιπόν τα πάντα για να την προστατέψω.

Στην ζωή μου με δασκάλεψαν για μία «σκληρή» πορεία, επιβίωση μου ανέφεραν, όχι ζωή! Και έτσι και έμαθα.

Δεν τον γνώριζα, δεν είχα την παραμικρή ιδέα, ούτε ποιος ήταν, ούτε τι είχε κάνει. Εκείνη την στιγμή ήμουν ικανός να διακρίνω μόνο ότι βρισκόταν πίσω από την αδερφή μου. Την ακολουθούσε! Θα την βίαζε! Τέτοιος που ήταν! Άξιζε να πεθάνει. Επομένως έτσι και έγινε. Το σκότωσα το καθίκι! Πάει, τελείωσε. Η αδερφή μου θα με ευγνωμονούσε μια μέρα αν το μάθαινε.

Τα χρόνια όμως είχαν περάσει, δύσκολα - πολύ δύσκολα - χρόνια, η φυλακή δεν είναι ευχάριστο μέρος. Πόσο μάλλον για άτομα σαν και εμένα, ζούσα στο περιθώριο. Και για ποιο λόγο; Επειδή ήμουν διαφορετικός. Διαφορετικό στιλ, διαφορετική συμπεριφορά (νοοτροπία). Θα σκεφτεί βέβαια κάποιος ότι σκότωσα από φυλετικές δεισιδαιμονίες. Ε και πάλι όμως θα ξανά αναφέρω. Τότε δεν γνώριζα το σωστό και το λάθος.

Η φυλακή τελικά αλλάζει τον άνθρωπο -πόσο μάλλον 20 ολόκληρα χρόνια- τον κάνει ντόμπρο, όπως όμως και σοφότερο. Πλέον αναφέρομαι σε εσένα Ινδονήσιε - που δεν έμαθα ποτέ μου το όνομά σου- Φαντάσου σε τι εν βρασμού ψυχής βρισκόμουν εκείνη την ώρα. Ναι! Λυπάμαι, στεναχωριέμαι και φοβάμαι. Δεν επιθυμούσα τέτοια ζωή · ήθελα απλά αγάπη...

Ρένα (Παρθένα) Κουκουράκη, Β2

Πιστός σκύλος ή μάλλον Άνθρωπος

Άσχημο, δαρμένο χρόνια πονεμένο
όλα μέσα του τα κρατά
και σε κανένα δε μιλά
γιατί δε νιώθει σιγουριά
Νιώθει μόνος και στο περιθώριο τον έχουν
άδικο για εκείνον που δε τον προσέχουν
καρδιά σαν πέτρα
μυαλό σφυρηλατημένο, σαν έφηβος απομονωμένος
είναι τόσο εξαγριωμένος
Είχε δίκιο ο χοντρός
τον δασκάλεψε σωστά
του έμαθε λίγα
όμως σημαντικά
Είπε πως η βία είναι λύση
άργησε να το καταλάβει
μα όταν το κατάλαβε
έκανε τόσα λάθη...
Για πρώτη φορά ήταν μέλος
ήταν σε μια ομάδα
που χρειάστηκε κρυπτεία
για να αποκτήσει μια φίλια
Πίσω από τα κάγκελα της φυλακής παλεύει
ο εφιάλτης τον κυριεύει
τύψεις του γεννά
και τελικά πεθαίνει ...
«ΤΟ ΡΟΤΒΑΙΛΕΡ» ΔΗΜ.
ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ
Ηλίας Λάσκαρης
B2

2ο Γενικό Λύκειο Κω «Οδυσσέας Ελύτης»
Υπεύθυνη Καθηγήτρια: Μαρίνα Κρύου

Ερατώ Φραζή, ποίημα: Γεννιέσαι Αδελφή, [Εδώ](#)

Σέβη Χατζηστεργίου, αφίσα: [Εδώ](#)

Ουλφέτ Χαματζή, ποίημα, Α' Λυκείου . [Εδώ](#)
Με αφορμή την ανάγνωση ολόκληρου βιβλίου, του «Πυροβάτη των αστεριών» του
Θοδωρή Κούκια.

Γυμνάσιο Αντιμάχειας Κω

Υπεύθυνη Καθηγήτρια: Μαρίτα Αμοιρίδου

Υπεύθυνος Καθηγητής: Γιώργος Κωνσταντινίδης

Εργασία δημιουργικής γραφής πάνω στο ποίημα του σχολικού βιβλίου «Γλυκό του κουταλιού» του Κυριάκου Χαραλαμπίδη.

Για τη θεματική: «Ξένος στον δικό του τόπο, ξένος στο δικό του σπίτι»

Για τα τμήματα Β1, Β2, Β3 του Γυμνασίου Αντιμάχειας Κω.

Η εργασία:

«Αφού ξαναδιαβάσετε το ποίημα «Γλυκό του Κουταλιού» στο βιβλίο σας, να διηγηθείτε την ιστορία του ως εξής:

- το τμήμα Β1 από την οπτική του Ελληνοκύπριου πρώην ιδιοκτήτη του,
- το Β3 από την οπτική της γυναίκας-νέας ιδιοκτήτριας (Τουρκάλας),
- το Β2 από την οπτική του σπιτιού υπό κατοχή - θα σας βοηθήσει και το παρακάτω νέο σύντομο ποίημα του ποιητή από την καινούρια ποιητική συλλογή του «Η Νύχτα των Κήπων», που κυκλοφόρησε τον περασμένο Ιούνιο:

ΕΠΙΤΥΜΒΙΟ ΓΙΑ ΕΝΑ ΣΠΙΤΙ ΣΤΗΝ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟ

*Εγώ που βλέπεις, ξένε, είμαι το σπίτι
που κάποιος νοικοκύρης μου πέρασε κλειδί
για χρόνια φυλαγμένο στην πικρή του τσέπη.
Κι ως άνοιξα, με είδε αγέλαστος φρουρός,
από ψηλά και η κάμερα, και με σκυλόβρισαν.
Μόνη μου παρηγοριά ο νοικοκύρης
που πρόλαβε τουλάχιστον στην πόρτα ν' αποθέσει
λίγα λουλούδια. Σε φιλώ, Επιτάφιε.
(2020)».*

Απαντήσεις των μαθητριών της Β' Γυμνασίου:

μια αφήγηση- τρεις οπτικές:

- **Ο Ελληνοκύπριος,**
- **Η Τουρκάλα**
- **Το σπίτι**

Ο ΕΛΛΗΝΟΚΥΠΡΙΟΣ

(Κείμενο της Αντελίνας Τσάνε, Β3 Γυμνασίου)

Μα πώς ένιωσα όταν έμαθα ότι μπορούσα να δω το σπίτι μου που τώρα ξένη κατοικεί; Τα χρόνια πέρασαν αλλά ελπίζω να μην έχει αλλάξει και πολύ. Τόσο χαρούμενος και αναστατωμένος έχω να νιώσω χρόνια, όσα περίμενα αυτή τη μέρα...

Πήρα μια μεγάλη ανάσα. Χτύπησα την πόρτα, άνοιξε γρήγορα, μάλλον η γυναίκα με είχε δει να έρχομαι. Άρχισα να φοβάμαι, μήπως δεν με άφηνε να περάσω μέσα. Η πόρτα άνοιξε, με κοίταξε.

Ήταν μια ηλικιωμένη γυναίκα, Ανατολίτισσα, σαν χαμογελαστή, και είχα την εντύπωση πως ήμουν ευπρόσδεκτος.

- Εγώ... είμαι... ο παλιός ιδιοκτήτης αυτής της κατοικίας, ήταν της καρδιάς μου πόθος να ιδώ το σπίτι μου, να θυμηθώ τον κήπο μου, της είπα.

- Έλα μέσα, μου απάντησε.

Την ευχαρίστησα, ένα κρύο αεράκι διαπέρασε το σώμα μου. Ήταν η μπαλκονόπορτα, που οδηγούσε στον Κήπο μου. Δεν είχαν αλλάξει πολλά πράγματα, μόνο τα έπιπλα και το χρώμα του τοίχου. Έτρεξα να δω τον κήπο κι η καρδιά μου γέμισε με νοσταλγία. Στάθηκα λίγο και κοίταξα γύρω μου, αναμνήσεις από τα παιδικά μου χρόνια γύριζαν στο μυαλό μου, βούρκωσα, δάκρυα έπεσαν στο μάγουλο μου. Εκείνη μου πρόσφερε μαντήλι να τα σκουπίσω.

- Πάρε, άνθρωπέ μου, από το σπίτι, ό,τι ανήκει στην οικογένειά σου, δεν έχω πετάξει πολλά.

- Ευχαριστώ. Θέλω μόνο να κοιτάξω λίγο ακόμη τον κήπο και να ξαναδώ τη μάνα μου, να με κοιτάζει από το κάδρο της κρεβατοκάμαρας.

Ήμουν χαρούμενος που κατάφερα να ξαναμυρίσω με πόθο τα αρώματα του πορτοκαλιού, του λεμονιού, της νεραντζιάς από τον κήπο. Να πάρω μαζί μου το κάδρο της μάνας μου και να γευτώ, μετά από τόσα χρόνια, αυτή την γλυκιά στιγμή του γυρισμού, σαν το γλυκό του κουταλιού!

Η ΤΟΥΡΚΑΛΑ

(Κείμενο της Ναταλίας Διακαντώνη, Β1 Γυμνασίου)

Η μέρα που με επισκέφτηκε ήταν βροχερή. Το άρωμα του χώματος γέμιζε τα πνευμόνια μου. Ένα άρωμα ειρηνικό. Σαν να αναγεννήθηκε η φύση...

Καθόμουν στο τραπέζι της κουζίνας και ετοιμάζα φθινοπωρινή μαρμελάδα από τα φρούτα του κήπου μου. Τότε είδα από το παράθυρο τον άντρα να πλησιάζει. Κάθε του βήμα γινόταν πιο διστακτικό από το προηγούμενο, μέχρι που έφτασε στο κατώφλι. Ήταν ο παλιός ιδιοκτήτης του σπιτιού μου. Ήθελε να δει το σπίτι, το σπίτι που έχασε επειδή εμείς ήρθαμε στα μέρη τους.

Με χαιρετάει και εγώ τρέχω στον κήπο να πάρω δύο μήλα, μόλις η βροχή σταμάτησε. Του τα έδωσα ως δώρο καλωσορίσματος. Μου φάνηκε λίγο περίεργο και άβολο: του έδινα φρούτα από τον ίδιο τον κήπο. Ήταν όμως το μόνο που μπορούσα να κάνω, για να φανώ φιλόξενη. Μετά τον κέρασα γλυκό του κουταλιού που έφτιαξα πριν λίγες μέρες. Με ευχαρίστησε. Μπήκε στο σπίτι και άρχισε να βλέπει γύρω του.

Κοιτούσε επίμονα με νοσταλγικό βλέμμα. Σαν να περνούσαν όλες οι αναμνήσεις του μπροστά από τα μάτια του, σαν να γινόταν πάλι παιδί. Θλίψη γέμισε η καρδιά μου, όταν είδα την έκφραση στο πρόσωπό του. Έναν πίνακα κοιτούσε, μέσα στην κρεβατοκάμαρα. Ήταν το μόνο πράγμα που κράτησα. Νόμιζα πως απεικόνιζε μια τραγουδίστρια αλλά η αλήθεια με απογοήτευσε. Ήταν η μάνα του. Πόσα μυστικά έκρυβε αυτός ο πίνακας που εγώ ούτε να φανταστώ δεν μπορούσα; Του τον έδωσα πίσω του κακόμοιρου. Έτσι και αλλιώς τώρα που ήξερα τι απεικόνιζε δεν τον χρειαζόμουν.

Κάτι μουρμούρισε ο μουσαφίρης μου για το γλυκό του κουταλιού αλλά δεν κατάλαβα. Άφησε το πιάτο του στον δίσκο και με ξαναευχαρίστησε. Νομίζω πως εννοούσε κάτι παραπάνω από ένα απλό "ευχαριστώ". Αλλά πού να ψάχνω μέσα στον λαβύρινθο του

μυαλού του; Και τι σημασία έχει να καταλάβω; Μήπως θα τον ξαναδώ; Μόνο μια ξένη είμαι γι' αυτόν, μόνο ένας ξένος είναι για μένα....

ΤΟ ΣΠΙΤΙ (ΣΤΑ ΚΑΤΕΧΟΜΕΝΑ)

(Κείμενο της Ραφαέλας Συνεσίου, Β2 Γυμνασίου)

Πάνε σαράντα χρόνια από τότε που είδα για τελευταία φορά τον πρώτο και αληθινό ιδιοκτήτη μου. Από κείνη την καταραμένη μέρα του Αυγούστου του '74..., που μ' εγκατέλειψε...

Η νέα μου οικοδέσποινα, μια μαντιλοδεμένη ξένη, με κατοικεί από τότε. Με καθαρίζει, με βάζει, με συντηρεί. Καλή γυναίκα, μα δίχως τη λαλιά και το γλυκό το βλέμμα του πρώτου νοικοκύρη μου...

Έλεγα πώς δεν θα τον ξαναδώ και πως θα μείνω με τη θλίψη στους τοίχους μου. Κι όμως, σαν σε θαύμα, πρόβαλε προχθές στην αλμυρή μου πόρτα, δίπλα στο πηγάδι της αυλής μου. Τον υποδέχτηκε η ιδιοκτήτριά μου, προσφέροντάς του φρούτα από τα καταπράσινα κλαδιά των δέντρων μου, γλυκά σαν μέλι. Και το γλυκό του κουταλιού, που κρατάει πάντα για τους επισκέπτες.

Εκείνος, βρήκε το θάρρος, μέσα στην τόση νοσταλγία και λαχτάρα του, να μπει, να δει εμένα, το σπίτι του. Η νέα αφεντικίνα μου τον άφησε. Κι εκείνος τι να δει; Ένα κάδρο ξεχασμένο στην κρεβατοκάμαρα: η μάνα του, νέα κι όμορφη. Δεν δίστασε. Πήρε το κάδρο. Γιατί του ανήκε, ήταν ολόδικό του.

Πόσο μας στοίχισε, κι εμένα και στον κύρη μου, αυτή η καταραμένη ιστορία; Πώς φτάσαμε στο σημείο να του προσφέρουν άλλοι γλυκό του κουταλιού μέσα στους τοίχους μου;

Έπρεπε να βρει κουράγιο ο καλός μου, να μην λυγίσει, μην αγριέψει τη νέα μου ιδιοκτήτρια... Να τον αφήσει να ξαναδεί αυτό που στερήθηκε σαράντα χρόνια. Και που έχασε για πάντα.... Την γλυκιά μου όψη, όση τουλάχιστον μου απέμεινε....

Μέσα στους τοίχους μου είναι κλεισμένη η ψυχή του. Τι άλλο να μου χαρίσει; Λίγα λουλούδια ως αποχαιρετισμό, κι ένα φιλί, σ' εμένα, τον δικό του Επιτάφιο....

Η ψηφιακή αφήγηση, που επιμελήθηκε εξ ολοκλήρου η μαθήτριά του Β2 Καίτη Πέρου: «Το γλυκό του κουταλιού, του Κυριάκου Χαραλαμπίδη. Μια αφήγηση, τρεις οπτικές». Πατήστε [εδώ](#)

Ε.Ε.Ε.ΕΚ. ΚΩ

Υπεύθυνη καθηγήτρια: Χριστίνα Σπούρδουλα

Οι εργασίες έχουν ως κείμενο αναφοράς το ποίημα του Κωνσταντίνου Χρυσόγελου, «Πρόσφυγας».

Για τη θεματική: «Μετανάστευση / Προσφυγιά»

Ζωγραφική-Αφίσα των : Νίκου Γκαντάεβ, Κώστα Μπίλλη και Σταύρου Χατζηπαυλή (Δ1)

Θέμα: Το καλωσόρισμα των προσφύγων στη χώρα υποδοχής μετά το μακρύ ταξίδι:

Πατήστε [εδώ](#).

Ποίημα : Αν ήμουν των : Σεβαστιάνας Πέτρου, Στέλιου Πέτρου, Μιχάλη Καλλερέ,

Ματούλας (Γραμματικής) Σδρέγα (Ε2). Πατήστε [εδώ](#)

Ημερολόγιο-Ποίημα: Τα βάσανα του πρόσφυγα . Των Μανώλη Κουλλιά, Γιάννη

Καμαριώτη, Σταύρου Παπανικόλα, Χριστίνας Ραούλη (ΣΤ1). Πατήστε [εδώ](#)

Γυμνάσιο Νισύρου (Γυμνάσιο & Λ.Τ. Νισύρου)

Υπεύθυνες καθηγήτριες: Χριστιάνα Μόσχου, Βασιλική Σουλιώτη

**Άσκηση δημιουργικής γραφής στο ποίημα
«Πρόσφυγας» του Κωνσταντίνου Χρυσόγελου**

Αν μπορούσα να ξαναρχίσω
δεν θ' άλλαζα παρά το χρώμα του ουρανού
εκείνη τη μοιραία στιγμή γι' αυτό μην κλαίτε.
Αν όμως έπρεπε θ' απόφευγα το ρεύμα,
μέχρι την όχθη ο ταπεινός κολυμβητής
εγώ, το πέρασμα να βρω με κάποιον τρόπο
μαγικό· ανάμεσα σ' αλλόγλωσσες θεότητες,
μαχόμενος εκλιπαρώντας προσευχόμενος·
ό,τι χρειάζεται για να κερδίσω αυτή τη μάχη.
Κοιτάζω τώρα από ψηλά τα βράχια, τον αφρό
μέσα στη θάλασσα· ποιος ξέρει τι ήμουν:
σκληρός σαν πέτρα, πέλαγος ή και τα δυο;

«Γράψτε ένα σύντομο ποίημα 4-6 στίχων ξεκινώντας είτε από τη φράση **είμαι σκληρός σαν πέτρα** είτε από τη φράση **είμαι πέλαγος**»

Είμαι εγώ

Είμαι πέλαγος, είμαι νερό, ταράζομαι, ηρεμώ
Είμαι πέλαγος
Με λένε Αντώνη
Πώς πάει αγόρι;
Είμαι σκληρός σαν πέτρα αλλά όχι όσο ο φίλος
Σκληρός και ίσιος
Θέλω να γίνω σαν αυτόν
Σκληρός σαν πέτρα
Είμαι πέλαγος και στα νερά χάνομαι
Είμαι άνθρωπος, δεν χάνομαι
Είμαι άνδρας.
Είμαι πέλαγος ξέρω να ταράζομαι
αλλά και να ηρεμώ.

.....

Είμαι σκληρή σαν πέτρα
τα κύματα που πέφτουν πάνω μου
Διαλύονται, σκορπίζουν
Αυτά χάνονται, εγώ μένω
Είμαι σκληρή σαν πέτρα

είμαι μία πέτρα από διαμάντι στη σπηλιά
που μέσα βαθιά τη βρίσκεις
Είμαι σκληρή σαν πέτρα
Είμαι ελαφριά σαν πούπουλο
Είμαι κοντή σαν μυρμήγκι
Είμαι μεγάλη σαν γίγαντας
Είμαι σκληρός σαν πέτρα και αλύγιστος σαν ασάλι
Δεν γελώ αλλά και ούτε κλαίω
Η ζωή μου μονότονη
Ξέρω μόνο να πολεμώ

.....

Είμαι σκληρός σαν πέτρα
Ανάμεσα στους βράχους τα ψάρια
και τα όμορφα λουλούδια της θάλασσας
Νιώθω τα κύματα να σκάνε πάνω μου
και βλέπω τα χαρούμενα παιδιά να γελάνε
και να παίζουν όλα μαζί με τους φίλους τους
Είμαι σκληρός σαν πέτρα
Δεν μπορεί να με σπάσει κανείς
Δεν είμαι ένα ελαφρύ πούπουλο
είμαι μικρός και όλοι μου λένε τι καιρό κάνει εκεί κάτω;
Δεν έχουν δει αστέρι να πέφτει
για αυτό σκύβουν κάτω για να δούνε
Είμαι σκληρός σαν πέτρα
και για αυτό δεν χτυπώ
Αν μπορούσα να αλλάξω κάτι θα άλλαζα
την ανθρωπότητα
Είμαι πέλαγος σαν τη Μεσόγειο
στο ρεύμα θα χαθώ
Ποιος ξέρει τι θα ήμουν αν δεν ήμουν σκληρός σαν πέτρα
Εάν δεν ήμουν πέλαγος
Ή αν δεν ήμουν και τα δύο
Πέτρα, πέλαγος
Είμαι πέλαγος, ένας απέραντος ωκεανός
Οι άνθρωποι με διασχίζουν με καραβάκια
Και κοιτούν ψηλά τον ουρανό
Με το γαλανό του χρώμα
Ο ήλιος με το φως αντανακλά
Τον ουρανό
Και φωτίζει
Είμαι πέλαγος
ή μήπως θάλασσα και ωκεανός
ή τα ψάρια που πεθαίνουν
από τους ανθρώπους.
Ή και τα δύο

Είμαι πέλαγος μακρύ

Με τόσα καράβια γύρω
Πότε δεν κατάλαβα
Πώς θα γυρίσω σπίτι.
Πώς θα γυρίσω σπίτι.
να γυρίσω σπίτι.
Είμαι σκληρή σαν πέτρα
Μα όταν αποφάσισα να έρθω εδώ
Δεν γύρισα πίσω να δω ποιον αγαπώ.
Είμαι σκληρή σαν πέτρα
Έχω περάσει πολλά
Αισθήματα δε νιώθω τώρα πια
Μα όταν εσένα βλέπω
Καταλαβαίνω, ξέρω, νιώθω, ζω
Δε γνωρίζω τι παθαίνω
Αλλά ξέρω πως σ αγαπώ
σ αγαπώ

Είμαι σκληρός σαν πέτρα
Είμαι πέλαγος
Είμαι χαρά σαν άνοιξη
Είμαι λεπτή σα δέντρο
Είμαι πέλαγος με γαλάζια μαλλιά και κόκκινα μάτια
Είμαι πέλαγος με γαλάζια μάτια και θερμές πηγές
Είμαι εγώ

Ψηφιακή αφήγηση/ Βίντεο: Πατήστε [εδώ](#) ή [εδώ](#)

Οι μαθητές και οι μαθήτριες της Α΄ και Β΄ Γυμνασίου: Ζενέλι Μπρισίλντα Ζωή, Κουρδούμπα Παρασκευή Παναγιώτα, Μπάλλα Αρμάντο, Παπαδέλια Τριανταφυλλιά, Σαμαρά Όλγα Μαρία, Τορίζη Κωνσταντίνα Μαρία, Δερμιτζάκης Κωνσταντίνος, Ιατροπούλου Αγάπη Παυλίνα, Καπαράκης Αλέξανδρος, Κετσές Κωνσταντίνος Παναγιώτης, Κορίζη Σπηλιανή Μαρία, Παπασάββα Μαρία Άννα, Φασουλάρη Μαρία Σπηλιανή, Φιλίππου Κανάρη Νεφέλη Ευαγγελία, Χρυσοπούλου Κοκώνα.

Γυμνάσιο Πάτμου

Υπεύθυνη καθηγήτρια : Οικονόμου Ειρήνη

Εργασία δημιουργικής γραφής στο κείμενο «Ο δρόμος για τον Παράδεισο είναι μακρύς» .

Άσκηση: «Φαντάσου ότι η Βερόνικα και η Ελένη συναντιούνται. Λαμβάνοντας υπόψη σου το περιεχόμενο των επιστολών τους και το γεγονός ότι η Βερόνικα, αγνοεί το πρόβλημα αναπηρίας της Ελένης γράψε το διάλογο που θα έκαναν μεταξύ τους δίνοντας έμφαση στις σκέψεις και τα συναισθήματα που θα εξέφραζαν» .

ΒΕΡΟΝΙΚΑ: Γεια σου, Ελένη ! Τι κάνεις ;

ΕΛΕΝΗ: Καλά εσύ; Χαίρομαι που σε βλέπω και από κοντά και ήθελα να σου πω την αλήθεια που σου έκρυβα τόσο καιρό!

ΒΕΡ.: Καλά και γω!!! Τι σου συνέβη και κάθες στο αμαξίδιο ;

ΕΛ.: Βερόνικα, θα ήθελα να σου πω συγγνώμη που στο κράταγα κρυφό και δεν ήξερες την αλήθεια για μένα, ενώ εσύ μου είχες ανοιχτεί για το πρόβλημα ρατσισμού που αντιμετωπίζετε εσύ κι η οικογένειά σου λόγω της αλβανικής σας καταγωγής!

ΒΕΡ.: Δεν πειράζει!!! Το σημαντικότερο είναι να είσαι καλά εσύ τώρα!

ΕΛ.: Σε ευχαριστώ που δεν νευρίασες!!!

ΕΛ.: Τώρα θα σου εξηγήσω τι μου είχε συμβεί σχεδόν πριν από πέντε χρόνια. Πηγαίναμε βόλτα με το αυτοκίνητο. Ο οδηγός έχασε τον έλεγχο και ήρθαμε σε σύγκρουση με ένα φορτηγό.Οι γονείς μου τραυματίστηκαν ελαφρά, ο αδελφός μου και εγώ τραυματιστήκαμε σοβαρά. Εγώ έχασα τις αισθήσεις μου και δεν ήξερα τι συνέβη. Εγώ και ο αδελφός μου υποβλήθηκα σε αρκετά χειρουργεία. Εκείνος έζησε από θαύμα και εγώ από κάποια σοβαρά τραύματα θα μείνω πλέον καθισμένη σε αμαξίδιο για την υπόλοιπη ζωή μου.

ΒΕΡ.: Αααα!!! Πολύ άσχημο περιστατικό! Ελπίζω τώρα να είστε όλοι καλά.

ΕΛ. :Ναι, ευτυχώς, είμαστε υγιείς πλέον.

ΒΕΡ.: Ο λόγος όμως που σου έλεγα ψέματα δεν ήταν επειδή ντρεπόμουν. Ο λόγος ήταν ο φόβος μήπως χαλάσει η φιλία μας ή μήπως ντρεπόσουν που είχες μία ανάπηρη φίλη για την οποία θα σε κοροϊδεύουν οι φίλοι σου. Επιπλέον, επειδή ήθελα να ζω την ζωή ενός «φυσιολογικού κοριτσιού» και μέσα από αυτό το ψέμα «την ζούσα» με κάποιον τρόπο. Δεν ήθελα να με λυπούνται και να είναι γι αυτό « καλοί» απέναντι μου, σιχαίνομαι τον οίκτο στα μάτια των απέναντι μου .

ΒΕΡ.: Δεν υπάρχει κανένας λόγος να το συζητάμε αυτό καν. Αν είναι δυνατόν! Λόγω ενός προβλήματος αναπηρίας να μην σε αποδέχεται ο άλλος και να ντρέπεται για αυτό που είσαι. Νόμιζα πως μόνο εμείς από την Αλβανία δεχόμαστε υποτιμήσεις και περιφρόνηση. Τελικά φτάνει να είσαι κάπως διαφορετικός και αμέσως όλοι αλλάζουν απέναντί σου!

ΕΛ.: Βερόνικα, μού έφυγε ένας μεγάλος φόβος από την ψυχή μου. Σ' ευχαριστώ για την κατανόηση!

ΒΕΡ.: Και γω σε ευχαριστώ!!! Αντίο!! Θα τα ξανά πούμε σύντομα. ΕΛ.: Φυσικά. Αντίο!

Ειρήνη Βλάχου Β1, Γυμνάσιο Πάτμου.

Εργασία δημιουργικής γραφής στο κείμενο «Ο δρόμος για τον Παράδεισο είναι μακρύς» .
Άσκηση: Να ξαναγράψεις την επιστολή της Ελένης λαμβάνοντας υπόψη ότι η Βερόνικα (αλβανικής καταγωγής) γνωρίζει το κινητικό πρόβλημα που αντιμετωπίζει η Ελένη.

Πάτμος 28 Μαρτίου 2023

Αγαπητή μου φίλη Βερόνικα,

Στεναχωρήθηκα πολύ με αυτά που σου συμβαίνουν τώρα τελευταία. Η ζωή είναι σκληρή μαζί μας καμιά φορά. Εσένα σε αντιμετωπίζουν ρατσιστικά για την καταγωγή σου, εμένα για την αναπηρία μου. Οι περισσότεροι μισούν και υποτιμούν ό,τι είναι διαφορετικό. Τους φαίνεται εχθρικό, ξένο. Νομίζουν πως εμείς , οι διαφορετικοί, φταίμε για τα προβλήματά τους και θέλουν να μας πικράνουν, να μας διώξουν μακριά, να μη μας βλέπουν. Πόσο άδικο έχουν. Γινόμαστε δυστυχημένοι, μένουμε στο περιθώριο χωρίς να φταίμε. Όμως να θυμάσαι ότι «ο δρόμος για τον Παράδεισο είναι μακρύς». Αυτό μου το έλεγε όταν ήμουν μικρή ο μπαμπάς μου αλλά δεν καταλάβαινα τι ήθελε να πει. Τώρα όμως ξέρω.

Να ξέρεις ότι δεν είσαι μόνη σου σ' αυτή τη δυστυχία. Και εγώ περνάω δύσκολα με το κινητικό μου πρόβλημα. Δεν μπορώ να κάνω και πολλά πράγματα στο σχολείο, στις εξωσχολικές δραστηριότητες, στις παρέες. Επίσης, δεν μου αρέσει οι άλλοι να με λυπούνται και να υποκρίνονται ότι νοιάζονται για εμένα. Οι περισσότεροι με κοιτάνε με οίκτο χωρίς να με συμπαθούνε πραγματικά. Θέλουν να δείχνουν ευγενικοί και με κατανόηση για την «ανάπηρη» αλλά η ευγένειά τους τελειώνει μετά από λίγη ώρα υποκρισίας.

Τώρα για τις ρατσιστικές επιθέσεις που δέχεται η οικογένειά σου είμαι σίγουρη ότι οι γείτονές σας θα καταλάβουν το λάθος τους και θα σταματήσουν να σας ενοχλούν. Όταν συνειδητοποιήσουν ότι είστε μία καλή και φιλική οικογένεια θα σταματήσουν να φοβούνται και θα καταλάβουν ότι ο κάθε ξένος δεν είναι κακός.

Και στο σχολείο θα φτιάξουν τα πράγματα αν μιλήσουν οι γονείς σου στους καθηγητές και στους συμμαθητές σου. Θα γνωρίσουν πόσο καταπληκτική κοπέλα είσαι και θα παύσουν να σε υποτιμούν. Θα καταλάβουν ότι μαζί σου θα νιώθουν πιο ολοκληρωμένοι, ασφαλείς και χαρούμενοι. Μην ανησυχείς.

Σε φιλώ, Ελένη

Ευαγγελία Βιολέντη Β1, Γυμνάσιο Πάτμου

Εργασία δημιουργικής γραφής στο κείμενο «Ο δρόμος για τον Παράδεισο είναι μακρύς» .
Άσκηση: Να ξαναγράψεις την επιστολή της Ελένης λαμβάνοντας υπόψη ότι η Βερόνικα (αλβανικής καταγωγής) γνωρίζει το κινητικό πρόβλημα που αντιμετωπίζει η Ελένη.

Αγαπητή μου Βερόνικα,

σου γράφω αυτήν την επιστολή για να σου πω με ειλικρίνεια αυτά που μου συμβαίνουν. Πριν σε γνωρίσω μου συνέβη ένα ατύχημα και έγινα ανάπηρη. Ήταν πολύ δύσκολο για εμένα αλλά έπρεπε να σου το πω. Μέχρι τώρα δεν σου το είχα πει γιατί δεν ήθελα να με λυπάσαι όπως οι άλλοι. Βλέπω όμως πως εμείς οι δύο μοιάζουμε. Και τις δυο μας τις βάζουν όλο στο περιθώριο, εμένα για την αναπηρία μου και εσένα για την καταγωγή σου. Νομίζω ότι τους φοβίζουμε γιατί είμαστε διαφορετικές από τους υπολοίπους. Κι αυτόν τον φόβο τον εκφράζουν με θυμό και μίσος. Δεν καταλαβαίνουν πως οι άνθρωποι ακόμη κι αν είμαστε τόσο διαφορετικοί μεταξύ μας, όλοι έχουμε τις ίδιες ανάγκες για παρέες, χαρά, ελευθερία, μόρφωση. Τελικά μοιάζουμε τόσο πολύ μεταξύ μας που ελπίζω να μείνουμε φίλες για πάντα!

Με αγάπη, Ελένη!!!

Ευστρατία Γαμπιεράκη Β1, Γυμνάσιο Πάτμου

Εργασία δημιουργικής γραφής στο κείμενο «Ο δρόμος για τον Παράδεισο είναι μακρύς». Άσκηση: Φαντάσου ότι η Βερόνικα και η Ελένη συναντιούνται. Λαμβάνοντας υπόψη το περιεχόμενο των επιστολών τους και το γεγονός ότι η Βερόνικα αγνοεί το πρόβλημα αναπηρίας της Ελένης να αφηγηθείς ως ένας τρίτος παρατηρητής το διάλογο που θα έκαναν μεταξύ τους δίνοντας έμφαση στις σκέψεις και τα συναισθήματα που θα εξέφραζαν.

Μια μέρα η Βερόνικα, ταξιδέψε στην Αθήνα και πήγε για ψώνια στην Ερμού με την μαμά της. Καθώς ήταν μέσα σε ένα μαγαζί συνάντησε μια παράξενη έκπληξη.

«-Ελένη!!!» Ήταν η Ελένη, η φίλη της με την οποία αλληλογραφούσε και δεν την είχε συναντήσει ποτέ από κοντά. Την αναγνώρισε από μια φωτογραφία που της είχε στείλει. Ήταν σίγουρη πως ήταν αυτή αφού θυμόταν πολύ καλά το πρόσωπο της στις φωτογραφίες που της είχε στείλει από έναν αγώνα μπάσκετ. Μόνο που τώρα ... η Ελένη βρισκόταν χλωμή πάνω σε ένα αναπηρικό καροτσάκι κοιτάζοντας τρομαγμένη. Η Ελένη σαστισμένη προσπάθησε να υποκριθεί ότι δεν άκουσε τη Βερόνικα και επιδίωξε να φύγει και να πάει να κρυφτεί. Η Ελένη κρατούσε τόσο καιρό κρυφό από την φίλη της ότι ήταν ανάπηρη και δεν ήθελε να αποκαλυφτεί η αλήθεια με αυτόν τον τρόπο. Η Βερόνικα όμως έτρεξε πίσω της και την πρόλαβε.

« -Αααα ! Γεια σου, Βερόνικα! Ήρθες στην Αθήνα; Τι κάνεις; Δεν σε είδα, γι αυτό έφευγα! -Εγώ μια χαρά. Τα ξέρεις τα προβλήματά μου. Όλοι μας κοιτούν περιφρονητικά όταν λέμε ότι είμαστε από την Αλβανία. Να... και τώρα η πωλήτρια του μαγαζιού μας κοίταξε υποτιμητικά και άργησε πολύ να μας εξυπηρετήσει. Δε βαριέσαι... Προσπαθώ να μην δίνω σημασία. Εσύ όμως τι έπαθες; Τραυματίστηκες όταν έπαιζες μπάσκετ;»

« -Όχι!»

« -Τότε;» Η Ελένη άργησε να απαντήσει για να σκεφτεί καλά τα λόγια που θα έλεγε.

« -Έλα πες μου τι έγινε;» , ξαναρωτά η Βερόνικα.

« -Είναι μεγάλη ιστορία. Θα σου πω άλλη μέρα. Εξάλλου, τώρα βιάζομαι.»

« -Όχι, τώρα θα μου πεις! Είσαι φίλη μου και νοιάζομαι για εσένα!»

« -Καλά... Κοίτα Βερόνικα, δεν χτύπησα σε κανένα αγώνα μπάσκετ γιατί δεν έχω παίξει ποτέ μου μπάσκετ. Στην πραγματικότητα είμαι ανάπηρη εδώ και πολλά χρόνια από ένα αυτοκινητικό ατύχημα και δεν θα γίνω ποτέ καλά.»

« -Τι; Μου κάνεις πλάκα! Τότε πώς έβγαλες τις φωτογραφίες στο μπάσκετ;»

« -Αν είχες παρατηρήσει, δεν έπαιζα μπάσκετ αλλά απλά έβγαλα μια φωτογραφία με μια ομάδα μπάσκετ κοριτσιών. Με κρατούσαν για να μπορέσω να μείνω όρθια. Και όλα αυτά για να μην μάθεις ότι είμαι ανάπηρη.»

« -Γιατί;»

« -Γιατί πίστευα ότι, αν το ήξερες, θα ήθελες να με είχες φίλη μόνο επειδή θα με λυπόσουν.» Για ένα λεπτό επικράτησε σιωπή. Καμία δεν τόλμησε να μιλήσει. Την σιωπή έσπασε η ταμίας που είπε στην Βερόνικα την τιμή των ρούχων που είχε αγοράσει. Εκείνη, αφού πλήρωσε σιωπηλή, γύρισε και κοίταξε την Ελένη και της είπε:

«-Αυτό δεν θα έπρεπε να το είχες σκεφτεί καν. Δείχνει ότι δεν μου έχεις εμπιστοσύνη. Όμως σε καταλαβαίνω και να ξέρεις ότι πάντα θα είμαι στο πλευρό σου σε κάθε αναποδιά. Εσύ με υποστήριζες τόσο πολύ στα γράμματα σου, όταν σου έλεγα για τις ρατσιστικές επιθέσεις στην οικογένεια μου.» Ξαφνικά, ακούστηκε η φωνή της μαμάς της Βερόνικας που στεκόταν τόση ώρα σε μια γωνιά του μαγαζιού.

«-Κορίτσι μου, βιάσου, θα χάσουμε το τρένο για το σπίτι μας!». Η Βερόνικα κοίταξε την Ελένη μια τελευταία φορά πριν της πει...

«-Αντίο! Θα ξαναμιλήσουμε μέσω των γραμμάτων ή με το τηλέφωνο και, αφού θα μείνω στην Αθήνα για δεκαπέντε μέρες, θα έρθω να σε επισκεφτώ στο σπίτι σου.»

« -Γεια σου, καλή μου φίλη! Ναι, θέλω πολύ να έρθεις!» Η Βερόνικα και η Ελένη μετά από αυτή την συνάντηση έγιναν ακόμα καλύτερες φίλες αφού πλέον η καθεμία γνώριζε πραγματικά την άλλη.

Ζαχαρούλα Καμίτση, Β1, Γυμνάσιο Πάτμου

Εργασία δημιουργικής γραφής στο κείμενο «Ο δρόμος για τον Παράδεισο είναι μακρύς». Άσκηση: Φαντάσου ότι η Βερόνικα και η Ελένη συναντιούνται. Λαμβάνοντας υπόψη το περιεχόμενο των επιστολών τους και το γεγονός ότι η Βερόνικα γνωρίζει το κινητικό πρόβλημα που αντιμετωπίζει η Ελένη γράψε το διάλογο που θα έκαναν μεταξύ τους δίνοντας έμφαση στις σκέψεις και τα συναισθήματά τους.

ΒΕΡΟΝΙΚΑ- Ελένη μου, πόσο χαίρομαι που επιτέλους σε ξαναβλέπω! Δεν φαντάζεσαι πόση ανάγκη το είχα...

ΕΛΕΝΗ-Επιτέλους, καλή μου φιλενάδα, ξαναβρεθήκαμε! Και εγώ ήθελα να σε δω...

ΒΕΡΟΝΙΚΑ-Ήθελα να μιλήσω σε ένα δικό μου άνθρωπο και να ακούσω ένα καλό λόγο... αφού συνέχεια προσβολές και κακίες ακούω γιατί κατάγομαι από την Αλβανία...

ΕΛΕΝΗ-Από τότε που έλαβα το γράμμα σου έχω στεναχωρηθεί πολύ! Αλλά και εγώ δεν περνάω εύκολα... μπορεί να μην με προσβάλλουν με τα λόγια τους αλλά το κάνουν με το βλέμμα τους... Με κοιτάνε παντού με λύπηση και οίκτο επειδή βρίσκομαι σε αναπηρική

καρέκλα, δεν με καλούν ποτέ στα πάρτυ και στις εξόδους τους και αυτό είναι κάτι που με πονάει πολύ...

ΒΕΡΟΝΙΚΑ-Πώς γίνεται να υπάρχει τόση κακία τον κόσμο?

Πώς γίνεται να μην μπορούν να δεχτούν έναν άνθρωπο από άλλη χώρα όπως εμένα και έναν άνθρωπο με κινητικά προβλήματα όπως εσύ; Πού είναι το κακό;

ΕΛΕΝΗ-Μακάρι όλος ο κόσμος να σκεφτόταν όπως εμείς... με αγάπη και αποδοχή για όλους... για οτιδήποτε διαφορετικό...

Δυστυχώς όμως αυτός είναι ο κόσμος μας και πρέπει να κάνουμε υπομονή. Για να αλλάξει ο κόσμος νοοτροπία

χρειάζεται μόρφωση, εμπειρίες, ταξίδια, ελευθερία σκέψης, τέχνη... Πάρα πολλά πράγματα! Απογοητεύομαι πως δύσκολα θα αλλάξουν τα πράγματα για μας.

ΒΕΡΟΝΙΚΑ-Τουλάχιστον θα έχουμε η μία την άλλη και αυτό είναι κάτι παρήγορο και μου δίνει κουράγιο.

ΕΛΕΝΗ-Έτσι είναι φιλενάδα μου ...θα είμαστε μαζί σε όλα.. Μαζί θα αντιμετωπίσουμε όλες τις δυσκολίες..

ΒΕΡΟΝΙΚΑ- Μαζί γιατί ο «δρόμος για τον παράδεισο είναι μακρύς» και θέλει συντροφιά...

Ζέτα Γρύλλη, Β1, Γυμνάσιο Πάτμου

Εργασία δημιουργικής γραφής στο κείμενο «Ο δρόμος για τον Παράδεισο είναι μακρύς» . Άσκηση: Γράψε μία επιστολή σε έναν φίλο/η σου στην οποία θα του περιγράψεις ένα περιστατικό ρατσισμού που εσύ ή κάποιο οικείο σου πρόσωπο αντιμετώπισε.

Αγαπημένη μου φίλη Μαρία,

Αποφάσισα να σου στείλω αυτή την επιστολή για να σου μιλήσω για ένα πρόβλημα που αντιμετώπισα πριν από λίγο καιρό.

Πριν δύο μήνες περίπου ένας συμμαθητής μου με αποκάλεσε κοντή και «άχρηστη» με αποτέλεσμα να στεναχωρηθώ πάρα πολύ και να μην είμαι καλά ψυχολογικά για μεγάλο χρονικό διάστημα. Έπειτα οι καθηγητές μου δεν είχαν καταλάβει κάτι γιατί ο συμμαθητής αυτός με κορόιδευε όταν δεν ήταν μπροστά άλλοι. Επίσης δεν μπορούσα να μιλήσω σε κάποιον μεγαλύτερο για να με βοηθήσει γιατί ο μαθητής αυτός με εκβίαζε και μου έλεγε ότι ,αν μιλούσα σε κάποιον , θα γίνονταν χειρότερα τα πράγματα. Έτσι επέλεξα να μην μιλήσω σε κάποιον άλλο. Περνούσαν οι μέρες και γίνονταν ακόμα χειρότερα τα πράγματα. Στο τέλος αποφάσισα να το πω στους γονείς μου και μετά να ενημερώσω την διευθύντρια, η οποία με βοήθησε να τελειώσει αυτή η θλιβερή ιστορία καθώς εκείνη μίλησε στο παιδί και το έκανε να καταλάβει ότι είναι πολύ κακό να ασκείς ρατσισμό σε κάποιον για οποιοδήποτε λόγο, σωματικό ελάττωμα, αναπηρία, μαθησιακές δυσκολίες,καταγωγή, χρώμα επιδερμίδας.

Πλέον το έχω ξεπεράσει και δεν έχω ξανά αντιμετωπίσει κάτι παρόμοιο. Εσύ έχεις βρεθεί αντιμετώπιη με κάτι παρόμοιο;

Φιλάκια, Ισμήνη

Ισμήνη Γαμπιεράκη Β1,Γυμνάσιο Πάτμου

Εργασία δημιουργικής γραφής στο κείμενο «Ο δρόμος για τον Παράδεισο είναι μακρύς». Άσκηση: Να ξαναγράψεις την επιστολή της Ελένης λαμβάνοντας υπόψη σου ότι η Βερόνικα (αλβανικής καταγωγής) γνωρίζει το κινητικό πρόβλημα που αντιμετωπίζει η Ελένη.

Αγαπημένη μου Βερόνικα,

στεναχωρήθηκα με τα δυσάρεστα και απaráδεκτα συμβάντα, που μου περιέγραψες στο γράμμα σου. Έχεις δίκιο να στεναχωριέσαι και να λυπάσαι που σε υποτιμούν λόγω της αλβανικής σου καταγωγής. Πολλές φορές οι άνθρωποι είναι πολύ άδικοι, αγενείς, σκληροί και μικροπρεπείς. Όμως, πρέπει να θυμάσαι πως «ο δρόμος για τον παράδεισο είναι μακρύς». Δηλαδή, κανείς χρειάζεται να περάσει από αρκετά εμπόδια, όπως η απογοήτευση, η αδιαφορία των άλλων και το μίσος τους, ώστε να είναι ευτυχής. Έτσι, θα πρέπει να ανακτήσεις τις δυνάμεις σου και να συνεχίσεις τον αγώνα σου δυναμικά. Καμία φορά η ζωή μας δοκιμάζει και μας προετοιμάζει, έμμεσα, για να φτάσουμε στον προσωπικό μας παράδεισο. Άλλωστε, είναι γεγονός πως ο περισσότερος κόσμος δεν μπορεί να αποδεχτεί την διαφορετικότητα και να αντιμετωπίζει ισότιμα τα μέλη της κοινωνίας.

Παρόμοια την περιφρόνηση νιώθω και εγώ καθημερινά λόγω της σωματικής μου αναπηρίας, όταν τα βλέμματα των περαστικών πέφτουν πάνω μου, σαν να είμαι κάτι το εξωγήινο. Επίσης, στο σχολείο που τα παιδιά με περιθωριοποιούν συνεχώς και δεν με θεωρούν άξια της παρέας του. Το χειρότερο είναι πως, όποιος φαίνεται να ενδιαφέρεται έστω και λίγο για μένα, το κάνει λόγω οίκτου, ευγένειας ή και πολλές φορές σκόπιμα γιατί θέλει να μάθει πληροφορίες για μένα και μετά να τις διαδώσει στις παρέες τους. Κανείς δεν ενδιαφέρεται για εμένα πραγματικά. Για τον χαρακτήρα μου, τα αληθινά μου προβλήματα και δυσκολίες. Στην πραγματικότητα όλοι αδιαφορούν.

Είμαι βέβαιη πως σύντομα οι γείτονές σου θα καταλάβουν το λάθος τους. Οι συμμαθητές σου θα αντιληφθούν πόσο καλή φίλη είσαι και πως η οικογένειά σου δεν είναι «κακοποιοί»!

Περιμένω σύντομα τα νέα σου! Τώρα πάω για ύπνο γιατί αύριο η ημέρα μου ξεκινά από νωρίς!

Χίλια γλυκά φιλιά, Ελένη

Μαριλού Καμίτση, Β1, Γυμνάσιο Πάτμου

Εργασία δημιουργικής γραφής στο κείμενο «Ο δρόμος για τον Παράδεισο είναι μακρύς». Άσκηση: Γράψε μία επιστολή σε έναν φίλο/η σου στην οποία θα του περιγράψεις ένα περιστατικό ρατσισμού που εσύ ή κάποιο οικείο σου πρόσωπο αντιμετώπισε.

Αγαπημένε μου φίλε Δημήτρη,

Έλαβα το γράμμα σου και χάρηκα πολύ. Σήμερα πήγα στο γήπεδο γιατί είχα προπόνηση και

όταν τελείωσα είπαμε με τους φίλους μου να μείνουμε και να εξασκηθούμε στα σουτ. Μετά από λίγο εμφανίστηκε μια παρέα που άρχισε απειλητικά να έρχεται κατά πάνω μας. Όταν καταλάβαμε ότι ήθελαν να μας κάνουν κακό , πήραμε τα πράγματά μας και απομακρυνθήκαμε . Ο ένας φίλος μου είναι Ρομά και πάντα τον κοροΐδευαν. Του έλεγαν ότι είναι βρώμικος , ότι οι συγγενείς του είναι «γύφτοι», ότι σιχαίνονται να τον βλέπουν . Πήγαμε ξανά στο γήπεδο για να συνεχίσουμε το παιχνίδι αλλά φεύγοντας τους ξανασυναντήσαμε. Άρχισαν πάλι να κοροΐδεύουν το φίλο μου. Εκείνος έκλαιγε και έφυγε τρέχοντας. Μου είπε αργότερα ότι όλοι τον υποτιμούν για την καταγωγή του και ότι μόνο η δική μας παρέα τον έχει αποδεχτεί .

Θύμωσα τόσο πολύ , όχι μόνο μ' αυτούς αλλά και με τον εαυτό μου που δεν τους αντιμεύλησα . Φοβήθηκα γιατί ήταν πιο πολλοί και πιο μεγάλοι από μας. Στεναχωριέμαι με τη συμπεριφορά κάποιων παιδιών! Πώς μπορούν να μιλάνε τόσο άσχημα ! Ο φίλος μου είναι τόσο αξιοπρεπής και καλοσυνάτος. Ελπίζω να καταλάβουν τα λάθη τους και να συμμορφωθούν! Από μόνοι τους δύσκολο. Αν οι γονείς και το σχολείο δεν κάνουν κάτι ενάντια στο ρατσισμό , ο κόσμος μας πώς θα αλλάξει; Φταίμε και εμείς που διαφωνούμε με τον ρατσισμό και δεν κάνουμε τίποτα, μένουμε απλοί και παθητικοί παρατηρητές!

Σε χαιρετώ ο φίλος σου Παναγιώτης

Παναγιώτης Γιάνναρος, Β1 , Γυμνάσιο Πάτμου

Εργασία δημιουργικής γραφής στο κείμενο «Ο δρόμος για τον Παράδεισο είναι μακρύς». Άσκηση: Γράψε μία επιστολή σε έναν φίλο/η σου στην οποία θα του περιγράψεις ένα περιστατικό ρατσισμού που εσύ ή κάποιο οικείο σου πρόσωπο αντιμετώπισε.

Πάτμος 29/3/2023

Αγαπημένε φίλε μου Άγγελε,

ελπίζω να είσαι καλά. Σου γράφω αυτό το γράμμα για ένα παλιό φίλο μου, τον Νικόλα, που εδώ και λίγους μήνες αντιμετωπίζει ένα σοβαρό πρόβλημα με την όρασή του και από τότε δέχεται ρατσιστική συμπεριφορά και περιφρόνηση . Ο γιατρός τού είπε ότι πρέπει να φοράει ειδικά γυαλιά για να μπορεί να βλέπει έστω και λίγο και να μην τον πονάνε τα μάτια. Το πρόβλημα είναι πως τα γυαλιά έχουν χοντρούς φακούς, είναι στρογγυλά και κάνουν τα μάτια του να φαίνονται μικρά. Μερικά παιδιά στο σχολείο άρχισαν να τον κοροΐδεύουν από τότε που τα φοράει. Του βάζουν τρικλοποδιές, του στέλνουν κοροΐδευτικά σκίτσα, κάνουν γκριμάτσες όταν μιλάει, γενικά η ζωή του έχει γίνει κόλαση. Εγώ προσπαθώ να τον βγάλω από την δύσκολη θέση αλλά δεν τα καταφέρνω πάντα, γιατί τα παιδιά τον κοροΐδεύουν και έξω από το σχολείο, στο φροντιστήριο και στις δραστηριότητές του, με αποτέλεσμα να μην μπορώ να τον προστατεύσω. Νιώθει τόσο άσχημα που δεν θέλει να έρχεται σχολείο. Αυτό κρατάει σχεδόν δυο μήνες τώρα . Του πρότεινα να μιλήσει στην οικογένεια του για αυτό το θέμα και στην διευθύντρια του σχολείου μας. Εκείνος μου είπε ότι θα μιλήσει στην οικογένεια του για να δει τι θα κάνουν. Οι γονείς του συναντήθηκαν με τη διευθύντρια του σχολείου για να συζητήσουν για το θέμα. Η διευθύντρια αμέσως βρήκε τα παιδιά που κοροΐδευαν τον Νικόλα, τους εξήγησε πόσο κακό είναι να μη δέχεσαι τους άλλους με τις ιδιαιτερότητες τους. Τους είπε ότι με αυτή τη συμπεριφορά μοιάζουν με

δειλούς και ανανδρους που εκτονώνουν κρυμμένο θυμό που έχουν μέσα τους για άλλους λόγους πάνω σε ένα ανθρώπινο πλάσμα που αντιμετωπίζει ένα πρόβλημα υγείας. Τους είπε ότι μοιάζουν με τους ναζί του Χίτλερ που ήταν ρατσιστές και καταδίωκαν όλους όσους ήταν διαφορετικοί σύμφωνα μ' αυτούς, δηλαδή τους εβραίους, τους τσιγγάνους, τους έγχρωμους, τους ανάπηρους και πολλούς άλλους . Η παρέα που κορόιδευε τον φίλο μου πρέπει να κατάλαβε ότι όλοι οι άνθρωποι πρέπει είμαστε αξιοπρεπείς κι ισότιμοι κι ας είμαστε διαφορετικοί. Άλλαξαν όλοι συμπεριφορά. Μόλις ξεκίνησε η εβδομάδα και ευτυχώς βλέπω ότι στο σχολείο έχει βελτιωθεί πολύ η ατμόσφαιρα για τον Νικόλα. Τώρα πια δεν δέχεται τόση πίεση στο σχολείο και το μεσημέρι φεύγει χαρούμενος. Αυτά είχα να σου γράψω για το φίλο μου. Ελπίζω να συνεχιστεί αυτή η βελτίωση στους συμμαθητές μου και να συμβιώνουμε όλοι μαζί με σεβασμό σε οτιδήποτε διαφορετικό. Οι διαφορές μεταξύ μας θα υπάρχουν πάντα και πρέπει να μας ενώνουν όχι ν μας χωρίζουν. Τι γνώμη έχεις; Στο δικό σου σχολείο έχετε τέτοια φαινόμενα ρατσισμού; Περιμένω να μου γράψεις τα νέα σου. Με αγάπη, ο φίλος σου Στέλιος.

Στέλιος Ζαφείρης, Β1, Γυμνάσιο Πάτμου

1ο ΕΠΑ.Λ. Ρόδου

Υπεύθυνη καθηγήτρια: Αναστασία Ζέππου

Warsan Shire (Ουαρσάν Σάϊρ)

Το ποίημα για τους πρόσφυγες που συγκλονίζει – Κανείς δεν αφήνει την πατρίδα του, εκτός αν...

Απέραντη συγκίνηση σκορπίζει στο διαδίκτυο και όχι μόνο το ποίημα της Ουαρσάν Σάϊρ, μιας ποιήτριας από την Κένυα, το οποίο έχει εξελιχθεί σε σύμβολο της προσφυγικής κρίσης.

Είναι χαρακτηριστικό πως αποσπάσματα του συγκεκριμένου ποιήματος απαγγέλλει κάθε βράδυ από τη σκηνή της παράστασης Άμλετ, η οποία γνωρίζει τεράστια επιτυχία στη Μ. Βρετανία και στην οποία πρωταγωνιστεί ο ηθοποιός Μπένετικτ Κάμπερμπατς, γνωστός ως Σέρλοκ Χολμς.

«Κανείς δεν φεύγει από την χώρα του άμα αυτή δεν είναι σαν το στόμα ενός καρχαρία, κανείς δεν τρέχει στα σύνορα άμα ολόκληρη η πόλη στην οποία ζούσε δεν διαλυόταν. Θα πρέπει να καταλάβετε ότι κανείς δεν βάζει τα παιδιά του σε μια βάρκα εκτός και αν το νερό είναι ασφαλέστερο από την στεριά» λέει στους θεατές της παράστασης ο Κάμπερμπατς ζητώντας τη βοήθειά τους ενώ παράλληλα καταγγέλλει την πολιτική της Ευρώπης.

Ολόκληρο το ποίημα που προκαλεί ρίγη συγκίνησης.

Η Warsan Shire **Ουαρσάν Σάϊρ** γεννήθηκε στην Κένυα και μεγάλωσε στην Αγγλία. Η πρώτη πλήρης ποιητική συλλογή της αναμένεται να κυκλοφορήσει το 2016, ωστόσο έχει ήδη τιμηθεί με διάφορα βραβεία, μεταξύ αυτών το Βραβείο Αφρικανικής Ποίησης από το Πανεπιστήμιο Brunel (2013).

ΠΑΤΡΙΔΑ

Κανένας δεν αφήνει την πατρίδα του,
εκτός αν πατρίδα είναι το στόμα ενός καρχαρία
τρέχεις προς τα σύνορα μόνο όταν βλέπεις
ολόκληρη την πόλη να τρέχει κι εκείνη
οι γείτονές σου τρέχουν πιο γρήγορα από σένα
με την ανάσα ματωμένη στο λαιμό τους
το αγόρι που ήταν συμμαθητής σου
που σε φιλούσε μεθυστικά πίσω από το παλιό εργοστάσιο τσίγκου
κρατά ένα όπλο μεγαλύτερο από το σώμα του
αφήνεις την πατρίδα
μόνο όταν η πατρίδα δε σε αφήνει να μείνεις.
κανένας δεν αφήνει την πατρίδα εκτός αν η πατρίδα σε κυνηγά
φωτιά κάτω απ' τα πόδια σου

ζεστό αίμα στην κοιλιά σου
δεν είναι κάτι που φαντάστηκες ποτέ ότι θα έκανες
μέχρι που η λεπίδα χαράζει απειλές στο λαιμό σου
και ακόμα και τότε ψέλνεις τον εθνικό ύμνο
ανάμεσα στα δόντια σου
και σκίζεις το διαβατήριό σου σε τουαλέτες αεροδρομίων
κλαίγοντας καθώς κάθε μπουκιά χαρτιού
δηλώνει ξεκάθαρα ότι δεν πρόκειται να γυρίσεις.
πρέπει να καταλάβεις
ότι κανένας δε βάζει τα παιδιά του σε μια βάρκα
εκτός αν το νερό είναι πιο ασφαλές από την ξηρά
κανένας δεν καίει τις παλάμες του
κάτω από τρένα, ανάμεσα από βαγόνια
κανένας δεν περνά μέρες και νύχτες στο στομάχι ενός φορτηγού
τρώγοντας εφημερίδες
εκτός αν τα χιλιόμετρα που ταξιδεύει
σημαίνουν κάτι παραπάνω από ένα ταξίδι.
κανένας δε σέρνεται
κάτω από φράχτες
κανένας δε θέλει να τον δέρνουν
να τον λυτούνται
κανένας δε διαλέγει τα στρατόπεδα προσφύγων
ή τον πλήρη σωματικό έλεγχο σε σημεία
όπου το σώμα σου πονούσε
ή τη φυλακή,
επειδή η φυλακή είναι ασφαλέστερη
από μια πόλη που φλέγεται
και ένας δεσμοφύλακας το βράδι
είναι προτιμότερα από ένα φορτηγό
γεμάτο άντρες που μοιάζουν με τον πατέρα σου
κανένας δε θα το μπορούσε
κανένας δε θα το άντεχε
κανένα δέρμα δε θα ήταν αρκετά σκληρό
για να ακούσει τα:
γυρίστε στην πατρίδα σας μαύροι
πρόσφυγες
βρομομετανάστες
ζητιάνοι ασύλου
που ρουφάτε τη χώρα μας
αράπηδες με τα χέρια απλωμένα
μυρίζετε περίεργα

απολίτιστοι
κάνατε λίμπα τη χώρα σας και τώρα θέλετε
να κάνετε και τη δική μας
πώς δε δίνουμε σημασία
στα λόγια
στα άγρια βλέμματα
ίσως επειδή τα χτυπήματα είναι πιο απαλά
από το ξερίζωμα ενός χεριού ή ποδιού
ή τα λόγια είναι πιο τρυφερά
από δεκατέσσερις άντρες
ανάμεσα στα πόδια σου
ή οι προσβολές είναι πιο εύκολο
να καταπιείς
από τα χαλίκια
από τα κόκαλα
από το κομματιασμένο κορμάκι του παιδιού σου.
θέλω να γυρίσω στην πατρίδα,
αλλά η πατρίδα είναι το στόμα ενός καρχαρία
πατρίδα είναι η κάνη ενός όπλου
και κανένας δε θα άφηνε την πατρίδα
εκτός αν η πατρίδα σε κυνηγούσε μέχρι τις ακτές
εκτός αν η πατρίδα σου έλεγε να τρέξεις πιο γρήγορα
να αφήσεις πίσω τα ρούχα σου
να συρθείς στην έρημο
να κολυμπήσεις ωκεανούς
να πνιγείς
να σωθείς
να πεινάσεις
να εκλιπαρήσεις
να ξεχάσεις την υπερηφάνεια
η επιβίωσή σου είναι πιο σημαντική.
κανένας δεν αφήνει την πατρίδα εκτός αν η πατρίδα είναι
μια ιδρωμένη φωνή στο αυτί σου
που λέει
φύγε,
τρέξε μακριά μου τώρα
δεν ξέρω τι έχω γίνει
αλλά ξέρω ότι οπουδήποτε αλλού
θα είσαι πιο ασφαλής απ' ό,τι εδώ»

Άσκηση φιλιαναγνωσίας με θέμα τον Πρόσφυγα.

Πρωτότυπο γραπτό, ύστερα από την ανάγνωση του ποιήματος της Warsan Shire:
«ΠΑΤΡΙΔΑ».

- Για ποιο θέμα μιλάει;

Το ποίημα της Ουαρσάν Σάϊρ μιλάει για τη ζωή των προσφύγων και για τους λόγους που γίνεται κάποιος πρόσφυγας. Επίσης, θίγει το θέμα της αντιμετώπισης που δέχονται οι πρόσφυγες στον νέο τόπο διαμονής τους και διαφυγής τους. Τέλος, τονίζει ότι κάποιος δεν γίνεται πρόσφυγας με την θέλησή του. Αντιθέτως στην κατάσταση αυτή τον φέρνουν οι συνθήκες που επικρατούν στην πατρίδα του.

- Τα συναισθήματά σας

Διαβάζοντας αυτό το ποίημα πέρασαν από το μυαλό μου πολλές σκέψεις, όπως, επίσης, και πολλά συναισθήματα. Πιο συγκεκριμένα τα συναισθήματα που ένιωσα ήταν, στο μεγαλύτερο μέρος τους, αν όχι σε όλο, αρνητικά. Αρχικά, ένιωσα θλίψη για τις δυσκολίες που έχουν να αντιμετωπίσουν οι πρόσφυγες. Επιπλέον, ένιωσα απογοήτευση και θυμό για το πώς τους υποδέχονται οι άνθρωποι – κάτοικοι των άλλων χωρών. Επιπρόσθετα, ένιωσα συμπόνια για τους ανθρώπους οι οποίοι, από την μια στιγμή στην άλλη, αναγκάστηκαν να χάσουν τα πάντα, χωρίς να φταίνε σε τίποτα. Ακόμη, ένιωσα πολύ μεγάλο πόνο για τις μητέρες. Τις μητέρες αυτές που έχασαν τα παιδιά τους και τους άντρες τους. Για τις γυναίκες που περιμένουν τους συζύγους τους να επιστρέψουν το βράδυ στο σπίτι, αλλά δεν επέστρεψαν ποτέ. Για το τηλεφώνημα που περιμένουν μόνο και μόνο για να ακούσουν αυτήν την φωνή που τους λείπει τόσο πολύ και όμως δεν θα καταφέρουν να την ακούσουν ξανά. Για τα παιδιά που έμειναν ορφανά, που ψάχνουν και περιμένουν τους γονείς τους, που φοβούνται, που κλαίνε, που δεν ξέρουν τι θα πει επιβίωση και φυσικά δεν γνωρίζουν πώς θα επιβιώσουν μόνα τους. Τέλος, το ποίημα αυτό μόνο πικρία και δάκρυα θα μπορούσε να μου φέρει στην σκέψη και μόνο πως αυτοί οι άνθρωποι έχουν χάσει τα πάντα σε μερικά μόνο λεπτά. Και διαβάζοντας το ποίημα κατάλαβα πόσο άπληστοι είμαστε οι άνθρωποι, αφού, παρ' όλο που έχουμε σχεδόν τα πάντα, πάντα κάτι θα νιώθουμε πως μας λείπει, την ώρα που άλλοι άνθρωποι δεν έχουν ούτε τα βασικά. Συμπερασματικά, αυτό το ποίημα με έκανε να καταλάβω πολλά και μου προκάλεσε πολλή θλίψη και πόνο.

- Για ποιο λόγο φεύγει κάποιος από τον τόπο του/ την πατρίδα του;

Στο παραπάνω ποίημα η Ουαρσάν μάς λέει τους λόγους για τους οποίους φεύγει κάποιος από την πατρίδα του. Γιατί φυσικά κάποιος δεν επιλέγει να εγκαταλείψει την πατρίδα του σαν κλέφτης και κυνηγημένος, χωρίς να υπάρχει κάποιος λόγος. Αρχικά, παρομοιάζει την πατρίδα των προσφύγων με το στόμα ενός καρχαρία. Αυτό το κάνει για να μας δείξει πως όσο επικίνδυνο είναι το στόμα τού καρχαρία, τόσο επικίνδυνη είναι και η πατρίδα που βρίσκεται σε πόλεμο, αφού και τα δύο μπορούν να σε σκοτώσουν. Επιπλέον, κάνει πολλές παρομοιώσεις της πατρίδας με

επικίνδυνα πράγματα και γεγονότα, για να μας κάνει να καταλάβουμε καλύτερα τους λόγους για τους οποίους γίνεται κάποιος πρόσφυγας. Ακόμα, ένας λόγος, λοιπόν, για να εγκαταλείψει κάποιος την πατρίδα του, είναι ότι την βλέπει να καταστρέφεται και δεν ξέρει τι να κάνει. Επίσης, άλλος ένας λόγος είναι ότι βλέπουν τον κόσμο τους ψυχικά και υλικά να καταρρέει. Για αυτούς και πολλούς άλλους λόγους που αναφέρονται στο ποίημα αναγκάζεται κάποιος να φύγει από την πατρίδα του.

Θεοδώρα Αντώνογλου

Άσκηση φιλιανγνωσίας με θέμα τον Πρόσφυγα. Πρωτότυπο γραπτό, ύστερα από την ανάγνωση του ποιήματος της Warsan Shire: «ΠΑΤΡΙΔΑ».

Αρχικά κατανοώ ότι το συγκεκριμένο ποίημα μιλάει για τους πρόσφυγες που αναγκάζονται να αφήσουν την χώρα του και πάνε σε μια άλλη χώρα, συνήθως στην Ελλάδα και τρώνε bullying, είτε για το χρώμα τους, είτε για το πώς μιλάνε, ή απλά για την καταγωγή τους. Το ποίημα δείχνει τον πόνο και τη στενοχώρια της Ουαρσάν Σάϊρ και τον θυμό της μέσα από όλο αυτό που εκφράζει. Γράφει για τους πρόσφυγες και για τους ανθρώπους που αναγκάζονται να φύγουν από το σπίτι τους και από τη χώρα τους.

Πάντως τα συναισθήματα που μου προκαλεί, ίσως είναι θυμός και λύπη για το πώς έχουν καταντήσει οι άνθρωποι σήμερα. Κανονικά πρέπει να βοηθάνε και όχι να κοροϊδεύουν και να κατακρίνουν τον πρόσφυγα.

Ο λόγος για τον οποίο φεύγει κάποιος από την χώρα του, ίσως μπορεί να γίνεται κάποιος πόλεμος στην χώρα του, ή ακόμα να μην έχει κάποιος χρήματα και να αναγκάζεται να φύγει από τον τόπο του.

Ο δρόμος της προσφυγιάς είναι δύσκολος, γιατί πρέπει να αφήσουν πίσω τους οι περισσότεροι, ίσως, τις οικογένειές τους, τα σπίτια τους ή τα πράγματά τους, ίσως ίσως και τις δουλειές τους και τις επιχειρήσεις τους. Θα πρέπει, έτσι να συνηθίσουν ή να ξεκινήσουν μια καινούργια ζωή.

Πιστεύω, ότι οι ντόπιοι, αναλόγως, μερικοί θα βοηθήσουν τον πρόσφυγα. Όμως, οι περισσότεροι, ίσως, να τον κοροϊδέψουν ή να μην του δώσουν σημασία.

Η Πατρίδα σύμφωνα και με το ποίημα αυτό είναι κάτι που πρέπει να αγαπάμε και να μην την αφήσουμε πίσω μας, άμα δεν μας αφήσει αυτή.

Πρόσφυγες

Πριν μερικά χρόνια ακόμα υπήρχε αυτό το «όχι», το «μη», η άρνηση για τους πρόσφυγες. Τώρα στο σήμερα πάλι, χειροτερεύει ο πληθυσμός μας. Δεν δέχεται το άλλο πρόσωπο στην χώρα του. Δεν δέχεται να δουλεύει και να πληρώνεται από την χώρα του. Δεν του αρέσει αυτό. Θα τον βρίζει τον πρόσφυγα, θα τον κράξει, θα τον σχολιάσει. Όμως, ας σκεφτεί ο σημερινός Έλληνας ότι μπορεί κι εμείς να ήμασταν ένας/μία από αυτούς τους ανθρώπους, δηλ. τους πρόσφυγες. Αν ήμασταν κι εμείς στη θέση του πρόσφυγα, δεν θα θέλαμε να μας κοροϊδεύουν, να μας βρίζουν και να μας διώχνουν.

Μαρία Γιαννακά, Α1 1ο

ΕΠΑ.Λ. Ρόδου, 30-03-2023

Άσκηση φιλιανανγνωσίας με θέμα τον Πρόσφυγα. Πρωτότυπο γραπτό, ύστερα από την ανάγνωση του ποιήματος της Warsan Shire: «ΠΑΤΡΙΔΑ».

- **Για ποιο θέμα μιλάει;**

Για την ψυχοσύνθεση του πρόσφυγα και τα συναισθήματά του.

- **Τα συναισθήματά σας**

Δεν υπάρχουν λόγια να τα περιγράψω ... Οργή, πόνος, απελπισία, ό,τι μπορεί να τρώει την ψυχή του ανθρώπου. Όλο το σκότος και το βάθος της ύπαρξής μου σείεται.

- **Για ποιον λόγο φεύγει κάποιος από την πατρίδα του;**

Γιατί πλέον το σπίτι γίνεται ξένο και η ασφάλεια μεταμορφώνεται σε τρομερή ανασφάλεια, σε κίνδυνο. Ο λόγος έχει ένα όνομα γνωστό και αλησμόνητο: ΠΟΛΕΜΟΣ ...

- **Ποιες δυσκολίες έχει ο δρόμος του πρόσφυγα;**

Εμπόδια φυσικά, με χέρια, πόδια και φωνή. Αυτά τα εμπόδια είναι οι άνθρωποι που φοβούνται τον ξενόφερτο. Δυσκολίες που ποτέ δεν χρειάστηκε άλλοτε να τρέξουν σαν φυγάδες από το ίδιο τους το σπίτι. Ο δρόμος της προσφυγιάς αφθονεί από ρατσισμό.

- **Ποια γνώμη έχουν οι ντόπιοι και πώς αντιμετωπίζουν τους πρόσφυγες;**

Οι ντόπιοι περιθωριοποιούν τον πρόσφυγα. Τον βρίζουν άκαρδα και σκληρά. Τον κατηγορούν και του φορτώνουν όποια αναταραχή συμβαίνει και φοβούνται μήπως έρθει και τους χαλάσει την ατομική και οικογενειακή τους ησυχία.

- **Τι σημαίνει Πατρίδα;**

Πατρίδα είναι η ομάδα, η ασφάλεια, η ενότητα, το σύνολο. Είναι το μεγάλο μας σπίτι.

«Φαντάσου»

Φαντάσου τα κελαϊδήματα

να γίνονται πυροβολισμοί

τα φιλιά φυλακή.

Φαντάσου τα γέλια

να γίνονται κραυγές,

οι αγάπες δολοφονικές.

Φαντάσου για τη ζωή σου

να ανησυχείς

και ο πόλεμος να ηχεί.
Φαντάσου να μην μπορείς να κοιμηθείς
ούτε για μια στιγμή.
Η μόνη σου επιθυμία
αιώνια να αναπαυθείς.
Φαντάσου η ελπίδα
να δυναμώνει τόσο πολύ
που να είναι η μόνη θαλπωρή.

Ελένη Μαρία Μαντζανά
BET (Εφαρμοσμένων Τεχνών)
1ο ΕΠΑ.Λ. Ρόδου
22-03-2023

Απαγγελία του ποιήματος *Φαντάσου* της Ελένης Μαρίας Μαντζανά από την ίδια. Πατήστε [εδώ](#)

3ο Γυμνάσιο Ρόδου

Υπεύθυνη καθηγήτρια : Κωνσταντία Τσάπρα

Με αφορμή το graphic novel Ερωτόκριτος του Βιτσέντζου Κορνάρου οι μαθητές και οι μαθήτριες εκφράζονται λογοτεχνικά.

❖ Η Αρετούσα γράφει στο ημερολόγιο τις σκέψεις και τα συναισθήματά της για τον «απαγορευμένο» ερωτά της προς τον Ερωτόκριτο και τα στερεότυπα που αποτρέπουν τον γάμο τους.

Αγαπητό μου ημερολόγιο,

Σου γράφω, για να εκφράσω τις πιο κρυφές μου σκέψεις και τα μύχια συναισθήματά μου από τη στιγμή που κατάλαβα πως ο κρυφός μου θαυμαστής είναι ο Ερωτόκριτος.

Μόλις το έμαθα, ένιωσα πως ήμουν ξεχωριστή... Πού να φανταστώ πως ένας τόσο όμορφος, ευγενικός και γενναίος άντρας θα ήθελε εμένα; Ένας άντρας που παρόλες τις δυσκολίες με τους φρουρούς, συνεχίζει να έρχεται κάθε βράδυ και να μου τραγουδά τα υπέροχα τραγούδια που γράφει ο ίδιος. Ωστόσο φοβάμαι πολύ την αντίδραση του πατέρα μου, τρέμω!! Ο ίδιος θεωρεί ανήκουστο να παντρευτώ κάποιον σαν τον Ερωτόκριτο, που ανήκει σε κατώτερη κοινωνική τάξη. Μου προξενεύει μόνο βασιλιάδες και πρίγκιπες, ούτε που σκέφτεται τα δικά μου θέλω, τις δικιές μου ανάγκες....

Παρόλα αυτά εγώ δεν ακολουθώ τη σκέψη του... Πιστεύω πως το να παντρευτούν δύο άτομα διαφορετικής κοινωνικής τάξης, δεν παίζει κανέναν ρόλο, αν υπάρχει αγάπη μεταξύ τους.. Όπως και στη δική μου περίπτωση, όταν έχεις έναν άνθρωπο σαν τον Ερωτόκριτο να σε αγαπάει πραγματικά, δε σε νοιάζει τίποτ' άλλο από το να περάσεις όλη τη ζωή σου μαζί του. Αυτά είναι στερεότυπα, παραδόσεις και ιδέες ενός παλιού κόσμου, που ευελπιστώ να εξαλειφθούν στο πέρασμα των χρόνων, ώστε να ζούμε όλοι σε έναν πιο όμορφο και αγαπημένο κόσμο.

Αυτά είχα να σου πω αγαπημένο μου ημερολόγιο... Για νεότερα θα σε ενημερώσω το βράδυ, όταν ο τροβαδούρος μου έλθει στο παραθύρι μου, για να με συντροφέψει με τα τραγούδια του...

Καλλιόπη Ανδρεαδάκη Γ1, 3^ο Γυμνάσιο Ρόδου

Αγαπητό μου ημερολόγιο,

Σε τόσες σελίδες σου γράφω γι' αυτό το μυστηριώδες πρόσωπο που κάθε βράδυ τραγουδά ρομαντικά τραγούδια κάτω από το παράθυρο μου ρισκάροντας την ζωή του για εμένα. Αυτό το πρόσωπο που εδώ και τόσες μέρες είχε μόνο φωνή τώρα απέκτησε και εικόνα.

Καθώς έκανα βόλτα στον κήπο είδα το δωμάτιο του Ερωτόκριτου ανοικτό. Μπήκα μέσα και έτσι όπως κοιτούσα γύρω γύρω, το μάτι μου έπεσε πάνω σε κάτι χαρτιά, όπου

έγραφαν τους στίχους αυτών των υπέροχων τραγουδιών που με κρατάνε ξύπνια τα βράδια. Στην αρχή δεν ήμουν σίγουρη πως όντως ο Ερωτόκριτος τραγουδάει για εμένα όμως σιγουρεύτηκα, όταν είδα ένα πορτρέτο μου ζωγραφισμένο από αυτόν..

Από εκείνη την στιγμή η καρδιά μου χτυπάει πιο δυνατά.. Δεν μπορώ να κοιμηθώ ή να φάω. Το μόνο που κάνω κάθε μέρα είναι να σκέφτομαι το αγγελικό του πρόσωπο και να ονειρεύομαι μία ιδανική ζωή μαζί του. Νομίζω, ή μάλλον όχι πλέον έχω σιγουρευτεί, πως είμαι ερωτευμένη με τον Ερωτόκριτο. Τον αγαπώ αν και δεν του έχω μιλήσει ποτέ, αν και δεν τον έχω αγγίξει ποτέ.... Βέβαια κάτι με ταλανίζει τελευταία. Πως αισθάνεται εκείνος για εμένα; Ναι, είδα τα τραγούδια και την ζωγραφιά όμως πως μπορώ να ξέρω πως και αυτός με αγαπάει ή πως μπορώ να ξέρω πως όλο αυτό δεν είναι παρά ένα παιχνίδι του μυαλού μου επειδή τον έχω ερωτευτεί;

Από τότε που μπήκα στο δωμάτιο του πετάω στα σύννεφα όμως οι ανασφάλειες μου και ο φόβος μου για το μέλλον με προσγειώνουν απότομα.. Το μόνο που ξέρω είναι πως πλέον η καρδιά μου χτυπά μόνο γι' αυτόν. Τι κι αν είναι ο γιος του συμβούλου του πατέρα μου, τι κι αν είναι ταπεινής καταγωγής; Τι και πρέπει η βασιλοπούλα να παντρευτεί βασιλόπουλο; Εγώ περιμένω σαν τρελή να τον ξαναδώ. Αυτό είναι το μόνο που χρειάζομαι για να ζήσω, τίποτα άλλο....

Ευαγγελία Χατζησταυρίδη, Γ1, 3^ο Γυμνάσιο Ρόδου

❖ Ο Ερωτόκριτος και η Αρετούσα ανταλλάσσουν μηνύματα, μιλώντας για τον απαγορευμένο ερωτά τους.

A: Ω, Ερωτόκριτε, γιατί έφυγες, γιατί τέτοια βιασύνη; Γιατί πήγες στην ξενιτιά σαν είσαι εσύ ο τροβαδούρος μου;

E: Αρετούσα, ο έρωτας για σένα με είχε παραλύσει, δεν άντεχα να σηκωθώ από το κρεβάτι τα πρωινά, δεν έτρωγα, δεν έβγαινα από το σπίτι. Ο καημός μου για σένα με πέθαινε, δεν άντεχα στην σκέψη ότι εσύ είσαι βασιλοπούλα και εγώ ένας απλός χωρικός. Ερχόμαστε από δύο ξεχωριστούς κόσμους και αυτό με σκοτώνει. Οπότε υπήρχε μόνο μία λύση, έπρεπε άμεσα να φύγω απ' την Αθήνα...

A: Αλήθεια μ' αγαπάς; Μου δίνεις τον λόγο σου;

E: Φυσικά, θα έδινα την ζωή μου για να σε προστατέψω και ό τι έχω σε αυτή την μάταια Γη, για να σε κάνω χαρούμενη.

A: Ω καλέ μου, άρα εσύ είσαι ο τροβαδούρος μου; Εσύ είσαι το άτομο που με τα υπέροχα τραγούδια του αγαλλιάζει η ψυχή μου και λιώνει η καρδιά μου;

E: Ναι εγώ είμαι, πανέμορφη Αρετούσα όμως η σχέση αυτή δεν θα γίνει ποτέ αποδεκτή από τους γονείς σου. Ανήκουμε σε διαφορετικές τάξεις και συνάμα αυτό σημαίνει πως η σχέση μας πάντα θα κρίνεται.. Στην κοινωνία μας η θέση του καθενός παίζει καθοριστικό ρόλο στις ευκαιρίες που έχει κανείς, άλλα και στις προσδοκίες για αυτόν από τους άλλους. Δυστυχώς αυτό το κατάλαβα αργά, αφού σε είχα ερωτευτεί.

A: Τι άδικη που είναι αυτή η ζωή! Εγώ πάντως δεν θα σταματήσω να πιστεύω ποτέ σε εμάς, θα υπάρξουν κάποια εμπόδια όμως πρέπει να πιστέψω ότι θα τα ξεπεράσουμε.

Προκειμένου να μην σε ξαναδώ ποτέ και να παντρευτώ κάποιον άλλο θα προτιμήσω τον θάνατο, αν αυτός είναι ο μόνος τρόπος που θα ξανασμίξουμε.

Μελίνα Σαντορινιού Γ4, 3^ο Γυμνάσιο Ρόδου

Η οργισμένη αντίδραση του Ηράκλη στα **social**..

His Majesty King Hrkls..

2 ω.

Σήμερα ο παλιός μου φίλος, ο συνετός μου σύμβουλος, ο Πεζόστρατος τόλμησε να ζητήσει το χέρι της κόρης μου, της βασιλοπούλας Αρετούσας, για λογαριασμό του γιου του..... ΑΝΗΚΟΥΣΤΟ! Εξοργίζομαι στη σκέψη πως αυτός ο αμόρφωτος ο αχρείος, ο τυποτένιος εκμεταλλεύτηκε τη φιλία μας και τόλμησε να με κοιτάξει στα μάτια και να απευθύνει τέτοιους παραλογισμούς, ενώ γνωρίζει πολύ καλά την κατωτερότητα της θέσης του.. Να είναι σίγουρος και αυτός και ο αυθάδης γιος του ότι θα νιώσουν την οργή μου με την τιμωρία τους. Κανείς δεν παραβλέπει τη θέση και το γόητρο ενός βασιλιά.. ο δούλος παραμένει δούλος, ο υπηρέτης παραμένει υπηρέτης και δεν ονειρεύεται μεγαλεία με γάμο με κάποια ανώτερη Κυρά. # King #Fake friend # Exile Erotokritos #Rage #social distance

 Like 452

Comments

T. S.

 Like

Marvellous

Φίλοι Γάλλοι, δείξτε το δρόμο..

2

Άγγελος Τσολερίδης Γ1, 3^ο Γυμνάσιο Ρόδου

❖ Ο εσωτερικός μονόλογος του Ηράκλη μετά τη συνάντησή του με τον Πεζόστρατο».

«Μα είναι δυνατόν εγώ, ένας απόλυτος άρχοντας που όλοι οφείλουν υποταγή να δώσω τη μονάκριβή μου κόρη στον γιο του υπηκόου μου; Πώς τόλμησε να εκφράσει αυτό το προξενικό; Εγώ αντιπροσωπεύω τις αντιλήψεις της φεουδαρχικής κοινωνίας, όπου το πιο σημαντικό στοιχείο της είναι η αριστοκρατική καταγωγή, η γαλαζοαίματη φυλή. Θέλω να παντρέψω την κόρη μου με έναν γόνο βασιλικής οικογένειας, ώστε να ενισχύσω τα συμφέροντα μου και να αυξήσω την επικράτεια και τη δύναμη μου εξασφαλίζοντας ειρήνη στο βασίλειό μου. Δεν μ' ενδιαφέρει καθόλου αν η κόρη μου θα είναι ευτυχισμένη, αρκεί μέσω ενός επιτυχούς γάμου να υπηρετήσω τα κρατικά συμφέροντα και τις πολιτικές μου φιλοδοξίες. Και πάνω στην ώρα που όλα αρχίζουν να στρώνουν, εμφανίζεται ο πρώην δούλος μου και με θράσος ζητάει το χέρι της κόρης μου για τον γιο του. Τι προοδευτικές ιδέες είναι αυτές; Λες και γνωρίζει ο αμόρφωτος κλήρος τι πρεσβεύει η Αναγέννηση...Είναι τόσο άξεστοι και ακαλλιέργητοι που έχουν την ψευδαίσθηση ότι με τις προσωπικές αρετές, την ανδρεία και τις ικανότητες ενός απλού υπηκόου θα με πείσουν να δώσω την κόρη μου! Είμαι έξω φρενών! Αυτή τη στιγμή κιόλας θα διατάξω να εξοριστεί ο Ερωτόκριτος από το βασίλειό μου και να απαλλαγεί από τα καθήκοντα του βασιλικού συμβούλου ο πατέρας του. Αυτός ο βλάσφημος, ο άσημος και θρασύτατος νέος πρέπει να πάρει το μάθημα που του αρμόζει!!»

Γεωργία Ρούσου Γ4, 3^ο Γυμνάσιο Ρόδου

5ο Γυμνάσιο Ρόδου

Υπεύθυνη καθηγήτρια: Εμμανουέλα Διακοσάββα

Διδαχθέν κείμενο: Δήμητρα Χριστοδούλου, *Για ένα παιδί που κοιμάται.*

Τίτλος άσκησης: «Το παιδί του ποιήματος εκφράζεται για την ετερότητα με στίχους»

Σταμάτης Αντώνογλου, Β1, ποίημα, Το πεφταστέρι. Πατήστε [εδώ](#).

ΤΟ ΠΕΦΤΑΣΤΕΡΙ

Από τον ουρανό έπεσε ένα αστέρι.

Κοντοζύγωνε και μιλούσε.

Χρώμα μαύρο φορούσε

και με παρέα δε λαλούσε.

Της φύσης τα παιδιά μαζί,
το χόρευαν στο ταψί,
ανήμπορο να δει το φίλου
το μαλλί.

Μα το βράδυ να γυρνά,
μόνο στην ακροθαλασσιά,
με δάκρυα πολλά,
να βλέπει το φεγγάρι και τον Λυκαβηττό
μαζί, να σέρνει τον αγέρα να του
πάρει την ψυχή.

Διδαχθέν κείμενο: Δήμητρα Χριστοδούλου, *Για ένα παιδί που κοιμάται*

Τίτλος άσκησης: «Το παιδί του ποιήματος εκφράζεται με στίχους για την προσφυγιά»

Ιατρός Μιχαήλ-Άγγελος, Β1, ποίημα. Πατήστε [εδώ](#)

Ο ΠΟΝΟΣ ΤΗΣ ΞΕΝΙΤΙΑΣ

Προσφυγιά με μάτια κλειστά

ο πόνος και η ξενιτιά

η ελπίδα δε βρίσκεται στη δική μου τη καρδιά

άλλη υπομονή δεν έχω πια.

Ανεπιθύμητος νιώθω

και περιφρονημένος,

σαν ένα ρούχο παλιό

ταλαιπωρημένο και σχισμένο.

Όταν είχε ήλιο, δεν ήταν έτσι!
Ζούσα μια γλυκιά ζωή
γεμάτη θαλπωρή!
Όχι όπως τώρα στο σκοτάδι.

Διδαχθέν κείμενο: Μαρία Πυλιώτου, Λεώνη

Τίτλος άσκησης: «Η Λεώνη έχει μια διαδικτυακή γνωριμία με έναν νεαρό, ο οποίος της ζητά να συναντηθούν. Δεν του έχει όμως αποκαλύψει την κατάστασή της. Φανταστείτε τη σκηνή της συνάντησης ανάμεσα στη Λεώνη και το νεαρό και γράψτε ένα κείμενο».

Ισκάς Γεώργιος, Α2

Ένας καινούριος φίλος

Αφού η Λεώνη έδωσε τόπο και χρόνο συνάντησης με τον διαδικτυακό της φίλο, πήγε απευθείας να διαλέξει το πιο φανταχτερό φόρεμα που είχε στη γκαρνταρόμπα της. Γεμάτη αγωνία, η Λεώνη επικοινωνήσε με τον πατέρα της και τον παρακάλεσε να την πάρει στο κέντρο της πόλης, όπου θα βρίσκονταν με τον φίλο της. Ο πατέρας της προβληματισμένος, την ρώτησε αν είναι σίγουρη για την απόφασή της να γνωρίσει κάποιον απ' το διαδίκτυο από κοντά. Η Λεώνη χωρίς καμία αμφιβολία, του απάντησε ότι ο διαδικτυακός της φίλος δεν δείχνει όποιος και όποιος και ότι παρόλο που δεν τον έχει γνωρίσει, το ένστικτο της λέει ότι είναι ξεχωριστός.

Ο πατέρας της Λεώνης δεν είχε άλλη επιλογή και έτσι πηγαίνει τη Λεώνη στο κέντρο της πόλης. Η Λεώνη βλέπει ξαφνικά ένα συνομήλικο αγόρι που έχει το ίδιο πρόβλημα με αυτήν. Επειδή δεν φαντάστηκε ότι ήταν αυτός ο διαδικτυακός της φίλος, περίμενε για πολλή ώρα, ώσπου το αγόρι με το αναπηρικό αμαξίδιο την πλησίασε και της λέει:

- Γειά, τι κάνεις εδώ πέρα τόση ώρα;
- Τίποτα το σπουδαίο, περιμένω έναν φίλο μου που απ' ό, τι φαίνεται με έχει στήσει. Εσύ;
- Κι εγώ μια φίλη μου περιμένω τόση ώρα και δεν λέει να εμφανιστεί.
- Είσαι ο Νεκτάριος;
- Ναι, πώς με ξέρεις;
- Η Λεώνη είμαι!
- Δεν μπορείς να καταλάβεις πόσο χαίρομαι που επιτέλους έμαθα ότι είσαι εσύ!
- Εγώ να φανταστείς! Δεν πίστευα ότι θα βρω έναν άνθρωπο που είναι ακριβώς σαν εμένα!
- Τι θα έλεγες να πάμε να πιούμε κανένα καφέ;
- Είμαι μέσα!

Διδαχθέν κείμενο: Μαρία Πυλιώτου, Λεώνη

Τίτλος άσκησης: «Η Λεώνη έχει μια διαδικτυακή γνωριμία με έναν νεαρό, ο οποίος της ζητά να συναντηθούν. Δεν του έχει όμως αποκαλύψει την κατάστασή της. Φανταστείτε τη σκηνή της συνάντησης ανάμεσα στη Λεώνη και το νεαρό και γράψτε ένα κείμενο».

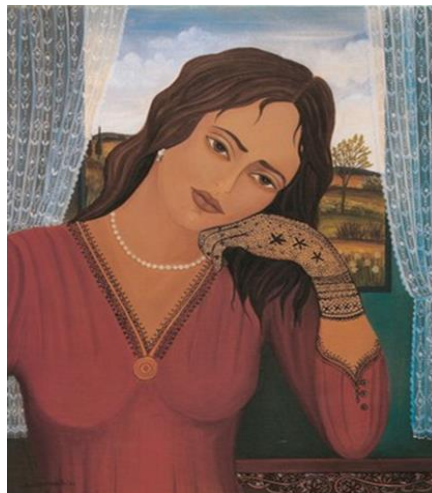
Κούττης Θεωρητής, Α2

Η συνάντηση

Η δύση σιγά-σιγά πλησίαζε και ο λαμπρός ήλιος αποχαιρετάει τον ουρανό. Εκείνη την στιγμή, η Λεώνη βρίσκεται στο δωμάτιο της και προσπαθεί να διαλέξει ποιο από τα δύο αγαπημένα της φορέματα να φορέσει. Αφού καταλήγει στο βελούδινο μαύρο, το φοράει και πάει να χτενιστεί. Δέκα λεπτά αργότερα χτυπάει ένα μήνυμα στο κινητό της. Αμέσως, τσουλάει το καρτσάκι της και πιάνει το κινητό να δει το μήνυμα. Ναι, ήταν ο Μάριος. Την ρωτούσε αν ήθελε να περάσει να την πάρει ή απλά να συναντηθούν στην πλατεία. Η Λεώνη αφού το καλοσκέφτηκε, του απάντησε πως θα προτιμούσε να βρεθούν στην πλατεία.

Το ρολόι κόντευε οκτώμισι και όταν ετοιμάστηκε, πήγε να χαιρετήσει τους γονείς της και να φύγει. Η μητέρα της, μόλις την είδε, την κοίταξε για λίγο, την φίλησε στο μέτωπο και έπειτα είπε: «καλά να περάσεις!». Ο πατέρας της, που βρισκόταν εκεί για να μιλήσουν με την μητέρα της, είπε: «να ξέρεις πως αυτόν θα μου τον γνωρίσεις, δεν θα σε αφήσω έτσι στα τυφλά με κάποιον που δεν ξέρω!» «Ναι μπαμπά!», απάντησε τότε η Λεώνη. «Ααα, και όχι πολλά πολλά, κανόνισε!», είπε αποφασιστικός ο πατέρας της. «Πω ρε μπαμπά, σταμάτα πια!», απάντησε ενοχλημένη και έφυγε.

Όταν πια έφτασε στην πλατεία, αναγνώρισε αμέσως τον Μάριο, το παιδί που επρόκειτο να συναντούσε, με τον οποίο μιλούσαν από τα σόσιαλ μίντια. Αρχικά δίστασε, όμως σκέφτηκε από μέσα της «Η τώρα ή ποτέ!» και τσούλησε με το καρτσάκι της προς το αγόρι. Όταν τον χαιρέτησε, το αγόρι σκέφτηκε και έπειτα απάντησε, «Γεια σου, Λεώνη, λοιπόν, πάμε μια βόλτα; Θέλεις να σε βοηθήσω;». Η Λεώνη έκπληκτη και χαρούμενη από την απάντηση του νεαρού είπε, «Ναι, βέβαια!» και τότε έφυγαν προς την παραλία.

Διδαχθέν κείμενο: Διδώ Σωτηρίου, *Ταξίδι χωρίς επιστροφή*

Τίτλος άσκησης: «Η Αλίκη πριν φύγει εσπευσμένα για τον Πειραιά με την θεία Ερμιόνη και την κυρά-Χρυσή αποχαιρετά μια παιδική της φίλη στη Σμύρνη, η οποία είναι από την Τουρκία. Φανταστείτε τη σκηνή του αποχαιρετισμού ανάμεσα στα δύο κορίτσια. Αφηγηθείτε σε πρώτο ή τρίτο πρόσωπο».

Κουφού Παντελία, Α2

Οι Τελευταίες Λέξεις

Όταν έφυγα από το πατρικό μου σπίτι με τη θεία Ερμιόνη, της είπα:

-Θεία, πρέπει να αποχαιρετήσω τη φίλη μου την Νεργκίς. Δεν μπορεί, θα τη θυμάσαι. Μπορούμε να πάμε από το σπίτι της να της μιλήσω; Μένει κοντά στην επόμενη στάση του τρένου και δε θα αργήσουμε.

-Καλώς, αλλά πρέπει να είσαι σύντομη, μου είπε.

Καθώς βρισκόμασταν στο τρένο έκανα διάφορες σκέψεις: Θα ξαναδώ άραγε το φως του ήλιου που έμπαινε πάντα στο παλιό μου δωμάτιο; Τα ψηλά πράσινα δέντρα που περιτριγυρίζουν τον κήπο του σπιτιού; Τη θάλασσα με το σκούρο μπλε χρώμα που αγνάντευα κάθε απόγευμα από το μπαλκόνι; Θα δω ποτέ ξανά τη μαμά μου με τα πανέμορφα πράσινα μάτια της που χάριζαν άπλετη και αφειδώλευτη αγάπη κάθε φορά που ήμασταν μαζί; Δεν περνούσε κάτι άλλο από το μυαλό μου.

Μόλις φτάσαμε στο σπίτι της Νεργκίς, χτύπησα την πόρτα και τα χέρια μου έτρεμαν. Όταν άνοιξε η πόρτα και την είδα, δεν μπορούσα να συγκρατήσω τα δάκρυα από τα μάτια μου. Όταν με είδε, με ρώτησε αμέσως:

-Αλίκη, πως από δω; Γιατί φαίνεσαι στεναχωρημένη;

-Πρέπει να φύγω για την Αθήνα με τη θεία μου, δυστυχώς ξεριζωνόμαστε!, της απάντησα και πριν προλάβω να τελειώσω αναρωτήθηκε:

-Μα τι είναι αυτά που λες; Ποιος ξεριζωμός; Τι ακριβώς εννοείς;

-Ο θείος μου, ο Γιάγκος, πληροφορήθηκε για τον πόλεμο ανάμεσα στους Τούρκους και τους Έλληνες. Δεν πάνε καλά τα πράγματα. Τα νέα από το μέτωπο είναι άσχημα για εμάς. Δεν μπορούμε να μείνουμε άλλο εδώ! Θα καούμε ζωντανοί! Γι' αυτό ήρθα εδώ. Ήθελα να ξέρεις πως για μένα δε σημαίνει τίποτα η διαφορά της καταγωγής μας. Δε με νοιάζει που είσαι από την Τουρκία. Εμείς έχουμε μεγαλώσει μαζί. Για μένα είσαι πολύ σημαντική και μακάρι να μπορούσες να έρθεις μαζί μου στην Ελλάδα και να μην αναγκαζόμασταν να

χωρίσουν οι δρόμοι μας. Να ήμασταν μαζί και πάνω απ' όλα να ήξερα ότι θα είσαι ασφαλής.

Η Νεργκίς με δακρυσμένα μάτια μου απάντησε:

-Δε φανταζόμουν ότι είναι τόσο άσχημα τα πράγματα. Λυπάμαι πολύ, αλλά ξέρεις πως δεν μπορώ να έρθω μαζί σου. Θα είμαι καλά εδώ, στο υπόσχομαι. Να προσέχεις και προσπάθησε να στείλεις γράμμα, όταν με το καλό φτάσετε στην Ελλάδα.

-Κι εσύ να προσέχεις. Θα μου λείψεις, της είπα, και πριν προλάβω να ολοκληρώσω τη φράση μου, είπε η θεία Ερμιόνη ότι πρέπει να φύγουμε.

Τότε απλά την αγκάλιασα και απομακρύνθηκα. Δεν μπορούσα να κάνω κάτι άλλο. Με τις λίγες λέξεις που της είχαν απομείνει μου ψιθύρισε «Αντίο»

-Αντίο της είπα κι εγώ κι έφυγα.

Διδαχθέν κείμενο: Διδώ Σωτηρίου, Ταξίδι χωρίς επιστροφή

Τίτλος άσκησης: «Η Αλίκη πριν φύγει εσπευσμένα για τον Πειραιά με την θεία Ερμιόνη και την κυρά-Χρυσή αποχαιρετά μια παιδική της φίλη στη Σμύρνη, η οποία είναι από την Τουρκία. Φανταστείτε τη σκηνή του αποχαιρετισμού ανάμεσα στα δύο κορίτσια. Αφηγηθείτε σε πρώτο ή τρίτο πρόσωπο».

Κρητικού Βασιλική, Α2

Το Τελευταίο Αντίο

- Θεία, θεία! Προτού φύγουμε πρέπει να πάω να χαιρετήσω την φίλη μου την Μπελκίς.

- Όχι κορίτσι μου, δεν θα προλάβουμε!

- Θεία, σε παρακαλώ, έχω ανάγκη να τη δω, απάντησε η Αλίκη βάζοντας τα κλάματα.

- Εντάξει, θα πάμε, για λίγο, όμως!

Άρχισε να νυχτώνει και η θεία Ερμιόνη με την κυρά Χρυσή και την Αλίκη περπατούσαν στον δρόμο, με προορισμό το σπίτι της Μπελκίς .

Στη διάρκεια της διαδρομής έβλεπαν πολλά δυσαρεστημένα πρόσωπα και τα χαμόγελα των ανθρώπων ήταν εξαφανισμένα. Επικρατούσε ατμόσφαιρα αποπνικτική, σχεδόν νεκρική.

Αφού έφτασαν πια στο μεγάλο σπίτι της Μπελκίς , η Αλίκη χάρηκε τόσο πολύ κι έτρεξε αμέσως να αγκαλιάσει την αγαπημένη της φίλη. Ήταν τόσο σφιχταγκαλιασμένες , όπου καταλάβαινες τι σημαίνει η αγάπη σε μια ηλικία που δεν γνωρίζει χώρες, έχθρες και διαχωρισμούς.

- Αλίκη , τι κάνεις εδώ;

-Μπελκίς , ήρθα να σε αποχαιρετήσω! Αύριο, το χάραμα, προτού καν προλάβει ο ήλιος να

ανατείλει, εγώ θα πάω με την θεία μου στο πατρικό σπίτι να ενημερώσω την οικογένειά μου για την δυσάρεστη κατάσταση που θα επικρατήσει τις επόμενες μέρες.

-Καλά θα κάνεις.

-Εσύ είσαι εδώ, μια χαρά προστατευμένη. Εγώ, όμως ...

-Μην ανησυχείς, όλα θα πάνε καλά, είπε η Μπελκίς και την διέκοψε.

-Θα θυμάμαι όλες τις απίθανες στιγμές που περάσαμε μαζί, τις λύπες αλλά και τις χαρές.

Τότε πέρασαν από το μυαλό της Αλίκης, σαν μια ταινία βωβού κινηματογράφου, οι αξέχαστες αναμνήσεις με την παιδική της φίλη, που θα έμεναν χαραγμένες για πάντα στη ψυχή της. Ξέσπασε σε γοερά κλάματα, πιστεύοντας ότι χάνει τη μοναδική φίλη της που την είχε στηρίξει, όταν την κορόιδευαν τα παιδιά που έπαιζαν στην αλάνα, επειδή δεν ήξερε τους κανόνες του παιχνιδιού και πάντα έχανε.

Είχε πάει η ώρα πολύ αργά, έπρεπε να φύγουν η θεία Ερμιόνη με την κυρά Χρυσή και αυτό το λυπημένο κοριτσάκι που τα δάκρυά του έπεφταν στα μαγουλά του, σαν χοντρές ψιχάλες βροχής .

- Αλίκη, φεύγουμε! φώναξε η κυρά Χρυσή.

- Έρχομαι!, απάντησε εκείνη .

Το μόνο που θυμάται είναι το αντίο το οποίο βγήκε από το στόμα της φίλης της σαν να ήταν και το τελευταίο.

Διδαχθέν κείμενο: Διδώ Σωτηρίου, Ταξίδι χωρίς επιστροφή

Τίτλος άσκησης: «Η Αλίκη πριν φύγει εσπευσμένα για τον Πειραιά με την θεία Ερμιόνη και την κυρά-Χρυσή αποχαιρετά μια παιδική της φίλη στη Σμύρνη, η οποία είναι από την Τουρκία. Φανταστείτε τη σκηνή του αποχαιρετισμού ανάμεσα στα δύο κορίτσια. Αφηγηθείτε σε πρώτο ή τρίτο πρόσωπο».

Σκούμπρου Μελίνα, Α2

EMINE

Έσφιξα σφιχτά την Εμινέ στην αγκαλιά μου. Μου ήταν πολύ δύσκολο να την αφήσω. Μπορεί να μην ξαναβρισκόμασταν ποτέ! Αυτή ήταν η σκέψη που με βασάνιζε από τότε που εγώ και η κυρά-Χρυσή φτάσαμε στο σπίτι της. Τότε ξαναθυμήθηκα τη βασανιστική διαδρομή από τη Σμύρνη ως εκεί. Βλέπαμε το τρένο, που όπως κάθε απόγευμα περνούσε από τον σταθμό, να σταματάει απότομα μπροστά μας. Μπήκα με βαριά καρδιά και στα τυφλά ακολουθούσα την κυρά-Χρυσή. Με κατέκλυσε το άγχος και η στεναχώρια, αυτά τα συναισθήματα που ένιωθαν μόνο όσοι βίωναν αυτό που βίωνα εγώ. Αυτοί, που έπρεπε να φύγουν μακριά με το πρώτο βαπόρι και να αφήσουν πίσω τους ολόκληρη την οικογένειά τους. Αυτοί που έπρεπε να τρέξουν, μέχρι να φτάσουν στην πόρτα της κολλητής τους, για να την αποχαιρετήσουν, όσο υπάρχει ακόμα η ευκαιρία, όσο ήταν ακόμα ζωντανοί!

Από το τρένο έβλεπα μόνο τα θολωμένα από τις σκέψεις μου δέντρα, τα οποία μπορεί σε λίγο να μην ήταν πλέον πράσινα. Έβλεπα τη θάλασσα να περνάει γρήγορα μπροστά από τα

μάτια μου, αφού ήξερα ότι σύντομα μπορεί να έσπαγε ο δρόμος και να πέφταμε στα σκοτεινά νερά της. Έβλεπα πινακίδες, ανθρώπους, σαν να ήταν χρωματιστές κουκκίδες, αφού το βράδυ τέτοιες θα ήμασταν κι εμείς στην απέραντη θάλασσα. Τέλος, έβλεπα τον ζεστό ήλιο, που ήξερα ότι μπορεί πλέον να μη φώτιζε για εμάς τους Έλληνες.

Η διαδρομή πέρασε, ενώ εγώ και η κυρά-Χρυσή ήμασταν αμίλητες σε κάθε βασανιστικό λεπτό της. Ξαφνικά ένιωσα ένα τσίμπημα στο χέρι. Ήταν η Εμινέ, που ταραγμένη με ρώτησε τι σκεφτόμουν.

- Εμινέ, δεν θέλω να σε αφήσω. Απλά, θέλω να ξέρεις πως είσαι η καλύτερή μου φίλη, είπα βουρκωμένη, ενώ σκεφτόμουν πως θα ήταν καλύτερα η Εμινέ να ήταν Ελληνίδα, για να μπορέσουμε να φύγουμε μαζί.

- Κι εσύ είσαι η καλύτερή μου φίλη! Σε αγαπώ και θα σε περιμένω πάντα!

Η τελευταία λέξη που βγήκε από το στόμα της ήταν «αντίο». Το μόνο που μπορούσα να κάνω, ήταν να πω το ίδιο και να γυρίσω με την κυρά-Χρυσή στη Σμύρνη, για μια τελευταία φορά.

5ο Γυμνάσιο Ρόδου

Υπεύθυνη καθηγήτρια: Ιωάννα Λεντή

Εργασίες μαθητών σε διάλογο με το βιβλίο της Αγγελικής Δαρλάση, Το αγόρι στο θεωρείο.

Αχιλλέας Βογιατζής, Τζιέρι μου..., μια ιστορία εικονογραφημένη.
Για να την δείτε πατήστε [εδώ](#)

Η Σείγια Σανσόγλου δημιούργησε το ακόλουθο ποίημα.

Πατήστε και [εδώ](#)

Προσφυγιά

Όπως ξάφνου χάθηκαν οι κόκκινες τριανταφυλλιές
έτσι χάθηκε κι η ελπίδα για το αγόρι,
που στ' αυτιά του ακόμα ηχεί το τραγούδι της αδερφής του

Όλη η πλάση που αποκαλούν "πατρίδα" έγινε στάχτη
Μέχρι κι ο πιο τρανός κατέληξε να τον θερίζει η πείναμέσα στα κρύα πατώματα του θεάτρου
Όλοι προσπαθούν μάταια να επιβιώσουν...
Οι συνθήκες διαβίωσης, απάνθρωπες

Από το νόστιμο φαΐ στο, με κεντητό τραπεζομάντηλο, τραπέζι
κατέληξαν να παρακαλούν για χθεσινά απομεινάρια,
χαλασμένα, κρύα, ωμά φαγιά,
απλά για να γεμίσουν τις κοιλίες τους,
σε μια ξένη χώρα

Ο πόνος της απώλειας πιο πικρός κι απ' τον καφέ του γέροντα
Μια συγχορδία μελαγχολική
με συνθέτη τη φτώχεια και μαέστρο την απελπισία που βασιλεύει

Η ταλαιπώρια φίλησε στο στόμα
Τους έντρομους Σμυρνιούς

Νανούρισμα είναι οι κραυγές,
ξυμνητήρι το κλάμα της μάνας
που πάνω της σφίγγει το άψυχο σώμα του παιδιού της

Σαν σε σπирτόκουτα πακεταρισμένοι,
στο αφιλόξενο τούτο μέρος,
μόνη δύναμή τους
οι αναμνήσεις

Η χαρά τους εγκατέλειψε προ πολλού
Μονάχα ένα υποκατάστατο της αγνοφαίνεται
στις πλάνες του μυαλού και τα πολύ βαθιά όνειρα

Ο εγκέφαλος ταλαίπωρος,
επαναλαμβάνει μανιωδώς την εικόνα
που τα μάτια δάκρυσαν όταν είδαν,
που τα πόδια έτρεμαν και δεν ήξερες αν θα σε βαστάξουν
Την εικόνα που δημιούργησε το αφόρητο σφίξιμο στο στήθος
Η αγαπημένη οικογένεια να καίγεται ζωντανή
στο ριμαδιασμένο σπίτι,
λίγο πριν την χαραυγή του ήλιου

Κι όλα αυτά για έναν πόλεμο...

Χρήστος Σταυρογιάννης , Ημερολόγιο, Πατήστε [εδώ](#)

Στεργούλα Οικονομίδη
5ο Γυμνάσιο Ρόδου
Το αγόρι στο θεωρείο

Οι μέρες περνούσαν και ήμουν κλεισμένος στο δωμάτιο, νομίζοντας ότι είχα συντροφιά την Αρετούλα μου, που τόσο αγαπούσα. Ωσπου μια μέρα, γνώρισα τον Σάββα κάτω από συνθήκες ντροπής, αφού φοβόμουν να βγω απ' το δωμάτιο σκεπτόμενος ότι θα τον συναντήσω. Έμεινε στο θεωρείο μαζί με την μητέρα και τα μικρότερα αδέρφια του. Ο πατέρας του δεν ήξερε που ήταν, αν ζει ή αν έχει πεθάνει... Για να βοηθήσει την οικογένεια του πήγαινε και βοηθούσε έναν μανάβη.

Μία μέρα χτύπησε η πόρτα και ήταν εκείνος, μου πρότεινε να πάω, αλλά εγώ σκεπτόμενος ότι θα γίνω τσιράκι του, όπως είχε ο μπαμπάς τον μικρό Μπόρα, απέρριψα αυτό το ενδεχόμενο.

Ο Σάββας κάθε μέρα πριν την δουλειά πήγαινε στο κέντρο αναζήτησης. Μου είχε προτείνει αλλά αρνήθηκα φοβούμενος για την αρνητική απάντηση. Ύστερα από μέρες χαρούμενος μου ανακοίνωσε ότι γύρισε ο πατέρας του.

Έτσι αποφάσισα να αναζητήσω τους γονείς μου ξεκίνησα την αναζήτηση χωρίς να γνωρίζω πού να πάω. Καθώς περπατούσα αντικρίσα ένα μαγαζί με λεβάντες και νοσταλγικά σκέφτηκα το παρελθόν, πλησίασα να τις μυρίσω. Ο πωλητής με ρώτησε άμα ήθελα αλλά ξαφνικά πετάχτηκε μία κυρία και με αγενή τρόπο του είπε ότι σκόπευα να τον κλέψω αποκαλώντας με πρόσφυγα. Η λέξη αυτή μου έμεινε χαραγμένη στο μυαλό και τριγυρίζοντας στους δρόμους σκέφτηκα ότι «ναι είμαι πρόσφυγας» και ότι αυτό που ζούσα δεν ήταν όνειρο αλλά η πραγματικότητα. Νοσταλγούσα την οικογένεια και το σπίτι που έχασα από την μία στιγμή στην άλλη...

Ακόμα και σήμερα έχω χαραγμένη στο μυαλό μου την παιδική μου ηλικία ως εμπειρία απώλειας όσων ατόμων αγαπούσα αλλά κι ως εμπειρία λύτρωσης, αφού γνώρισα άτομα που με αγαπούν, με στηρίζουν, ενδιαφέρονται.

Νιώθω, όμως, υπερήφανος γιατί από «πρόσφυγας», όπως μ' αποκαλούσαν υποτιμητικά, εξελίχθηκα σε έναν λαμπρό ράφτη... μάλιστα υψηλής ραπτικής! «Le grand tailleur», όπως θα μ' έλεγε η μάνα μου, που τόσο κοσμοπολίτισσα ήταν...

Made with PosterMyWall.com

Στεργούλα Οικονομίδη, Ημερολόγιο . Πατήστε [εδώ](#)

Αυγή Σφυρίου, ημερολόγιο

Ο κυρ Θανάσης είν' καλός άνθρωπος. Αν δεν κάνω ζημιά μας δίνει φαΐ κι για τους τρεις, αλλά όχι τέτοιο ούτε τόσο όσο έκανε η μάνα πριν ξεριζωθούμε... Σήμερα μόλις έφτασα με περίμενε με μια στοίβα καφάσια. Πήρα βαθιά ανάσα και ξεκίνησα. Όπως κάνω να βάλω και το τελευταίο μια γυναίκα με καλά ρούχα και καλοχτενισμένα σαν στεφάνι μαλλιά, με πλησίασε αν και πελάτες δεν έρχονται τόσο νωρίς...

-Θέλετε κάτι, κυρία;

-Από πού είσαι;

-Όχι από δω. Δεν ήθελα να της πω γιατί συνήθως όποιος ήξερε μας κοιτούσε υποτιμητικά και δεν το άντεχα άλλο!

-Αδιανόητο άνθρωποι σαν και του λόγου σου να κλέβουν τις δουλειές μας και να ζουν με τα λεφτά μας!

Πριν προλάβω να σηκώσω το βλέμμα να την κοιτάξω στα μάτια είχε εξαφανιστεί. Τότε υποσχέθηκα ότι μια μέρα θα' φευγα από κει, θα έγραφα όλες τις ιστορίες που μου είχε ει ο πατέρας μου, αλλά κι άλλες δικές μου, και θα γινόμουν διάσημος παραμυθάς! Όλοι θα με θαύμαζαν!

Στο δρόμο για το σπίτι μπορούσα μόνο να σκεφτώ τα λόγια της γυναίκας και πόσο μου έλειπε ο πατέρας. Πόσο ήθελα να τον αγκαλιάσω, να ανακατέψει τα μαλλιά μου, να μου πει ότι έγινα ολόκληρος άντρας!

Μπήκα στο θεωρείο γεμάτος υπερένταση. Η μάνα μου θα πήγαινε στον Ερυθρό Σταυρό για τον πατέρα. Την βρήκα γονατισμένη στο εικόνισμα της Παναγιάς, από τα ελάχιστα που καταφέραμε να σώσουμε. Κατάλαβα ότι έκλαιγε γιατί σαν άκουσε να μπαίνω έσκυψε σαν να προσκυνούσε αλλά την είδα να σκουπίζει τα δάκρυα καθώς σηκωνόταν.

-Γεια σου, μάνα

-Ήρθες, καμάρι μου; απάντησε με σπασμένη από φωνή

-Η Σταυρούλα είναι καλά; η μικρή ήταν άρρωστη κι αυτό τρέλαινε τη μάνα μας

-Ναι, αγάπη μου, πριν λίγο κοιμήθηκε

-Με τον πατέρα τι έγινε; σφίχτηκε η καρδιά μου

-Τίποτα πάλι, ψυχούλα μου... και μ' αγκάλιασε

-Αύριο θα πάω εγώ να ψάξω

5ο Γυμνάσιο Ρόδου

Υπεύθυνη καθηγήτρια: Αντωνία Ματσίγκου

Εργασίες μαθητριών σε διάλογο με το κείμενο της Ρέας Γαλανάκη, Η μεταμφίεση (Ελένη ή ο Κανέννας), Γ΄ Γυμνασίου

Δέσποινα Βαλταδώρου.

Η ΟΔΥΣΣΕΙΑ ΜΙΑ ΓΥΝΑΙΚΑΣ (Ελένη ή Κανέννας)

Χρυσίνης Μπούκουρας παλιά, Ελένη Μπούκουρα τώρα ή Κανέννας όπως ένωθε βαθιά μέσα της είναι τα ονόματα για το ίδιο πρόσωπο. Μια ζωγράφος που έπραξε με τον πιο απίστευτο και απρόβλεπτο τρόπο για να κάνει αληθινά τα όνειρά της. Όμως είναι και μια μητέρα, ένας εξίσου σημαντικός ρόλος στη ζωή της.

Ως ο μεγαλύτερος γιος από τα τρία της παιδιά, έχω βιώσει τις περισσότερες στιγμές μαζί της. Κακές και καλές, χαρούμενες και δυσάρεστες. Ήμουν παρών σε όλα τα εμπόδια που αντιμετώπιζε η μητέρα μου μετά την αναγνωρισιμότητα που απέκτησε αφού ήρθε πίσω στην Ελλάδα. Την βοηθούσα να τα ξεπεράσει και στεκόμουν σαν βράχος δίπλα της. Ο πατέρας μου μας εγκατέλειψε και πήρε τον μικρό μου αδερφό μακριά μας, γεγονός που άφησε μια μεγάλη ουλή στην καρδιά της μητέρας μου.

Θυμάμαι σαν κινηματογραφικές εικόνες όταν ο πατέρας μου μάζευε τα πράγματά του σε μια βαλίτσα για να φύγει με την 'καλύτερη' φίλη της μαμάς μας. Η μητέρα μου προσπαθούσε να κρατήσει τον μικρό τότε Αλέξανδρο με όλη της την δύναμη, αλλά μάταια. Η φύση έπλασε τον άνδρα πιο δυνατό. Έφυγαν μακριά μας και η μάνα μου έκλαιγε στη μέση του σαλονιού απαρηγόρητη με το βλέμμα καρφωμένο στην κεντρική πόρτα. Της πήρε ένα κομμάτι από τον κόσμο της, ένα από τα παιδιά της, το σπλάχνο της. Κάτι μέσα της έσπασε εκείνη την ημέρα και θα διορθώνονταν μόνο εάν γυρνούσε ο μικρός πίσω στην αγκαλιά και τη ζωή της ο μικρός της γιος.

Μετά από αυτήν την εξέλιξη και τη δραματική απώλεια μπορούσες να δεις στο βλέμμα της μια δυσβάσταχτη στενοχώρια. Ωστόσο, καθημερινά προσπαθούσε να την κρύψει καθώς είχε άλλα δύο παιδιά που χρειαζόνταν την φροντίδα και την αγάπη της.

Θαύμαζα απεριόριστα τη μητέρα μου, την θαύμασα ακόμα περισσότερο όμως όταν πήρε την απόφαση να μου αποκαλύψει τον τρόπο με τον οποίο κατάφερε να μπει στην σχολή των Ναζαρηνών Ζωγράφων στη Νάπολη όπου σπούδασε ζωγραφική. Ήμουν έκπληκτος και συγκλονισμένος με το θάρρος και την τόλμη που είχε. Σκεφτείτε τις συνθήκες αμέσως μετά τη σύσταση του νέου ελληνικού κράτους και τις πατριαρχικές αντιλήψεις που κυριαρχούσαν παντού. Τότε οι άνθρωποι ήταν ακόμη κλειστόμυαλοι. Είχαν στο μυαλό τους την ιδεολογία ότι η γυναίκα πρέπει μόνο να γεννάει παιδιά, να τα μεγαλώνει και να ασχολείται με τις δουλειές του σπιτιού. Αυτό ευτυχώς έχει αλλάξει στις μέρες μας. Όλοι είμαστε ισότιμοι μεταξύ μας ανεξαρτήτως φύλου.

Η μητέρα μου ξεχώριζε, γιατί τόλμησε να έχει άλλα όνειρα. Διαφορετικά από αυτά που επέτρεπαν τα κοινωνικά στερεότυπα της εποχής της. Από μικρή λάτρευε την τέχνη, ειδικά τη ζωγραφική και είχε την περιέργεια και το στόχο να μάθει περισσότερα και να εξελιχθεί πάνω σε αυτόν τον τομέα. Ήξερε πως αυτό ήταν αντίθετο με όσα επιτρέπονταν στις γυναίκες εκείνης της εποχής και ότι ποτέ δεν θα μπορούσε να το επιχειρήσει με την αληθινή της ταυτότητα. Οπότε πήρε τη γενναία απόφαση να πάει στην Ιταλία για να κυνηγήσει το όνειρό της και να διεκδικήσει ένα καλύτερο μέλλον. Από όσα μου είπε, στην αρχή ήταν πολύ τρομαγμένη και φοβισμένη. Δεν ήξερε αν ήταν σωστό να πάει κόντρα στις απαγορεύσεις. Ήταν μόνη και δεν είχε από ποιόν να ζητήσει συμβουλή. Σκέφτηκε όμως πως πρέπει να κάνει αυτή την αρχή. Εξάλλου ήθελε μόνο να μορφωθεί περισσότερο από τις υπόλοιπες γυναίκες μέσα σε ένα ανδροκρατούμενο ως τότε καθεστώς. Δεν το θεώρησε μεγάλο παράπτωμα.

Για το λόγο αυτό ξανασκέφτηκε το ρίσκο που θα είχε η πράξη της, την τιμωρία που θα την περίμενε εάν κάποιος μάθαινε ότι ήθελε να μπει σε σχολή καλών τεχνών σε μια ξένη χώρα, προσποιούμενη έναν άνδρα και είπε πως «ναι» θα το κάνει. Ήταν πολύ δύσκολο γι' αυτήν, κάθε μέρα φοβόταν μήπως την υποψιαστούν αλλά έπειτα από κάποια χρόνια τής έγινε ρουτίνα. Είχε συνηθίσει τα ανδρικά ρούχα όπως και να αλλάζει τον τόνο της φωνής της, τόσο που είχε την αίσθηση ότι έπαιζε σε θέατρο. Ζούσε τόσα χρόνια σε ένα ψέμα αλλά περίμενε υπομονετικά την ημέρα που οι προσπάθειές της θα την ανταμείψουν και ζούσε με την προσδοκία ότι οι άνθρωποι θα άλλαζαν σκέψη και νοοτροπία.

Ήθελε να δείξει σε όλους τους άνδρες γύρω της πως μια γυναίκα μπορεί να γίνει εξίσου σπουδαία στον τομέα της. Όλοι μπορούν να μάθουν και να έχουν μεγάλες επιτυχίες σε αυτό που αγαπούν και έχουν τη σχετική γνώση. Πως οι γυναίκες δεν υστερούν και δεν είναι σε καμία περίπτωση κατώτερες. Άρα δεν χρειάζεται να υπάρχουν περιορισμοί και κοινωνικά στερεότυπα που τις αποκλείουν .

Η μητέρα μου πάντα ζωγράφιζε τους πίνακες της παρέα με την μουσική. Έλεγε πως της έδινε το συναίσθημα που ήθελε να απεικονίσει στα έργα της. Μετά από κάποια ηλικία καταλάβαινα μόνος μου ότι είναι ένα καλλιτεχνικό πνεύμα που της άρεσε πραγματικά ο τομέας στον οποίο αφοσιώθηκε παρά το κόστος που είχε για τη ζωή της, έτσι όπως εξελίχθηκαν τα πράγματα. Η ίδια μάλιστα με ώθησε στο να ακολουθήσω τα χνάρια της.

Θα μείνει στην ιστορία ως η πρώτη γυναίκα ζωγράφος στην Ελλάδα αλλά και ως εκείνη που κυνήγησε το πάθος της δίχως να δειλιάσει μπροστά στα ανυπέρβλητα εμπόδια της εποχής της. Απαρνήθηκε για λίγο τον εαυτό της, την ταυτότητά της ως γυναίκα, δημιούργησε ένα άλλο εγώ, έγινε ο Κανέναν και έπειτα η ζωή της κύλησε σαν μια άλλη Οδύσεια.

Κατερίνα Ζαλάχα,

Αγαπητό μου ημερολόγιο,

Σήμερα δεν ξέρω πώς νιώθω είναι σαν να κλείνω τα μάτια μου και να είναι όλα μαύρα αλλά το μαύρο δεν σταματάει ποτέ να υπάρχει, είναι ακόμα εκεί όταν ανοίγω τα μάτια μου και με στοιχειώνει με κάθε ανοιγόκλειμα. Έχω χάσει την αίσθηση του χρόνου, του τόπου αλλά και της ζωής. Δοκιμάζω το γράψιμο μήπως και με κάνει να καταλάβω τι σκέφτομαι και πώς να ξεφύγω από το ίδιο μου το μυαλό. Αισθάνομαι πως όσο περνάει ο χρόνος τόσο περισσότερο κατακλύζει η τρέλα το σώμα μου. Η μέρα περνάει με τον ίδιο τρόπο, η ίδια ρουτίνα, το ίδιο σπίτι, οι ίδιοι τέσσερις τοίχοι που με περικυκλώνουν. Δεν ελέγχω το σώμα μου, δεν μπορώ να ελέγξω τίποτα πλέον, δεν νιώθω, δεν υπάρχω. Είμαι μια μαριονέτα σε αυτό το παιχνίδι που ονομάζεται ζωή. Άλλωστε τι θα μπορούσε να νιώθει κάποιος στην θέση μου;

Έχω χάσει τα πάντα. Παλεύω καθημερινά να βρω κάτι έως και το πιο ασήμαντο πράγμα για να με κρατήσει λίγο ακόμα στη ζωή, αλλά είναι μάταιο και δεν νομίζω πως θα αντέξω για πολύ ακόμα. Δεν υπάρχει τίποτα λιγότερο και τίποτα παραπάνω σε αυτή τη ζωή για εμένα. Το μόνο που είχα ήταν η ζωγραφική, τα παιδιά μου και ο άντρας μου. Όλα αυτά όμως έφυγαν, τελείωσαν. Μέσα σε μικρό χρονικό διάστημα η ζωή μου άλλαξε και όλος μου ο κόσμος γκρεμίστηκε. Τα δύο μου παιδιά πέθαναν και το ένα δεν το έζησα καν γιατί μου το άρπαξαν μέσα απ τα χέρια. Τα παιδιά μου πέθαναν πριν καν προλάβουν να ζήσουν και πώς μπορεί να επιβιώσει μια μάνα μετά την τρύπα του κενού που αφήνει η απώλεια των παιδιών της; Δεν μπορώ χωρίς αυτά κάθε γωνιά του σπιτιού μου είναι γεμάτη με αναμνήσεις και με το πόσο ευτυχισμένοι ήμασταν. Δεν θα ξεχάσω ποτέ τα αθώα πρόσωπα τους και παρόλο που είχαν μεγαλώσει για εμένα θα είναι πάντα οι άγγελοι που φώτιζαν τον δρόμο μου. Όλα όμως χάθηκαν και έμεινα μόνη μου με την μόνη παρηγοριά την εικόνα από τα χαμόγελα τους χαραγμένα παντοτινά στο μυαλό μου και μια βρεγμένη κόλλα από τα δάκρυα μου που μαρτυράει τα συναισθήματα μου.

Άμα γύριζα τον χρόνο πίσω δεν ξέρω αν θα άλλαζα κάτι για να μπορέσω να κάνω την πραγματικότητα έστω και λίγο υποφερτή. Μπορεί να μην γνώριζα τον άντρα μου γιατί με διέλυσε με τον χειρότερο τρόπο του έδωσα την ψυχή μου, βασικά δεν ήταν καν ψυχή μου, τον αγάπησα με κάθε σπιθαμή του σώματος μου και τότε η ψυχή μου έγινε ψυχή του. Χαιρόμουν με τις χαρές του και έκλαιγα με τις λύπες του, ένιωθα τα συναισθήματα του πιο πολύ από ό,τι τα ένιωθε εκείνος, ένιωθα ασφάλεια και γαλήνη στα μάτια του. Οποτε με αγκάλιαζε ανατρίχιαζα και ένιωθα τα μάγουλα μου να παίρνουν φωτιά αλλά μάλλον δεν ήταν αρκετά και τελικά συνειδητοποιείς ότι υπάρχει η μονόπλευρη αγάπη. Μπορεί να έχεις δώσει σε κάποιον τα πάντα να του ανήκει η ψυχή και το σώμα σου, να του έχεις παραδοθεί τελείως και στο τέλος ακόμα να σε απογοητεύσει και να σε σκοτώσει με τις πράξεις και τα λόγια του, όπως έκανε και σε έμένα εξάλλου ο άνθρωπος που εμπιστεύτηκα. Οι σκέψεις αυτές με κάνουν να αναρωτιέμαι τι σημασία έχει να είμαι ζωντανή ενώ αργοπεθαίνω μέσα μου. Αυτός ο άνθρωπος ήταν η ζωή μου, ο αέρας στα

πνευμόνια μου αλλά μάλλον δεν ήμουν αρκετή για εκείνον. Δεν ξέρω αν θα καταφέρω να ξεπεράσω ποτέ την προδοσία του όμως δεν πρόκειται να ξεχάσω ποτέ το άγγιγμα και τη φωνή του. Παρόλα αυτά ο άνθρωπος αυτός και τα παιδιά μου δεν είναι το μόνο που σκέφτομαι αυτές τις σκοτεινές μέρες.

Εύχομαι να ήμουν ακόμα νέα να είχα τις αντοχές που είχα τότε την ψυχική δύναμη και την αυτοπεποίθηση, τίποτα δεν με φόβιζε θα μπορούσα να χαρακτηριστώ ως ατρόμητη. Κατάφερα να αψηφήσω τους κανόνες του τότε γιατί ήξερα ότι ήταν άδικοι και να πάρω το πτυχίο που τόσο λαχταρούσα παρόλο τον ρατσισμό που βίωσα λόγο του φύλου μου. Διότι άμα ήσουν γυναίκα τότε δεν μπορούσες να κάνεις πολλά, πόσο μάλλον να διεκδικήσεις να πάρεις πτυχίο και να διδάσκεις ως γυναίκα την τέχνη της ζωγραφικής! Μπορεί να πέρασα από πολλές φουρτούνες και αναταράξεις αλλά ποτέ δεν τα παράτησα και είμαι περήφανη γι' αυτό, παρόλο που η ζωή μου δεν εξελίχθηκε όπως ήθελα. Μου αρέσει να θυμάμαι πώς ήταν για κάποιον διάστημα, μου αρέσει το «τότε». Η ζωγραφική ήταν το πάθος μου και δεν θα άφηνα κάτι που δεν μπορούσα να ελέγξω όπως το φύλο μου να μου στερήσει το όνειρο. Ο τρόπος που το εργαλείο της ζωγραφικής ταίριαζε σαν ένα παραπάνω μέλος πάνω στο σώμα μου, σαν να γεννήθηκα με αυτό και σαν να ήταν το «πράγμα» που ήθελα για να ολοκληρωθώ, με έκανε να παθιαστώ ακόμα περισσότερο και να πραγματοποιήσω τον τολμηρό για την εποχή στόχο μου. Ένωθα ελεύθερη σαν να μην υπήρχε τίποτα που να με περιόριζε. Στα δικά μου μάτια ο κόσμος ήταν διάπλατα ανοιχτός, μπροστά στα δυο χέρια μου και με περίμενε να τον πλάσω στην μορφή που εγώ ήθελα. Μπορούσα με τη ζωγραφική να δημιουργήσω ό,τι κόσμο ήθελα αρκεί να σκεφτόμουν κάτι και έπειτα να γινόταν πραγματικότητα.

Αυτό είναι το θαύμα της ζωγραφικής για το οποίο πάλεψα, και κοιτώντας πίσω μετανιώνω που τα έργα μου εξαφανίστηκαν σε ένα κύμα απελπισίας που με κατέλαβε με αποτέλεσμα να τα κάψω. Ποτέ δεν θα βγει από το μυαλό μου η εικόνα τις φωτιάς που καίει τα έργα μου και ο μαύρος καπνός που ξεπροβάλλει από τα κάποτε όμορφα κομμάτια που είχα δημιουργήσει. Πονάω με την τωρινή απελπιστική μου κατάσταση, αλλά η ανάμνηση του παρελθόντος είναι μια γλυκανάλατη πινελιά στη μαύρη μου ζωή. Μπορεί η ζωή μου τώρα να μην έχει θέση μέσα στη ζωγραφιά και την πολυχρωμία αλλά μου φέρνει γαλήνη και μόνο το γεγονός ότι υπήρξε στο παρελθόν. Δεν ξέρω αν θα άλλαζα κάτι από το τότε και από το τώρα, μπορεί και να το άφηνα και έτσι. Πιστεύω αυτό ήταν και είναι το πεπρωμένο μου και αυτόν τον δρόμο πρέπει να ακολουθήσω. Πάντως ήταν μια διαδρομή που είχε καλά πράγματα αλλά τα επισκίασαν τα άσχημα. Ξέρω πως ήμουν γενναία, άλλαξα την ταυτότητα μου για να αποκτήσω αυτό που ήθελα αλλά τα χρόνια περνάνε η καρδιά τσαλακώνεται και μετά από κάποιο σημείο δεν ξαναφτιάχνει. Οι άνθρωποι αλλάζουν και εγώ έχω αλλάξει περισσότερο από όλους, Δεν έχω άλλες αντοχές είμαι κουρασμένη και τα μάτια μου είναι κόκκινα από το κλάμα που έχω ρίξει στην ανάμνηση του παρελθόντος μου. Έχω ζήσει πολλά και οι ρυτίδες που έχουν δημιουργηθεί γύρω από το άλλοτε όμορφο πρόσωπο μου το μαρτυρούν. Μάλλον δεν έπαψα ποτέ να είμαι ο Κανένας και δεν νομίζω να πάψω ποτέ. Έχουν αλλάξει πολλά μεταξύ του τότε και του τώρα και μέσα σε όλα αυτά εγώ κάπου χάθηκα και δεν κατάφερα να ξαναβρεθώ.

Παναγιώτα Κουρδουνάκη

(Γράμμα στον χαμένο γιο Αλέξανδρο ως Ελένη)

Αγαπητέ μου γιε,

Σου γράφω αυτό το γράμμα επειδή μου λείπεις υπερβολικά πολύ. Έχει περάσει πολύς καιρός από τότε που ο πατέρας σου σε πήρε μακριά μου και μας εγκατέλειψε εδώ, έμένα και τα δύο αδέρφια σου, μόνους μας .

Δυστυχώς, δεν πρόλαβα να κάνω κάτι για να μην σε απομακρύνει από εμένα. Μακάρι να είχα κάνει κάτι, θα μπορούσα. Άμα είχα προλάβει, θα μπορούσα να σε αγκαλιάζω κάθε μέρα, να σε υποστηρίζω με οποιαδήποτε απόφαση πάρεις και θα σου έδειχνα όλη μου την αγάπη που έχω για εσένα όπως την έδειχνα καθημερινά στα αδέρφια σου.

Επιπλέον, έγιναν πολλά πράγματα. Σου είπα ότι έχω γίνει διάσημος ζωγράφος; Πώς το κατάφερα όμως αυτό; Θα σου διηγηθώ τώρα την ιστορία μου. Το ταξίδι μου ήταν πολύ δύσκολο, έπρεπε να περάσω πολλά εμπόδια για να διασχίσω τον στόχο μου.

Καταρχάς, η σχολή που ήθελα να πάω είχε προτίμηση στο φύλο. Δέχονταν μόνο άντρες, όχι γυναίκες. Λογικά θα αναρωτιέσαι, πώς μπήκα στην σχολή, αφού είμαι γυναίκα; Μεταμφιέστηκα. Όταν έφτασα στην Ιταλία (Νάπολη), πήγα πίσω από μια συκιά και στερέωσα ένα καθρεφτάκι στο δέντρο. Φόρεσα ένα άσπρο πουκάμισο, ένα μαύρο σακάκι, ένα μεταξωτό φουλάρι και μάζεψα το μαλλί μου και έβαλα ένα καπέλο. Έπειτα, μπήκα στην σχολή και μετά από καιρό επιτέλους αποφοίτησα. Πέτυχα τον στόχο μου, άσχετα που είχα να αντιμετωπίσω πολλές δυσκολίες.

Αναγκαστικά, έπρεπε να θυσιάσω μερικά πράγματα για να φτάσω εδώ. Έπρεπε να αλλάξω την φωνή μου, να κρύψω το πραγματικό μου όνομα, να αλλάξω τις σκέψεις μου και την νοοτροπία μου και γενικά έπρεπε να αλλάξω τον εαυτό μου. Έκτος από αυτό, έπρεπε να προσαρμοστώ σε μια μεγάλη και ξένη χώρα, το οποίο ήταν πολύ δύσκολο. Μέτα από αυτό όμως, απέκτησα εσένα και τα αδέρφια σου, γεγονός που μου έφερε μεγάλη ευτυχία.

Σχετικά με τα αδέρφια σου, η αδερφή σου η Σοφία αρρώστησε άσχημα από την φυματίωση. Γι' αυτό πήγε και στις Σπέτσες, με τον αδερφό σου, προκειμένου να αλλάξει αέρα. Όμως, δεν τα κατάφερε και αυτό μας επηρέασε πολύ ψυχολογικά. Τώρα με τον αδερφό σου τον Ιωάννη, έχουμε θεσπέσια νέα. Κατάφερε να ολοκληρώσει τις σπουδές του στην Κοπεγχάγη στην Δανία και αφού τις ολοκλήρωσε, επέστρεψε πίσω στην Αθήνα, στο όμορφο σπιτικό μας. Με έκανε τόσο ευτυχισμένη, όμως η χαρά δεν διήρκεσε πολύ. Μετά από ένα χρόνο, ο Ιωάννης πέθανε από την ίδια αρρώστια με την αδερφή σου.

Φως μου, σε παρακαλώ έλα πίσω. Δεν πειράζει αν δεν θέλεις να μείνεις στο σπιτικό μας αλλά θέλω να σε δω, έστω για λίγο. Είμαι η μητέρα σου, έχω το δικαίωμα να σε δω, σωστά; Είμαι σίγουρη ότι έχεις γίνει ένα πανέμορφο αγόρι με καλή προσωπικότητα. Το νιώθω ότι δεν έχεις γίνει κακός άνθρωπος. Δεν με κρατάει τίποτα άλλο σε αυτή τη ζωή. Το χαμόγελο σου θέλω να δω για να λάμπει η ψυχή μου, επειδή τώρα την σκιάζει το σκοτάδι και να σε αγκαλιάσω για να ζεσταθώ από το κρύο τριγύρω μου.

Σε παρακαλώ αγαπητέ μου, έλα στην Αθήνα έστω για λίγο καιρό. Εγώ θα είμαι εδώ, στο

ζεστό σπιτικό μας. Η πόρτα θα είναι ανοικτή για εσένα και όταν μπεις, θα δεις μια γυναίκα με ένα πλατύ χαμόγελο να σε υποδέχεται. Ελπίζω να έρθεις, σε αγαπώ πολύ γιε μου.

Με αγάπη,
Η μητέρα σου

Παναγιώτα Μαρκοπούλου

Το γράμμα της Ελένης προς τον γιο της

Σπέτσες, 18/6/1872

Αγαπητέ μου γιε Αλέξανδρε,

Τι κάνεις, πώς είσαι, πού βρίσκεσαι; Σου γραφώ αυτό το γράμμα για να σου πω τι έχει γίνει αυτά τα τελευταία 15 χρόνια χωρίς εσένα.

Μου έχεις λείψει, σε σκέπτομαι συχνά. Ακόμα δεν μπορώ να ξεπεράσω αυτό που έγινε με τον πατέρα σου και σε πήρε μακριά μου. Αν και υπήρξα επαναστάτρια και πολύ τολμηρή για την εποχή μου, ωστόσο τώρα νιώθω τόσο αδύναμη. Χρειάστηκε να αλλάξω ταυτότητα, να απαρνηθώ τη γυναικεία μου φύση για να διεκδικήσω το όνειρό μου, τη μεγάλη μου λατρεία για τη ζωγραφική. Βγήκα νικήτρια σε καιρούς δύσκολους, βάζοντάς τα με όλα τα κοινωνικά στερεότυπα της εποχής σε Ελλάδα και Ιταλία. Τώρα όμως, έχω λυγίσει.

Δεν ξέρω πώς σου έχουν περιγράψει τα γεγονότα και τι γνωρίζεις για εμένα και τη σχέση μου με τον πατέρα σου. Ήσουν πολύ μικρός όταν σε χώρισε από εμένα, με παράτησε ολομόναχη με τα αδέρφια σου φεύγοντας μαζί με την ίδια μου την κολλητή φίλη. Δεν μπόρεσα ποτέ να δεχτώ αυτή την εξέλιξη. Δραματική ανατροπή, βλέπεις... Πέρασα και περνάω ακόμα δύσκολα ψυχολογικά με τη δική σου μακρόχρονη απουσία.

Για να διαχειριστώ την κατάσταση θεώρησα ωφέλιμο να γυρίσω πίσω στην Ελλάδα. Ξεκίνησα λοιπόν να παραδίδω μαθήματα ζωγραφικής στην Αθήνα και δίδαξα σε διάφορες κοπέλες τις βασικές γνώσεις για τη ζωγραφική. Έτσι κατάφερα να απαλύνω τον πόνο από την απουσία σου, να γεμίζω δημιουργικά τον χρόνο μου και να καλύπτω κάπως το κενό που μου δημιούργησε αυτή η δυσάρεστη κατάσταση.

Ο αδερφός σου, αυτήν τη στιγμή σπουδάζει στην Κοπεγχάγη. Εύχομαι να τελειώσει αισίως τις σπουδές του για να φέρει λίγη χαρά στην οικογένειά μας. Δυστυχώς με την αδερφή σου τα πράγματα δεν πάνε πολύ καλά. Πρόσφατα αρρώστησε με φυματίωση. Γι' αυτό αναγκάστηκα να έρθω στις Σπέτσες, στο σπίτι του θείου σας, για να έχει καθαρό αέρα. Περιμένουμε ευχάριστα αποτελέσματα από τη θεραπεία της, μακάρι να γίνει καλά γιατί δεν μπορώ να την βλέπω να υποφέρει.

Εύχομαι εσύ να είσαι καλά και ευτυχισμένος, σε αντίθεση με εμάς εδώ. Ελπίζω να διαβάσεις το γράμμα μου, να μην με μισείς και να με σκέφτεσαι έστω και λίγο. Αν δεν ζητάω πολλά γράψε και εσύ μια απάντηση να δω πώς πάει η δικιά σου ζωή. Σ' αγαπώ, μου λείπεις, δεν θα ξεπεράσω ποτέ την απομάκρυνσή σου από κοντά μου.

Πολλά φιλιά, η μανούλα σου.

Γαβριέλλα Ντελλάκη

30 Μαΐου 1857

Αγαπημένο μου ημερολόγιο,

Έτσι όπως τα έχουν φέρει τα πράγματα μόνο εσένα μπορώ να εμπιστευτώ, αφού ακόμα και τα άτομα που είχα στενή σχέση μαζί τους δεν φάνηκαν πιστοί και με πρόδωσαν. Έχουν περάσει μήνες από τότε που επέστρεψα στην Ελλάδα και δεν μπορώ να σου κρύψω πως ακόμα νιώθω χαμένη, σαν ένα κομμάτι του εαυτού μου να έχει ξεριζωθεί από εμένα.

Έχω καταφέρει να συνέλθω έστω και λίγο κι αυτό μόνο για τα παιδιά μου, διότι σίγουρα η απουσία του πατέρα και του αδελφού τους δεν είναι μικρή. Πρέπει να παραμείνω δυνατή, να σταθώ ξανά στα πόδια μου και να μην αφήσω τίποτα να διαλύσει τους αμέτρητους κόπους μου ώστε να φτάσω στο σημείο που βρίσκομαι σήμερα. Υπάρχουν στιγμές που αμφιβάλλω για το αν θα υπάρξει τέλος στα πάθη μου, αλλά θέλω να ευελπιστώ για το καλύτερο.

Δεν μπορώ να σου αρνηθώ πως υπάρχει μέσα μου θυμός και στενοχώρια που καίει την ψυχή μου, εκεί που επιτέλους ένιωθα πως η ζωή μου είναι ολοκληρωμένη και κυλάει ομαλά, ξαφνικά όλα κατέρρευσαν όταν έμαθα πως ο σύζυγός μου, που τόσο πολύ αγαπώ, αποφάσισε να με παρατήσει και να φύγει με την στενή φίλη μου και εκτός αυτού, είχε το θράσος να μου στερήσει τον μικρότερο γιο μου, τον Αλέξανδρο. Τι έκανα για να αξίζω τέτοια δυστυχία; Δεν πρόλαβα ούτε καν να αποχαιρετήσω το βλαστάρι μου. Τι έκανε την φλογερή μας αγάπη να σβήσει; Για εκείνον, όχι μόνο άλλαξα πατρίδα αλλά και θρησκεία.

Κι έτσι, μετά από όλα αυτά, δεν μπορούσα να μείνω πια σε αυτόν τον τόπο που είναι γεμάτος αναμνήσεις με εκείνον. Οπότε, αποφάσισα να γυρίσω στην Ελλάδα ώστε να αφήσω πίσω ό,τι αφορά εκείνον και να κάνω μια καινούργια αρχή στην πατρίδα μου με ελπίδα πως κάποια στιγμή θα τον ξεχάσω. Είναι περίεργο πως ακόμα και ύστερα από όλα αυτά που μου έχει κάνει δεν μπόρεσα να τον μισήσω όσο και αν προσπαθώ. Έχουν αλλάξει πολλά στην Ελλάδα και δεν μπορώ να μην νιώθω νοσταλγία για τις στιγμές που πέρασα με τον πατέρα μου εδώ.

Αυτό που μου προκάλεσε ιδιαίτερη απογοήτευση όμως είναι πως δεν έχουν γίνει μεγάλες αλλαγές όσο αφορά την ισότητα των δύο φύλων. Είναι πραγματικά λυπηρό πως ακόμα και μετά από τόσα χρόνια, οι γυναίκες αντιμετωπίζονται με υποτιμητικό βλέμμα όχι μόνο στον χώρο της ζωγραφικής αλλά και σχεδόν παντού. Η εύρεση δουλειάς ήταν αρκετά δύσκολη καθώς δεν είναι λίγοι αυτοί που συνεχίζουν να έχουν την ιδεολογία πως οι άνδρες είναι ανώτεροι από τις γυναίκες και πως δεν θα έπρεπε να έχουμε πρόσβαση σε οτιδήποτε άλλο εκτός από τις δουλειές στο σπίτι. Μου προκαλεί έντονη οργή αυτό το γεγονός διότι γνωρίζω πως ακόμα κι αν έχω δουλέψει τόσο σκληρά για να φτάσω εδώ και έχω τις διπλάσιες ικανότητες από έναν άντρα, θα προτιμήσουν εκείνον και θα τον βρουν καταλληλότερο για αυτήν την δουλειά, απλούστατα επειδή αυτός είναι άντρας κι εγώ γυναίκα.

Μετά την επιστροφή μου στην Ελλάδα, η ζωγραφική μου άλλαξε χρώμα. Τα ζωηρά χρώματα που έδειχναν πάθος, αγάπη, χαρά και ενθουσιασμό άλλαξαν σε μονότονα χρώματα γεμάτα αρνητικά συναισθήματα όπως θλίψη και φόβο, αλλά υπάρχει μια μικρή έγχρωμη απόχρωση στο βάθος που ονομάζεται «ελπίδα». Η «ελπίδα» είναι τα παιδιά μου. Είναι η έμπνευση μου στις περισσότερες από τις ζωγραφιές μου και με ενθαρρύνουν να συνεχίσω. Οι μέρες κυλάνε αρκετά γρήγορα. Αυτό πιστεύω πως γίνεται διότι πολλές φορές βυθίζομαι στις σκέψεις μου χάνοντας την αίσθηση του χρόνου. Με φοβίζει όμως, θα ήθελα ο χρόνος να σταματήσει έστω και για λίγο ώστε να μπορέσω να εκτιμήσω παραπάνω αυτά που έχω τώρα, γιατί πιστεύω πως το μέλλον μου κρύβει δυσκολίες που δεν νομίζω πως θα είμαι έτοιμη να αντιμετωπίσω. Αυτά ήθελα να σου εξομολογηθώ για σήμερα. Πρέπει να φύγω για να ολοκληρώσω τον πίνακα μου.

Μαρκέλλα Παλατιανού

Αθήνα, 22 Απριλίου 1878

Αγαπημένο μου ημερολόγιο,

Πάει καιρός από την τελευταία φορά που σε ενημέρωσα για την πορεία της ζωής μου. Σχεδόν τριάντα χρόνια πριν. Είμαι άλλος άνθρωπος. Δεν με αναγνωρίζω πλέον. Ανακαλώ στην μνήμη μου τον ενθουσιασμό, την ανεμελιά της ηλικίας αυτής. Πώς τρέχει έτσι ο χρόνος; Εσύ δεν έχεις καμία διαφορά. Ακριβώς όπως σε θυμάμαι. Είσαι τυχερό που παραμένεις αναλλοίωτο με το πέρασμα του χρόνου. Οι άνθρωποι δεν έχουν αυτήν την ικανότητα, δυστυχώς ή ευτυχώς. Καθημερινά μεταβάλλεται ο τρόπος σκέψης, ο ίδιος μας ο εαυτός. Δεν αποτελώ εξαίρεση.

Οι φιλοσοφίες άλλη ώρα όμως. Οφείλω να σου εξηγήσω τις αλλαγές για τις οποίες κάνω λόγο. Θα προσπαθήσω να το κάνω σύντομα, δεν φημίζομαι για το κοντινό μου παρελθόν. Το σημαντικότερο μου επίτευγμα είναι το πτυχίο της ζωγραφικής, για το οποίο δεν σταματούσα να σου μιλάω.

Ξέρεις πολύ καλά πόσο δύσκολο ήταν για εμένα να τα καταφέρω. Χρειάστηκε να απαρνηθώ την θηλυκή μου φύση, η οποία δεν ήταν αποδεκτή στη συγκεκριμένη σχολή. Για εκείνους ήμουν εκ γενετής ανίκανη, επειδή ήμουν γυναίκα. Θαρρείς και τα φυλετικά μου χρωμοσώματα καθορίζουν τις καλλιτεχνικές μου ικανότητες!

Πώς θα ένιωθαν, άραγε, αν μάθαιναν ποτέ ότι ένα πλαστό χαρτί με αντρικό όνομα, με κατέστησε ίση με τους άντρες ανταγωνιστές μου; Θα ένιωθαν πως εκείνοι με αδίκησαν ή πως εγώ τους ξεγέλασα; Τότε η θέλησή μου -σχεδόν ανάγκη είχε γίνει- να πάρω το πτυχίο μου έδινε τη δύναμη να μην λογαριάζω τίποτα μπροστά στο όνειρό μου, αλλά και ταυτόχρονα την αδυναμία να διεκδικήσω τη θέση αυτή με την πραγματική μου ταυτότητα.

Έχω γίνει γνωστή στην Ελλάδα και παραπέρα. Είναι ένας θρίαμβος και αυτός. Παντρεύτηκα με κάποιον που τώρα μου είναι άγνωστος. Προδόθηκα διπλά. Θα προτιμούσα να μην

αναφερθώ συγκεκριμένα. Είχα την ευλογία να αποκτήσω τρία παιδιά. Τον Ιωάννη, τη Σοφία και τον Αλέξανδρο μου.

Ο Θεός όμως είχε άλλα πλάνα. Δεν εκτίμησα ό,τι μου είχε δοθεί απλόχερα. Γι' αυτόν τον λόγο Εκείνος θεώρησε καλύτερο να πάρει στην αγκαλιά Του την μονάκριβή μου κόρη πάνω στα χρόνια της νιότης της. Κάποιες φορές κάνω σκέψεις τρελές. Ίσως και να γλίτωσε. Όταν είσαι γυναίκα ξεκινάς την ζωή σου με ένα μειονέκτημα. Πρέπει να κοπιάσεις διπλά, γιατί είναι δεδομένο από τα κοινωνικά στερεότυπα ότι δεν αξίζεις.

Και αν δεν είχα δει εκείνο το ενύπνιο; Αν δεν είχε έρθει στο ύπνο μου η Μπουμπουλίνα να με παροτρύνει, να μου δώσει πρότυπο, να αποτελέσει έμπνευση, θα τα είχα καταφέρει; Και εκείνη γυναίκα ήταν.

Ο Ιωάννης μου, είναι καλλιτέχνης, μαχητής. Μάχεται κάθε μέρα να μείνει δίπλα μου. Εκείνος δεν έχει να πολεμήσει τις προκαταλήψεις, είχε την τύχη να γεννηθεί άντρας! Είναι ο μόνος που με καταλαβαίνει πραγματικά. Τον βασανίζει η σκέψη ότι ίσως με αφήσει, όχι οικειοθελώς. Υποφέρει. Ο μικρός γιος ακόμα να μου απαντήσει. Καμία ανταπόκριση στις επιστολές που του στέλνω. Κάνω υπομονή, μέρα-νύχτα. Σκέφτομαι ότι ζει ευτυχισμένος, χωρίς έγνοιες και ανησυχίες. Δεν χάνω ελπίδες, ούτε απογοητεύομαι. Δεν μπορώ όμως να αποκρύψω την δυστυχία που με κατακλύζει.

Κάποιοι με αποκαλούν τρελή. Λένε πως έχω αρχίσει να ξεχνώ ποια είμαι. Κι όμως γνωρίζουν τα πάθη μου. Ίσως δεν έχουν βιώσει την απώλεια κάποιου που αγαπάνε. Το χειρότερο που μπορεί να συμβεί σε κάποιον ζωντανό είναι να ζήσει για να δει τους δικούς του να χάνονται. Δεν συγκρίνεται με τίποτα ο χαμός των παιδιών σου. Προσεύχομαι για τον μεγάλο μου γιο και ελπίζω για τον μικρό. Και τι δεν θα έκανα για να είμαι πάλι με την οικογένειά μου. Ζητάω πολλά; Ένα αίσιο τέλος, να δικαιωθώ. Ο πολυμήχανος Οδυσσέας τα κατάφερε, εγώ γιατί όχι; Πόσο άδικη η ζωή...

Εν πάση περιπτώσει. Δεν θέλω να σε φορτώσω άλλο. Σε ευχαριστώ που είσαι πάντα εδώ και περιμένεις να σου πω τα νέα μου, ακόμα και αν δεν το κάνω συχνά. Δεν με εγκατέλειψες ποτέ. Είσαι δίπλα μου στις χαρές και τις λύπες μου. Το εκτιμώ περισσότερο από όσο το δείχνω. Θα προσπαθήσω να σε ενημερώσω για τυχόν εξελίξεις. Εάν δεν τα καταφέρω, σημαίνει πως με έχει καταβάλει η μιζέρια, τίποτα θετικό. Μην με ψάξεις. Δυσκολεύομαι να πω αντίο. Πιθανόν να βρεθούμε σε κάποια άλλη ζωή. Μπορεί και ποτέ ξανά.

Γι' αυτό σε αποχαιρετώ.

Arrivederci, αγαπημένο μου ημερολόγιο

5ο Γυμνάσιο Ρόδου

Υπεύθυνη καθηγήτρια: Γεωργία Παπασταθοπούλου

Σε διάλογο με το μυθιστόρημα της Αγγελικής Δαρλάση, Το αγόρι στο θεωρείο, ποίημα της Αθανασίας Γιούλη με τίτλο *Η παλιά ζωή*.
Πατήστε [εδώ](#)

5ο Γυμνάσιο Ρόδου

Υπεύθυνη καθηγήτρια: Ευστρατία Σαχλού

Γιάννης Καραμιχάλης, Β3

Σε διάλογο με το μυθιστόρημα : Δαρλάση, Α. (2017). Το αγόρι στο θεωρείο. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Είχε περάσει πολύς καιρός από την ημέρα που έγινε η παράσταση. Ο Αναστάσης κατάλαβε, σχεδόν αποδέχτηκε αυτό που είχε συμβεί στην οικογένειά του και σταμάτησε να τους ψάχνει.

Ήταν μια συνηθισμένη μέρα, όπως όλες οι άλλες και ο Αναστάσης έκοβε βόλτα στην αγορά, ενώ η Δόμνα, η φίλη των γονιών του, δούλευε μαζί με τις άλλες γυναίκες στο θεωρείο του θεάτρου όπου ζούσαν. Καθώς περπατούσε, απολάμβανε την όμορφη και πλούσια μυρωδιά των τριαντάφυλλων. Να και κάτι γνώριμο! Ξένος μέσα σε ξένους, αλλά και τόσα ίδια πράγματα. Είχε ανάγκη, βλέπεις, να νιώσει πως ανήκει κάπου. Να νιώσει ένα με τους άλλους. Ήταν, όμως, τόσο διαφορετικοί όλοι αυτοί του θεωρείου με τους υπόλοιπους.

Άξαφνα, από μακριά είδε ένα πρόσωπο γνώριμο. Προσπαθούσε και ξαναπροσπαθούσε να καταλάβει ποιον του θύμιζε. Ή μάλλον προσπαθούσε να πιστέψει ποιον του θύμιζε. «Ήταν δυνατόν να είναι ο πατέρας του;» Χωρίς δεύτερη σκέψη, άρχισε να τρέχει προς τον κύριο αυτό. Ήταν, όμως, μακριά και όσο γρήγορα κι αν έτρεξε, εκείνος χάθηκε στα στενά.

Όταν γύρισε στο θεωρείο, τα διηγήθηκε όλα στη Δόμνα με κάθε λεπτομέρεια. Η Δόμνα του μίλησε ήρεμα. «Είναι όλα στη φαντασία σου. Πρέπει να δεχτείς την αλήθεια. Πρέπει να αφήσεις πίσω σου το παρελθόν και τα φαντάσματά του και να προχωρήσεις. Αυτή είναι η νέα μας ζωή. Αν συνεχίσεις έτσι, θα καταλήξεις τρελός και όλοι θα σε κοροϊδεύουν». Και οι άλλοι τα ίδια του έλεγαν. «Έχουμε που έχουμε τα προβλήματα μας, που δε μας δέχονται οι ντόπιοι, που μας προσβάλλουν, μας ποδοπατούν. Τι θέλεις να λένε; Να, ένας

παράταιρος;»

Μόνο ο καλύτερός του φίλος τον πίστεψε. Ήξερε κι αυτός τι θα πει πόνος. Μα αυτός ήθελε να γίνει ίδιος με τους άλλους. Προσπαθούσε να πείσει τον Αναστάση . «Έλα, βρε, Αναστάση! Πρέπει να πάμε με τα νερά τους. Αλλιώς, χαθήκαμε».

Αυτός, όμως, ήταν σίγουρος. Δεν μπορεί να χάθηκαν, έλεγε και ξανάλεγε. Είναι ζωντανοί και είναι εδώ. Πρέπει να κάνω κάτι, για να τους βρω, επαναλάμβανε συνεχώς. Ήταν σίγουρος. Αυτό που είδε ήταν αληθινό. Δεν ήταν φαντασίωση. Έτσι αισθανόταν.

Την άλλη μέρα, πήγε ξανά στην πλατεία, μα δε βρήκε αυτό που έψαχνε. Έψαχνε, έψαχνε, έψαχνε. Πήγε και σε άλλες περιοχές της πόλης,

μαζί με τον φίλο του, αλλά μάταια. Περνούσαν οι μέρες και δεν έβρισκε πουθενά τον πατέρα του. Σιγά-σιγά, άρχισε κι ο ίδιος να αναρωτιέται αν ο άντρας που είχε δει εκείνη την ημέρα με το πρόσωπο του πατέρα του ήταν δημιούργημα της φαντασίας του. Ήθελε τόσο να βρει ένα σημείο αναφοράς. Ήθελε να βρει κάτι γνώριμο. Δεν του αρκούσαν οι άλλοι. Όπως το είπε. Οι άλλοι, τίποτα παραπάνω. Έτσι, σταμάτησε να ψάχνει και να ελπίζει ότι κάτι θα βρει.

Μια μέρα, που καθόταν στην αίθουσα του αμφιθεάτρου, σκεφτόταν γιατί έπρεπε να φύγουν μακριά από το σπίτι τους. Γιατί έπρεπε να εγκαταλείψουν όσα και όσους γνώριζαν. Ήταν δίκαιο αυτό; Είχαν κάνει κάτι, για να το αξίζουν; Τι είχαν κάνει κι έπρεπε να ζουν έτσι; Όλες αυτές οι σκέψεις τριβέλιζαν το μυαλό του.

Και να, που ξαφνικά είδε πάλι αυτόν τον άντρα, αλλά τώρα ήταν με μια γυναίκα μαζί. Η μορφή της ήταν τόσο γνώριμη! Ήταν η μαμά του! Είναι η μαμά μου! Είναι οι γονείς μου, φώναζε και ξαναφώναζε. Είναι ζωντανοί και είναι εδώ. Δεν είμαι πια μόνος. Οι περαστικοί είχαν σαστίσει. Δεν είχαν ξαναδεί παρόμοιο περιστατικό. Δεν μπορούσαν να καταλάβουν τι γινόταν. Μόνο, όταν οι γονείς του Αναστάση έπεσαν στην αγκαλιά του με δάκρυα, κατάλαβαν πως ήταν πρόσφυγες από τη Σμύρνη. Μόνο τότε ένιωσαν τι σημαίνει αποχωρισμός, προσφυγιά, μοναξιά.

Η Δόμνα έμεινε με το στόμα ανοιχτό . Όταν τους είδε μπροστά της, δεν πίστευε στα μάτια της. Ανυπομονούσαν όλοι μαζί να μάθουν τι είχε γίνει. Οι γονείς του Αναστάση τούς τα είπαν όλα «χαρτί και καλαμάρι». Πώς κατάφεραν να επιζήσουν, πώς κατάφεραν να αποδράσουν από τη Σμύρνη και μετά πώς έφτασαν στην Αθήνα. Έψαχναν παντού, αλλά δεν τους έβρισκαν πουθενά.

Όταν, τυχαία, μετά από πολύ καιρό, έμαθαν για κάποιους πρόσφυγες στο αμφιθέατρο, έτρεξαν κατευθείαν εκεί, με την ελπίδα ότι ζούσε ο γιος τους, την ελπίδα κάθε πρόσφυγα ότι θα νιώσει ξανά τη θαλπωρή των δικών του ανθρώπων.

Έζησαν από τότε μια ζωή δεμένη, ξεχνώντας τον πόνο του παρελθόντος και κοιτάζοντας το μέλλον, με την ελπίδα που γεννήθηκε από τις στάχτες.

Γιώργος Κάβουρας , Β3

Σε διάλογο με το : Μπόιν, Τ. (2006). Το αγόρι με τη ριγέ πυτζάμα. Μετάφραση Αριάδνη Μοσχονά. Αθήνα: Κέδρος.

Γιατί οι μεγάλοι έχουν κακία στην καρδιά
Και τόσο μίσος φορτωμένο πάνω στην πλάτη του
Ξέχασαν ότι ήταν κάποτε παιδιά
Και ήταν γεμάτοι από όνειρα οι σάκοι τους;
Κι όμως οι δρόμοι μάς έφεραν κοντά,
παιδιά αλλιώτικα στο ίδιο μονοπάτι,
ονειρευτήκαμε με μάτια ανοιχτά
αυτά που ζήσαμε να ήταν αυταπάτη;
Κοιμήσου ήσυχος, δε θα σε βλάψει άλλος κανείς.
Ήσουν πολύ καλός γι' αυτόν τον κόσμο.
Ζήσε, όπως θέλεις τη ζωή. Τώρα μπορείς!
Θα έρχομαι να σε συναντώ ξανά στο όνειρό σου.

Δήμητρα Ζανδέ, Β3

Σε διάλογο με το μυθιστόρημα: Ρις, Σ. (2001). Η μικρή μάγισσα, μετάφραση Π. Εμμανουηλίδου. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Ένας κόσμος, μία Γη,
πλάσματα αμέτρητα.
Όλα διαφορετικά,
κι όμως κατά βάθος ίδια.
Μάγισσες, φαντάσματα,
τέρατα και άνθρωποι!
Ζούνε μια ζωή μαζί,
συνυπάρχουν με ειρήνη!
Είναι όλα αγαπημένα!
Ή μήπως όλα είναι χαμένα;
Μα έχουν όλα τους ψυχή,
συναισθήματα, φωνή.
Θέλουν μόνο ένα πράγμα.
Μια ευκαιρία ν' ακουστούν,
να υπάρξουν κι αυτά
σαν αλλιώτικα μα και ίδια!

Λουκάς Κάβουρας , Β3

Σε διάλογο με το μυθιστόρημα Μπόιν, Τ. (2006). Το αγόρι με τη ριγέ πυτζάμα. Μετάφραση Αριάδνη Μοσχονά. Αθήνα: Κέδρος.

Ήσουν κι εσύ ένα παιδί γεμάτο όνειρα
όπως και όλα τα παιδιά σ' αυτόν τον κόσμο.
Μα όλα σταματήσαν απότομα
κι έμεινε η ζωή σου μες στον τρόμο.
Δε σου αξίζει κάθε μέρα να φοβάσαι.
Δε σου αξίζει κάθε μέρα να πονάς.
Σήκω να φύγουμε μαζί, να το θυμάσαι,
πρέπει ν' αγωνίζεσαι γι' αυτά που αγαπάς.
Ήθελες να εξερευνήσεις τη ζωή.
Δεν πρόφτασες, μικρέ μου, να το κάνεις.
Σου δίνω υπόσχεση μια μέρα θα 'μαστε μαζί!
Μέχρι τότε, τις πληγές σου να 'γιάνεις.
Δεν πρέπει να σιωπά ένα παιδί
δεν πρέπει να υπομένει να πονάει
εκεί που πας δεν υπάρχει άλλη σιωπή
Και όλα τα όνειρα θα γίνουν απ' την αρχή.

Στέργος Καραγιάννης, Β3. Σε διάλογο με το μυθιστόρημα Ρις, Σ. (2001). Η μικρή μάγισσα , μετάφραση Π . Εμμανουηλίδου . Αθήνα : Μεταίχμιο
Πατήστε [εδώ](#)

7^ο Γυμνάσιο Ρόδου

Υπεύθυνη καθηγήτρια : Λουκία Ορφανού

Δημιουργική γραφή για το κείμενο της Διδώς Σωτηρίου, Ταξίδι χωρίς επιστροφή (Οι νεκροί περιμένουν, ΚΝΛ, Α΄ Γυμνασίου)

«Αν αφαιρεθούν οι λέξεις Τούρκος και Έλληνας από το παρακάτω απόσπασμα αυτά τα λόγια θα μπορούσε να τα εκφράσει κάθε άνθρωπος που απειλείται και υποχρεώνεται να εγκαταλείψει την πατρίδα και το σπίτι του:

«Μέσα μου πάλευε η συγκίνηση με την οργή. Γιατί πάλι αυτή η αναταραχή κι η τρικυμία; Γιατί οι άνθρωποι του τόπου μας έπρεπε να τρέχουν κυνηγημένοι και να σκοτώνονται. Γιατί να καίγονται πάλι τα σπίτια τους και τα σπαρτά τους και οι ελπίδες τους; Γιατί δε βρισκόταν ένας τρόπος να ζει ο καθένας στη γη των προγόνων του και να τη δουλεύει ήσυχα και καλά; Να 'ταν από Θεού δοσμένο τότε, δε θα 'ταν πόλεμος, θα 'ταν σεισμός, αστροπελέκι, πλημμύρα. Τούτη τη συμφορά ποιοι άνθρωποι να τη φτιάχναν και γιατί;»

Σκέψου παραδείγματα παιδιών από την πρόσφατη ιστορία που πήραν το δρόμο της προσφυγιάς (από Συρία , Αφγανιστάν, Νότιο Σουδάν κλπ).

Διάβασε ιστορίες νεαρών προσφύγων που έφθασαν στην Ελλάδα [εδώ](#)

Γράψε στο ημερολόγιό σου σαν να είσαι ο πρόσφυγας,

τι θυμάσαι από την προηγούμενη ζωή σου;

ποια τα συναισθήματά σου στη χώρα υποδοχής;

Ποιοι οι προβληματισμοί σου;

Μόρια, 5/7/2015

Το όνομά μου είναι Μοχαμέντ. Είμαι δεκαπέντε ετών, από τη Συρία . Γεννήθηκα στη Δαμασκό το 2000. Το 2012 φύγαμε μαζί με τον πατέρα μας από το σπίτι μας και πήγαμε σε ένα χωριό για να κρυφτούμε. Η μητέρα έμεινε πίσω. Της υποσχεθήκαμε ότι σύντομα θα επιστρέψαμε. Κυνηγούσαν τον πατέρα οι αντίπαλοι. Αν τον έπιαναν θα τον σκότωναν και μαζί κι εμάς, τα αγόρια του. Διωγμένοι και κυνηγημένοι, κρυφά, πληρώνοντας πολλά, περάσαμε στην Τουρκία. Κι εκεί ζούσαμε παράνομα, κρυμμένοι, κάνοντας τις πιο βαριές δουλειές. Σε λίγους μήνες ο πατέρας μας πέθανε από τις ταλαιπωρίες. Αρρώστησε και δεν μπορούσαμε να τον σώσουμε... Μείναμε μόνοι με τον αδελφό μου. Δουλέψαμε και πάλι σκληρά για να μαζέψουμε χρήματα να πληρώσουμε στους εμπόρους για να περάσουμε με βάρκα στην Ελλάδα. Με χίλια βάσανα και με κίνδυνο της ζωής μας ένα βράδυ, με τρικυμισμένη θάλασσα περάσαμε στην Ελλάδα. Σε ένα μικρό νησί. Μας μάζεψαν και μας βοήθησαν οι άνθρωποι του τόπου. Από τότε μένουμε μαζί με τον αδελφό μου σε ξενώνα για ασυνόδευτα παιδιά...

Το ωραιότερο μέρος του κόσμου για μένα είναι η Συρία. Θυμάμαι τη μάνα μου να μου φωνάζει

που πετούσα τη σάκα μου στην κουρελού και τον πατέρα μου που πριν ξεσπάσει ο πόλεμος μου λέγε πως θα με έπαιρνε μαζί του στο κυνήγι όταν θα μεγάλωνα και τον δάσκαλό μου τον κύριο Ασέρ που μου λέγε να στρωθώ να διαβάσω γιατί αλλιώςέχει τιμωρία... Μέχρι κι αυτό μου λείπει τώρα!

Εδώ τα πράγματα είναι πιο ασφαλή. Προσπαθώ να μάθω ελληνικά και να εργαστώ κάπου. Το μεγάλο μου όνειρο είναι καταφέρω κάποια στιγμή να ξαναδώ τη μάνα μου...

Σοφία Εφραιμία Κλάδη, Α3

Ειδομένη, Δεκέμβριος 2014

Το όνομά μου είναι Ασάρ. Είμαι δεκαπέντε (15) χρονών. Γεννήθηκα στο Χαλέπι. Όταν ξέσπασε ο εμφύλιος πόλεμος φύγαμε από το σπίτι μας, γιατί μας καταδίωκαν. Κρυφτήκαμε όλη η οικογένεια σε διάφορα μέρη, σε άλλες πόλεις και χωριά, ώπου καταφέραμε κάποια στιγμή να περάσουμε στην Τουρκία. Εκεί δουλέψαμε σκληρά για να πληρώσουμε διακινητές προσφύγων ώστε να έρθουμε στην Ελλάδα. Πέρασαμε τον Έβρο ..οι γονείς μας δεν άντεξαν τις κακουχίες και πνίγηκαν περνώντας το ποτάμι. Είμαι εδώ με τον μικρότερο αδελφό μου.

Φτάσαμε σ' αυτόν εδώ τον καταυλισμό ελπίζοντας σε καλύτερες μέρες. Είναι για μας ένα καταφύγιο, έχουμε κάπου να μείνουμε και ένα πιάτο για να φάμε. Με τις αρχές και την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες συνεννοούμαστε με τα λίγα Αγγλικά που γνωρίζουμε.

Σιγά σιγά ξεκίνησαν και τα μαθήματα των Ελληνικών και το σχολείο. Δύσκολη γλώσσα.

Νιώθουμε απροστάτευτοι. Αν και τα πράγματα είναι καλύτερα στην Ελλάδα, μου λείπει η Συρία, η Δαμασκός. Το μόνο μου στήριγμα είναι ο αδελφός μου.

Ελπίζω η ζωή να κυλήσει καλά στην Ελλάδα, τη νέα πατρίδα μου, να κάνω φίλους, να αλλάξει επιτέλους η ζωή μου!

Ελένη Κουτσομανώλη-Φιλιππάκη, Α3

Γυμνάσιο Κρεμαστής Ρόδου

Υπεύθυνη καθηγήτρια : Μαρία Ειρήνη Διδασκάλου

Οι εργασίες έγιναν με αφορμή το απόσπασμα από το μυθιστόρημα της Ρέας Γαλανάκη, Ελένη ή ο Κανένας (Η μεταμφίεση) (ΚΝΛ, Γ' Γυμνασίου)

Ευαγγελία Γεωργούλα. Επιστολή της Ελένης προς τον πατέρα της . [Εδώ](#)

Φωτεινή Γεωργούλα. Ημερολόγιο: [Εδώ](#)

Δήμητρα –Ραφαέλα Μπακάλη. Επιστολή: [Εδώ](#)

Αγγελική Παπαδημήτρη. Αφήγηση: [Εδώ](#)

Σεβαστή Παπαδημήτρη. Επιστολή Ελένης προς τον πατέρα: [Εδώ](#)

Μαρία Πηδιάκη. Γράμμα Ελένης σε φίλη: [Εδώ](#)

Τσαμπίκα- Σωτηρία Πλατέλλα. Επιστολή Ελένης σε φίλη: [Εδώ](#)

Μαρία Φανιού. Επιστολή Ελένης προς φίλη: [Εδώ](#)

Γυμνάσιο Παραδεισίου Ρόδου

Υπεύθυνη καθηγήτρια: Μαρία Τσάκωνα

Υπεύθυνος καθηγητής: Άγγελος Γιαννακός

Δημιουργική γραφή σε σχέση με τα μυθιστορήματα:

Αγγελικής Δαρλάση, *Το αγόρι στο θεωρείο*, Μεταίχμιο, 2017

Τζέμης Τασάκου, *Το σεντούκι με τα αμύθητα σεντέφια*, Μεταίχμιο, 2004

Εμπνευσμένο από το βιβλίο της Τζέμης Τασάκου, *Το σεντούκι με τα αμύθητα σεντέφια*, Μεταίχμιο, 2004

2 Μαΐου 1919

Η ανέμ μου σήμερα με ξύπνησε. Δεν μπορούσα να καταλάβω αν μέσα της ένιωθε χαρά ή λύπη. Πάντως ήταν σίγουρα αναστατωμένη, όπως θα έλεγε η Κλειώ.

- Τι θα πει είμαι αναστατωμένος ;

- Είναι όταν σε μπερδεύουν τα αισθήματα σου τόσο πολύ που δεν ξέρεις ποιο απ' όλα να διαλέξεις.

Γρήγορα μου είπε να ξυπνήσω, να ντυθώ, να βάλω την μαντίλα μου την γκρι που είναι σαν τον ουρανό μετά από μπόρα και να βγω έξω με τον μπαμπά. Ο μπαμπάς είναι χαμάλ και γι' αυτό με άλλους χαμάλ σήμερα σέρνανε κάτι βαριά βαρέλια, για να τα πάρουνε στον αφέντη τους.

Πρώτη φορά στην ζωή μου βλέπω τόσο ντουινιά. Μέσα στους δρόμους πουθενά δεν υπήρχε ούτε μια γωνία άδεια. Όλοι φωνάζουνε. Κραυγές ακούγονταν από παντού.

- Ζήτω ο Βενιζέλος μας! Ζήτω η Μεγάλη Ιδέα!

Όλοι φωνάζουν για λευτεριά και για Βενιζέλο, για Έλληνες που πήραν την Σμύρνη. Από πού την πήρανε την Σμύρνη; Με κοιτάζουνε όλοι παράξενα, αλλά το έχω πια συνηθίσει. Για τους Έλληνες είμαι μια Τουρκάλα και τι ήταν γι' αυτούς οι Τούρκοι ;

Μέσα στο πλήθος ακούω μια φωνή που δεν είναι για εμένα άγνωστη. Η φωνή αυτή ανήκε στην Κλειώ. Αντί να κουνηθώ, έμεινα ακίνητη βλέποντας την φίλη που είχα καιρό πολύ να δω.

Ήταν όμως η Κλειώ ακόμα φίλη μου; Η Κλειώ που ήταν Ελληνίδα και ποτέ δεν χρειάστηκε να μείνει σε έναν ξένο τόπο που όλοι θεωρούσαν πως εκεί άνηκα. Πώς όμως ένα μέρος να είναι σπίτι μου, αν όλη μου τη ζωή σπίτι ήταν κοντά στην Κλειώ και σε όλους τους μύθους που ξεφούρνιζε από το μυαλό της;

Τώρα πια δεν ξέρω το σπίτι μου. Μεγάλωσε πια η Κλειώ. Εκείνη θα πάει στο σχολείο του Ομήρου. Ενώ εγώ, θα παντρευτώ έναν Τούρκο.

Πότε άρχισα να ζηλεύω την Κλειώ; Η Κλειώ που ήταν σαν αδελφή μου. Σαν αδελφή μου, γιατί ποτέ δεν υπήρξαμε αδελφές. Γεννηθήκαμε σε δύο διαφορετικούς κόσμους και ας μην το ξέραμε τότε, αλλά ποτέ δε θα συμπίπταν οι κόσμοι μας.

Πριν φύγω έδωσα στην Κλειώ μια κεχριμπαρένια χάντρα, που είχα βρει πριν λίγο στον δρόμο. Την άλλη την κράτησα για μένα. Ακόμα και αν χώριζαν οι κόσμοι μας, ποτέ δε θα ξεχνούσα όλα αυτά που ζήσαμε μαζί. Δε φταίει η Κλειώ. Φταίει ο βάρβαρος κόσμος των μεγάλων, που καταστρέφει ό,τι όμορφο εμφανιστεί μπροστά του.

Μετά χάθηκε η Κλειώ μαζί με το ποτάμι Ελλήνων που γιόρταζαν και εγώ ξαναπήγα εκεί που ανήκω.

Εσμέτ

Τσαμπίκα Μυρσίνη Κάλφα, Γυμνάσιο Παραδεισίου Ρόδου, τάξη Γ΄

Εμπνευσμένο από το βιβλίο της Αγγελικής Δαρλάση, *Το αγόρι στο θεωρείο*, Μεταίχμιο, 2017

27 Νοεμβρίου 1922,

Ακόμα περνάνε οι μέρες αργά. Βρίσκομαι στο θέατρο αυτό σχεδόν τρεις μήνες και νιώθω πως έχω περάσει χρόνια εδώ μέσα. Η επαφή μου με την πραγματικότητα θολώνει, διότι ακολουθώ καθημερινά την ίδια ρουτίνα. Μπορώ να αντιληφθώ πως είμαι ζωντανός μόνο όταν γράφω σε αυτό το ημερολόγιο, το τελευταίο δώρο του πατέρα μου πριν τον αποχαιρετίσω. Αναρωτιέμαι αν είναι ακόμα εκεί έξω. Όσο κυλάει ο χρόνος τόσο πιο μίζερη και μονότονη φαίνεται η ζωή μου. Παλιά είχα ένα σπίτι, μια παρέα, μια οικογένεια, ένα όνομα και μια ζωή με συναισθήματα. Τώρα είμαι το προσφυγάκι που βοηθάει στην αγορά, για να ταΐσει μια μπουκιά φαγητό τη μητέρα και τη γιαγιά του. Δεν είμαι πια ο Σάββας. Κανείς από τους ανθρώπους δεν με βοηθάει και κανείς δεν με καταλαβαίνει. Το μόνο που κάνουν είναι να με χρησιμοποιούν. Δεν δίνουν ευκαιρίες σε κανέναν μας. Μας βασανίζουν με τον τρόπο που μας συμπεριφέρονται. Όλοι μας μέσα σ' αυτόν τον χώρο, δεν αντέχουμε. Μας έχουν απομείνει μόνο οι αναμνήσεις από τις παλιές μας ζωές. Όλα κήκαν μέσα σε λίγες ώρες.

Τις τελευταίες μέρες προσπαθώ να εξερευνήσω τον έξω κόσμο, να δω τι υπάρχει έξω από το θέατρο. Όλα είναι ζωντανά και οι άνθρωποι φαίνονται χαρούμενοι. Όταν όμως με αντικρίζουν, ξινίζουν, γελάνε, με κοροϊδεύουν ή με αποφεύγουν. Εγώ γιατί πρέπει να είμαι η εξαίρεση; Γιατί πρέπει να ζω έναν ατελείωτο εφιάλητη; Γιατί δεν μπορώ και εγώ να είμαι ένα απλό αγόρι και όχι ένας πρόσφυγας; Αυτές τις ερωτήσεις κάνω καθημερινά στον εαυτό μου. Δεν μπορώ να καταλάβω γιατί εγώ πρέπει να είμαι ο άτυχος σε αυτόν τον κόσμο. Το ξέρω πως δεν είμαι ο μόνος και ότι πολλοί άλλοι ζούνε στις ίδιες συνθήκες με μένα ή ακόμα και σε χειρότερες αλλά δεν μπορώ να το χωνέψω. Έχω κουραστεί. Ελπίζω να έρθουν καλές μέρες, άσπρες μέρες όπως λέει και η γιαγιά. Δεν μπορώ να είμαι για πολύ ακόμα στο θέατρο αυτό, μέσα στο κρύο, τη βρωμιά, την πείνα και τη θλίψη. Θέλω να νιώσω ζωντανός, χαρούμενος και να ξαναβρώ χρώμα στην καθημερινότητά μου. Θέλω να ξαναβρώ τον Σάββα!

Ιωάννης Παπαοικονόμου, τάξη Γ΄

Εμπνευσμένο από το βιβλίο της Τζέμης Τασάκου, *Το σεντούκι με τα αμύθητα σεντέφια*, Μεταίχμιο, 2004

Οκτώβρης 1918

Αγαπητό μου Ημερολόγιο,

Πέρασαν κιόλας δύο εβδομάδες από τότε που ήρθε ο Χασάνης και μας είπε τα μαντάτα. Δεν μπορώ να το πιστέψω, ο Γιάγκος μου νεκρός; Δεν ξέρω πώς να το αντιμετωπίσω όλο αυτό, τον πόλεμο, τις απώλειες και το κυριότερο την οικογένειά μου. Είμαι κλεισμένη στην κάμαρά μου, στην κάμαρα που άνηκε και στον Γιάγκο πριν από ένα μήνα, προσπαθώντας να αποφύγω τις ευθύνες. Κεντάω έναν τσεβρέ καταφέρνοντας να ξεσπάσω τα νεύρα μου πάνω σε μια βελόνα.

Ο πατέρας έχει αρχίσει να ξαναβρίσκει τα κουράγια του και να επιστρέφει στους αρχικούς του ρυθμούς, το ίδιο και η Κλειώ, το μόνο θετικό στο σπίτι μας. Το παιδί μου όσο μεγαλώνει μοιάζει όλο και περισσότερο στον πατέρα της. Μου τον θυμίζει στις κινήσεις της, στον τρόπο που μιλάει, ακόμα και στον τρόπο που περπατάει, το ίδιο καμαρωτό περπάτημα. Προσπαθώ να την αποφύγω, αλλά ποια μάνα αποφεύγει το ίδιο της το παιδί; Όταν είμαι μπροστά της προσποιούμαι την σκληρή και δυνατή, όμως δεν είμαι, μέσα μου βράζω, μαραζώνω που βλέπω την οικογένειά μου τόσο απομονωμένη. Προσπαθώ να σκέφτομαι ότι είναι μια κρίση και θα περάσει... ωστόσο δεν είμαι καθόλου σίγουρη για αυτό.

Στο μεταξύ, το μαγαζί δεν έχει περάσει ακόμα στην ιδιοκτησία του Θεόδωρου, πράγμα που κάνει τα οικονομικά μας ακόμα χειρότερα. Αν συνεχίσουμε έτσι μάλλον θα πρέπει να αφήσουμε το σπίτι μας και να μετακομίσουμε σε ένα μικρότερο. Με τι κουράγιο θα το αντέξουμε και αυτό;

Το ξέρω πως όλος ο κόσμος περνάει δύσκολα λόγω του πολέμου αλλά τέτοια μιζέρια, τέτοια φτώχεια, τέτοια συμφορά, δεν την περίμενα. Βέβαια αυτά έχει ο πόλεμος. Μα γιατί να μαλώνουμε με τους Τούρκους; Τόσα χρόνια ζούσαμε μαζί, ενωμένοι σαν αδέρφια. Γιατί πήραν το στήριγμά μου, τον άντρα μου μακριά; Δεν θέλω άλλες τραγωδίες, θέλω όλα να γίνουν όπως πριν, θέλω τον Γιάγκο μου πίσω, θέλω ΕΙΡΗΝΗ. Ανατριχιάζω στην ιδέα ότι μπορεί να χρειαστεί να εγκαταλείψουμε την Σμύρνη μας, το σπίτι μας, τις αναμνήσεις μας, τα όνειρά μας. Ελπίζω όλα να πάνε καλά και να μην βγουν οι σκέψεις μου αληθινές. Προσεύχομαι και θα προσεύχομαι καθημερινά για ένα καλύτερο αύριο.

Δικιά σου, Ελένη

Χριστιάνα Ειρήνη Τσαγκαλίδου, τάξη Γ'

Εμπνευσμένο από το βιβλίο της Αγγελικής Δαρλάση, *Το αγόρι στο θεωρείο*, Μεταίχμιο, 2017

Επιτέλους άνθισαν οι κερασιές! Αυτό σημαίνει ότι έρχεται η άνοιξη, η εποχή που σηματοδότησε τη ζωή μου. Αυτή η εποχή μου θυμίζει πολλά γεγονότα, που προσπαθώ να ξεχάσω, αλλά μου είναι δύσκολο, γιατί αυτά που είδα και άκουσα δεν ξεχνιούνται.

Ποιος να το ήξερε ότι ένα ταξίδι από την Ιαπωνία στη Μικρά Ασία θα άλλαζε τις ζωές όλων. Εγώ ήμουν ναύτης σε ένα εμπορικό πλοίο και μεταφέραμε πολύτιμα υφάσματα στην Μικρά Ασία. Όταν φτάσαμε εκεί δεν πιστεύαμε στα μάτια μας με αυτά που αντικρίσαμε. Γύρω μας άνθρωποι να τρέχουν πανικόβλητοι, ψάχνοντας τις οικογένειες τους, για να σωθούν. Άλλοι πηδούσαν στη θάλασσα για να ξεφύγουν. Παντού φλόγες, κλάματα μικρών παιδιών, μέχρι και μεγαλύτερων, ουρλιαχτά πόνου και θρήνου. Έτσι ο πλοίαρχος μάς διέταξε να ρίξουμε στη θάλασσα όλα τα

εμπορεύματά μας, για να φορτώσουμε όσους περισσότερους ανθρώπους μπορούσαμε. Θυμάμαι ένα παιδί που συνεχώς φώναζε «Αρετή, Αρετή» κλαίγοντας τόσο πολύ, που τα δάκρυά του είχαν στερέψει. Σίγουρα θα ήταν ένα συγγενικό του πρόσωπο, μάλλον η αδελφή του. Το παιδί ήταν χαμένο δεν ήξερε τι να κάνει, είχε βυθιστεί στο πένθος από πολύ μικρό. Προσπαθούσε να το παρηγορήσει μία γυναίκα, αλλά τον πόνο που είχε αυτό το παιδί δεν μπορούσε να του τον πάρει. Τότε, έβγαλα μία κατσαρόλα με ζεστό φαγητό, για να φάνε οι άνθρωποι που ήταν εξαντλημένοι. Πρόσφερα σε ένα κορίτσι ένα μπουλ και τις έδειξα με χειρονομίες πώς μπορούσε να φάει με τα χέρια. Με όλα αυτά που είχα ζήσει, δεν άντεξα και εγώ και άρχισα να κλαίω και να λέω «κοκόρο ιτάι» σφίγγοντας την καρδιά μου.

-Και τι έγινε μετά παππού;

Τώρα θα σας πω. Κρατούσα ένα μαντήλι μεταξωτό που πάνω του υπήρχαν κερασιές και μία κοπέλα με μαύρα μαλλιά. Αυτό το μαντήλι μου το είχε δώσει η γιαγιά σας όταν γνωριστήκαμε. Εκείνη την στιγμή σκέφτηκα ότι θα το είχε περισσότερο ανάγκη εκείνο το κορίτσι και της το έδωσα. Εγώ εξάλλου την γιαγιά σας θα την θυμάμαι για πάντα. Δεν ξέρω γιατί αλλά με κάποιον τρόπο ήξερα ότι θα το προσέχει σαν τα μάτια της και δεν θα πάθει τίποτε.

Αυτό ήταν ένα από τα δύο σημαντικότερα γεγονότα της ζωής μου. Το δεύτερο ήταν η ολική καταστροφή της Χιροσίμα από την ατομική βόμβα, την οποία θα σας την διηγηθώ μία άλλη φορά.

Μαρία Αικατερίνη Ιγνατάκη, τάξη Β΄

Ψηφιακή αφήγηση με αφορμή το βιβλίο της Αγγελικής Δαρλάση, *Το αγόρι στο θεωρείο*, Μεταίχμιο, 2017 και το βιβλίο της Τζέμης Τασάκου, *Το σεντούκι με τα αμύθητα σεντέφια*, Μεταίχμιο, 2004

ΤΑΞΗ Β΄ σε συνεργασία οι μαθήτριες: Μαρία Αικατερίνη Ιγνατάκη, Αναστασία Παππά, Φωτεινή Στεργαλλά. Εκπαιδευτικοί: Γιαννακός Άγγελος, Τσάκωνα Μαρία.

Πατήστε [εδώ](#)

Μουσικό Σχολείο Ρόδου

Υπεύθυνη καθηγήτρια: Μάνθα Μήτρου

Μετά την ανάγνωση του βιβλίου της Αγγελικής Δαρλάση, *Το αγόρι στο θεωρείο* οι μαθητές συνεχίζουν την ιστορία ή δίνουν ένα άλλο τέλος.

Τσαμπίκα – Κυρά Παπανικολάου , Α2

Άννα Κωστάκη, Α2

Αμάντα Μπρονστ, Α2

Δήμητρα –Αθηνά Γιάννη, Γ2

Διαβάστε πατώντας [εδώ](#).

**Μιλώντας για τον «Άλλο» μέσα από τη
Λογοτεχνία
Δράση Φιλαναγνωσίας και Δημιουργικής
Γραφής**

Επιμέλεια: Κων/να Καλαούζη, Λουκία
Ορφανού

*Το e-book αυτό σχεδίασε και επιμελήθηκε για
τον Σύνδεσμο Φιλολόγων Δωδ/νήσου η
Λουκία Ορφανού.*

ISBN: 978-618-86719-0-4

Το ηλεκτρονικό αυτό βιβλίο (e-book) περιλαμβάνει εργασίες δημιουργικής γραφής μαθητών και μαθητριών της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης από τα Δωδεκάνησα. Δημιουργήθηκαν στα πλαίσια της Δράσης Φιλαναγνωσίας και Δημιουργικής Γραφής που διοργάνωσε ο Σύνδεσμος Φιλολόγων Δωδεκανήσου με την επιστημονική καθοδήγηση της Σ.Ε. Φιλολόγων Δωδ/νήσου Κων/νας Καλαούζη από τον Ιανουάριο έως τον Μάιο του 2023. Κατά τη Δράση έγινε ανάγνωση και επεξεργασία λογοτεχνικών κειμένων (αποσπασμάτων, διηγημάτων, μυθιστορημάτων, ποιημάτων) με θέμα την αναπαράσταση του «Άλλου», του διαφορετικού, στη λογοτεχνία. Η επεξεργασία των κειμένων εντάχθηκε είτε εξολοκλήρου, είτε μερικώς στο μάθημα της Λογοτεχνίας, κάτι που προβλέπεται και από το ισχύον ΠΣ (ΔΕΠΠΣ 2003, ΠΣ 2011 – Συμπληρωματικά προς τα ισχύοντα) ή εντάχθηκε στο πλαίσιο λειτουργίας ενός Ομίλου Φιλαναγνωσίας. Οι εργασίες έχουν ποικίλες μορφές: Δημιουργική αφήγηση βάσει του βασικού θέματος ετερότητας που θίγεται στο αφηγησιακό λογοτεχνικό κείμενο, σύνθεση ποιήματος σχετιζόμενο με το θέμα της ετερότητας που εξετάστηκε και σύνθεση πολυτροπικού κειμένου (αφίσα με μήνυμα σχετιζόμενο με το ζήτημα ετερότητας που συζητήθηκε, ψηφιακή αφήγηση κ.λπ.).

ISBN: 978-618-86719-0-4